COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 10.10.2024
COM(2024) 474 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență

Cuprins

Acronime 3

Rezumat 4

1. Situația actuală în ceea ce privește punerea în aplicare a MRR 7

A. Cereri de plată și plăți 7

Ritmul plăților a crescut în urma revizuirilor planurilor de redresare și reziliență 7

Procedura de suspendare a fost utilizată din ce în ce mai mult, ceea ce facilitează efectuarea mai rapidă a plăților 9

Comisia a continuat să emită obligațiuni UE pentru finanțarea MRR 10

Un număr tot mai mare de măsuri sunt eligibile pentru finanțare în cadrul obligațiunilor verzi NextGenerationEU 11

Condiționalitatea macroeconomică și Mecanismul de redresare și reziliență 12

B. Revizuirea planurilor de redresare și reziliență 13

Planurile de redresare și reziliență actualizate își mențin caracterul ambițios în urma revizuirilor efectuate în 2023 și 2024 13

Pachetul financiar total și contribuția MRR la fiecare dintre cei șase piloni de politică s-au modificat în urma revizuirilor planului de redresare și reziliență 15

Profilurile de plată au evoluat în urma revizuirilor planurilor de redresare și reziliență 16

Obiectivele climatice și digitale ale MRR continuă să fie îndeplinite prin planurile de redresare și reziliență revizuite 19

PNRR-urile revizuite contribuie la politicile sociale și la egalitatea de gen în întreaga UE 20

C. Destinatarii finali în cadrul MRR 22

Toate statele membre publică date privind cei mai mari 100 de destinatari finali 22

Cei mai mari destinatari finali primesc finanțare pentru investiții în cadrul tuturor celor șase piloni de politică ai MRR 25

D. Controale și audit privind punerea în aplicare a MRR 26

Comisia a continuat să protejeze interesele financiare ale Uniunii 27

MRR face în continuare obiectul monitorizării îndeaproape din partea Curții de Conturi Europene 28

E. Comunicare și dialoguri în perioada 2023-2024 30

Parlamentul European, Consiliul și statele membre sunt în continuare implicate în permanență în punerea în aplicare a MRR 30

Vizibilitatea UE în punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență ar putea fi consolidată în continuare 31
Harta interactivă oferă o imagine de ansamblu vizuală a proiectelor sprijinite de MRR 33
Statele membre continuă să organizeze evenimente anuale în cadrul MRR 34
Comisia desfășoară activități de comunicare relevante suplimentare 35
F. Principalele constatări ale evaluării la jumătatea perioadei a MRR 36
Evaluarea sa la jumătatea perioadei a arătat că MRR a sprijinit redresarea și a insuflat inovare în ceea ce privește cheltuielile UE 36
Evaluarea include considerații utile pentru viitoarele instrumente bazate pe performanță 37
2. Progresele înregistrate în punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență 40
A. Indicatori comuni 40
MRR a obținut rezultate reale semnificative pe teren 40
B. Date de raportare semestrială 44
Majoritatea jaloanelor și a țintelor sunt raportate ca fiind puse în aplicare în conformitate cu calendarele planurilor de redresare și reziliență 44
C. Progresele înregistrate în cadrul celor șase piloni de politică 46
Statele membre au înregistrat progrese vizibile în ceea ce privește punerea în aplicare a tuturor celor șase piloni de politică ai MRR 46
D. Politici de îmbunătățire a competitivității întreprinderilor din UE 63
Planurile de redresare și reziliență contribuie la îmbunătățirea competitivității întreprinderilor din UE, aproximativ trei milioane de întreprinderi beneficiind deja de sprijin din partea MRR 63
3. REPowerEU 66
A. Prezentare generală a măsurilor din capitolele privind REPowerEU 68
Reformele și investițiile suplimentare REPowerEU abordează blocajele, contribuie la accelerarea tranziției către o energie curată și la consolidarea securității aprovizionării cu energie 68
B. Prezentare generală a măsurilor având o dimensiune transfrontalieră sau multinațională incluse în toate capitolele privind REPowerEU 72
Măsurile REPowerEU au o puternică dimensiune transfrontalieră sau multinațională . 72
4. Concluzie 74

Acronime

CCE	Curtea de Conturi Europeană
COVID-19	Infecția cu virusul SARS-CoV-2 din 2019
ETS	Schema de comercializare a certificatelor de emisii
EUR	Euro (€)
IMM-uri	Întreprinderi mici și mijlocii
MRR	Mecanismul de redresare și reziliență
MWh	Megawatt-oră
Platforma STEP	Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa”
PNRR-uri	Planurile de redresare și reziliență
RAB	Rezerva de ajustare la Brexit

Rezumat

Mecanismul de redresare și reziliență („MRR”) este elementul central al NextGenerationEU, planul de redresare al Europei pentru a ieși mai puternică și mai rezilientă din contextul actual, marcat de efectele economice și sociale fără precedent ale pandemiei de COVID-19. Mecanism fără precedent, atât ca amploare, cât și ca nivel de ambiție, MRR a fost instituit în 2021[1] ca instrument inovator și bazat pe performanță, oferind sprijin financiar statelor membre în schimbul punerii în aplicare a unei combinații de reforme și investiții convenite în prealabil. Durata MRR este limitată, până în 2026.

În timp, MRR s-a adaptat la noile provocări și a oferit sprijin esențial statelor membre în urma agresiunii neprovocate a Rusiei împotriva Ucrainei și a crizei energetice care a urmat. Prin **REPowerEU**, statele membre ar putea beneficia de resurse suplimentare pentru a stimula reformele și investițiile care diversifică aprovizionarea cu energie la nivelul UE, accelerează tranziția verde și sprijină gospodăriile vulnerabile.

În cei trei ani și jumătate de la intrarea în vigoare a Regulamentului privind MRR, statele membre au utilizat mecanismul pentru a-și promova agendele de reformă și de investiții, în conformitate cu prioritățile comune ale UE, și pentru a aborda atât provocările mai vechi, cât și pe cele noi, ca parte a procesului de redresare în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19.

După unele întârzieri în 2023 legate în mare măsură de necesitatea de a adopta capitole privind REPowerEU, punerea în aplicare a măsurilor și plățile s-au accelerat. Până la sfârșitul lunii august 2024, statelor membre li s-au plătit 265,4 miliarde EUR, iar aproximativ 85 % din jaloanele și țintele care aveau o dată orientativă de finalizare până la sfârșitul primului trimestru al anului 2024 fie au fost atinse în mod satisfăcător, conform evaluării de către Comisie, fie au fost finalizate, conform raportării transmise de către statele membre. Aceasta reprezintă o reducere majoră a decalajului în comparație cu 2023, când, astfel cum s-a menționat în raportul anual anterior privind MRR, Comisia plătise aproximativ 58 % din suma totală actuală (153,4 miliarde EUR) până la 1 septembrie 2023. Dacă totul merge conform planificării, până la sfârșitul anului MRR va fi plătit peste 300 de miliarde EUR de la data intrării în vigoare a mecanismului.

Comisia și-a intensificat acțiunile de sprijinire a eforturilor statelor membre de punere în aplicare a măsurilor, de simplificare și de reducere a sarcinii administrative. La 19 iulie 2024, Comisia a adoptat Orientări actualizate privind planurile de redresare și reziliență pentru a simplifica punerea în aplicare a MRR și a îmbunătăți eficacitatea acestuia. Orientările actualizate pun un accent deosebit pe revizuirile planurilor

[1] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență.

de redresare și reziliență, care își vor păstra caracterul relevant pentru abordarea posibilelor blocaje în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor. Acestea oferă mai multă claritate în ceea ce privește domeniul de aplicare al revizuirilor și posibilitatea de a modifica un plan de redresare și reziliență în cazul în care un stat membru identifică o alternativă mai bună pentru punerea în aplicare a unei măsuri într-un mod care reduce sarcina administrativă. În plus, odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului privind platforma „Tehnologii strategice pentru Europa" (*Strategic Technologies in Europe Platform* - „STEP")[2] (care a modificat Regulamentul privind MRR), finanțarea din MRR și din alte fonduri ale UE poate fi alocată acum și obiectivelor STEP[3]. Acest nou temei juridic pentru modificarea planurilor naționale a fost reflectat în cadrul orientărilor. Orientările simplifică, de asemenea, cerințele de raportare pe care trebuie să le îndeplinească statele membre și oferă mai multă claritate în ceea ce privește condițiile în care sprijinul oferit din MRR și din alte fonduri ale UE poate fi combinat pentru a spori sinergiile.

Evaluarea la jumătatea perioadei a MRR a confirmat valoarea adăugată a unui instrument care combină reformele cu investițiile și a abordării sale bazate pe performanță. Principalele puncte forte ale MRR sunt accentul pus pe plăți în raport cu progresele înregistrate pe teren și sprijinul acordat atât reformelor, cât și investițiilor, care se consolidează adesea reciproc, în cadrul unui singur instrument. Evaluarea la jumătatea perioadei a MRR, publicată în februarie 2024, a evidențiat sprijinul larg din partea statelor membre și a altor părți interesate atât pentru caracterul bazat pe performanță al MRR, cât și pentru combinarea reformelor și a investițiilor. Plata pe baza rezultatelor obținute, mai degrabă decât pe baza costurilor suportate, oferă previzibilitate și responsabilitate atât pentru statele membre, cât și pentru Comisie. Combinarea reformelor și a investițiilor într-un singur instrument de finanțare creează sinergii între acestea, stimulează punerea în aplicare a reformelor esențiale și sprijină coerența planurilor naționale. Introducerea fără întârziere și plățile rapide arată că MRR a sprijinit statele membre în perioade de criză, în timp ce combinația unică de reforme și investiții vine în sprijinul economiilor noastre pentru a deveni mai bine pregătite pentru viitor.

MRR și componenta sa REPowerEU joacă, de asemenea, un rol esențial în a ajuta întreprinderile din UE să profite de beneficiile tranziției verzi și digitale. Până la 31 august 2024, peste 2 800 000 de întreprinderi, în principal întreprinderi mici și mijlocii („IMM-uri"), beneficiaseră de sprijin din partea MRR. Pe lângă sprijinul financiar direct, planurile de redresare și reziliență au contribuit, de asemenea, la punerea în aplicare a unor reforme semnificative pentru a îmbunătăți mediul de afaceri în toate statele membre, de

[2] Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei „Tehnologii strategice pentru Europa" (STEP).

[3] Datorită Regulamentului STEP, statele membre sunt acum în măsură să canalizeze o sumă suplimentară de până la 6 % din alocarea totală din MRR către compartimentul pentru statele membre al InvestEU pentru acțiuni care contribuie la obiectivele STEP, în plus față de procentul de 4 % deja permis prin Regulamentul privind MRR. În plus, atunci când statele membre își revizuiesc planurile de redresare și reziliență, acestea vor trebui să considere drept prioritare proiectele purtând marca STEP.

exemplu în domeniul digitalizării întreprinderilor, al facilitării procedurilor de autorizare și al perfecționării și recalificării forței de muncă.

Având în vedere caracterul limitat în timp al MRR, toate eforturile ar trebui să se concentreze în continuare pe punerea în aplicare integrală a măsurilor și în timp util a planurilor de redresare și reziliență până în 2026. Deși punerea în aplicare a măsurilor și plățile s-au accelerat, progresele variază de la un stat membru la altul. Câteva state membre au depus deja patru sau mai multe cereri de plată, în timp ce altele nu au depus încă nicio cerere. În unele cazuri, persistă întârzieri și provocări majore în ceea ce privește absorbția fondurilor până la sfârșitul anului 2026. Toate statele membre trebuie să depună în continuare eforturi pentru punerea integrală în aplicare a planurilor lor de redresare și reziliență înainte de sfârșitul anului 2026, când mecanismul urmează să expire. După caz, planurile de redresare și reziliență pot fi revizuite în continuare pentru a aborda posibilele blocaje în materie de punere în aplicare a măsurilor și pentru a răspunde provocărilor emergente și în continuă evoluție. Comisia este pregătită să sprijine în continuare statele membre.

Prezentul raport este al treilea dintr-o serie de publicații anuale privind punerea în aplicare a MRR, astfel cum se prevede la articolul 31 din Regulamentul privind MRR. Acesta prezintă situația actuală în ceea ce privește plățile, revizuirile planurilor de redresare și reziliență, evoluțiile în materie de audit și de control, precum și activitățile de comunicare, printre altele (secțiunea 1), progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a jaloanelor și a țintelor în cadrul pilonilor de politică ai MRR (secțiunea 2) și o prezentare generală a măsurilor incluse în capitolele privind REPowerEU ale statelor membre (secțiunea 3)[4]. În anexa I, fișele de țară prezintă progresele înregistrate în fiecare stat membru, în timp ce anexele suplimentare se axează pe concepte specifice relevante pentru punerea în aplicare a MRR. Informațiile furnizate în prezentul raport se bazează pe conținutul planurilor de redresare și reziliență la 31 august 2024; pe datele raportate de statele membre până în aprilie 2024 în contextul obligațiilor de a transmite rapoarte semestriale ce le revin; precum și pe evoluțiile înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a mecanismului până la 31 august 2024, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

[4] Informațiile furnizate în prezentul raport se bazează pe conținutul planurilor adoptate, astfel cum au fost evaluate de Comisie, pe datele raportate de statele membre până la sfârșitul lunii aprilie 2024 ca parte a obligațiilor lor de a transmite rapoarte semestriale, pe datele din tabloul de bord privind redresarea și reziliența la 31 august 2024 și pe evoluțiile înregistrate în punerea în aplicare a mecanismului până la 31 august 2024, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

1. Situația actuală în ceea ce privește punerea în aplicare a MRR

A. Cereri de plată și plăți

Ritmul plăților a crescut în urma revizuirilor planurilor de redresare și reziliență

Până la 31 august 2024, peste 40 % din fondurile MRR disponibile fuseseră plătite statelor membre, plata granturilor ajungând la 48 %, iar împrumuturile depășind ușor 30 %. De la intrarea în vigoare a MRR, Comisia a primit 63 de cereri de plată din partea a 25 de state membre și a plătit 265,4 miliarde EUR. Această cifră include 198,4 miliarde EUR plătite în termeni neți la depunerea cererilor de plată și atingerea în mod satisfăcător a jaloanelor și a țintelor, 56,6 miliarde EUR sub formă de prefinanțare din MRR acordată unui număr de 21 de state membre până la 31 decembrie 2021 și 10,4 miliarde EUR prefinanțare în contextul REPowerEU plătită unui număr de 21 de state membre. Suma de 170,8 miliarde EUR din suma totală plătită statelor membre vizează sprijinul nerambursabil, iar 94,6 miliarde EUR vizează împrumuturile. Dacă se menține ritmul actual al plăților, se preconizează că, până la sfârșitul anului 2024, Comisia va fi plătit peste 300 de miliarde EUR. Tabelul 1 oferă o imagine de ansamblu a depunerii cererilor de plată de către statele membre și a plăților totale corespunzătoare efectuate de Comisie, acoperind atât sprijinul nerambursabil, cât și împrumuturile, în urma unei evaluări pozitive a jaloanelor și a țintelor vizate de cererea de plată respectivă.

După un ritm mai lent al plăților în prima jumătate a anului 2023, întrucât eforturile au fost orientate către revizuirea planurilor de redresare și reziliență, plățile s-au accelerat începând cu a doua jumătate a anului. În perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024, 112,0 miliarde EUR au fost plătite statelor membre. Aceasta include 10,4 miliarde EUR sub formă de prefinanțare în contextul REPowerEU, precum și 60,4 miliarde EUR sub formă de sprijin nerambursabil și 41,2 miliarde EUR sub formă de împrumuturi plătite în contextul atingerii în mod satisfăcător a 908 jaloane și ținte evaluate în cadrul a 27 de cereri de plată. Prin comparație, în perioada 1 septembrie 2022-31 august 2023 au fost plătite 40,6 miliarde EUR, din care 26,9 miliarde EUR sub formă de sprijin nerambursabil și 13,7 miliarde EUR sub formă de împrumuturi. Toate fondurile au fost plătite după atingerea în mod satisfăcător a jaloanelor și a țintelor evaluate în cadrul a 17 cereri de plată, întrucât în perioada respectivă nu a fost plătită nicio prefinanțare.

Statele membre au primit 10,4 miliarde EUR sub formă de prefinanțare în contextul REPowerEU în perioada 2023-2024. Statele membre care și-au modificat planurile de redresare și reziliență pentru a include un capitol privind REPowerEU la sfârșitul anului 2023 au avut posibilitatea de a solicita până la 20 % din finanțarea suplimentară sub

formă de prefinanțare, pentru a-și finanța măsurile în contextul REPowerEU[5]. 21 de state membre au solicitat și au primit prefinanțare în contextul REPowerEU (a se vedea tabelul 1). Bulgaria, Germania, Irlanda și Luxemburg nu erau eligibile pentru prefinanțarea în contextul REPowerEU, deoarece capitolele lor privind REPowerEU nu au fost adoptate de Consiliu până la sfârșitul anului 2023. Țările de Jos și Suedia nu au solicitat prefinanțare în contextul REPowerEU.

Tabelul 1: Situația actuală a punerii în aplicare a cererilor de plată din cadrul MRR, până la 31 august 2024

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
27 de planuri aprobate de Comisie și adoptate de Consiliu																											
21 de plăți de prefinanțare efectuate până la 31 decembrie 2021 și excluzând prefinanțarea în contextul REPowerEU (56,6 miliarde EUR)		▲					*										▲		▲		▲						▲
21 de plăți de prefinanțare efectuate în contextul REPowerEU (10,4 miliarde EUR)		●			●		●									●			■								■
26 de acorduri operaționale semnate																											
63 de cereri de plată transmise Comisiei, inclusiv împrumuturi, dacă este cazul	2x	2x	2x	2x	1x	2x	1x	4x	4x	3x	5x	6x	3x	2x	2x	1x		2x	1x	1x	1x	5x	3x	3x	4x	1x	
51 de plăți efectuate în urma atingerii în mod satisfăcător a jaloanelor și a țintelor (198,4 miliarde EUR)		1x	2x	2x	1x	2x	1x	3x	4x	3x	5x	5x	1x	2x	2x	1x		2x		1x	1x	4x	2x	2x	3x	1x	

Notă: * Irlanda nu a solicitat prefinanțare. ▲ Nicio prefinanțare disponibilă deoarece decizia de punere în aplicare a Consiliului nu fusese adoptată până la 31 decembrie 2021, ceea ce constituia o condiție prealabilă pentru prefinanțare. ● Nicio prefinanțare în contextul REPowerEU disponibilă, deoarece capitolul privind REPowerEU nu fusese adoptat până la 31 decembrie 2023, ceea ce constituia o condiție prealabilă pentru prefinanțarea în contextul REPowerEU. ■ Țările de Jos și Suedia nu au solicitat prefinanțare în contextul REPowerEU.

Sursa: Comisia Europeană

[5] A se vedea articolul 21d din Regulamentul privind MRR.

Procedura de suspendare a fost utilizată din ce în ce mai mult, ceea ce facilitează efectuarea mai rapidă a plăților

Posibilitatea Comisiei de a suspenda parțial plățile oferă statelor membre flexibilitatea de a primi o plată în cazul în care se confruntă cu întârzieri de scurtă durată în materie de punere în aplicare a măsurilor legate de jaloane sau ținte specifice. Planurile de redresare și reziliență corelează fiecare sumă de plată cu un set fix de jaloane și ținte. Acest lucru asigură progresul statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor, dar înseamnă, de asemenea, că întârzierea unui singur jalon sau a unei singure ținte poate întârzia o întreagă cerere de plată. Metodologia de plată parțială oferă flexibilitatea necesară pentru a plăti statelor membre o parte din fonduri și, prin urmare, pentru a înregistra progrese în ceea ce privește cererea de plată, atunci când un număr mic de jaloane sau ținte nu sunt încă atinse în mod satisfăcător. În temeiul articolului 24 alineatul (8) din Regulamentul privind MRR, statele membre au apoi la dispoziție șase luni de la adoptarea deciziei Comisiei privind suspendarea parțială a plății pentru a lua măsurile necesare în scopul de a asigura atingerea în mod satisfăcător a jalonului (jaloanelor) sau a țintei (țintelor) restante. După această perioadă, Comisia reevaluează cererea de plată și fie ridică suspendarea dacă jalonul (jaloanele) sau ținta (țintele) specifică (specifice) este (sunt) evaluat(e) ca fiind atins(e), fie reduce alocarea financiară a statului membru în cazul în care jaloanele sau țintele nu sunt încă atinse în mod satisfăcător.

Utilizarea sporită a plăților parțiale a contribuit la accelerarea plății fondurilor MRR. De la publicarea metodologiei de stabilire a suspendării parțiale a plăților în 2023[6], Comisia s-a confruntat cu șase cazuri de cereri de plată în care unul sau mai multe jaloane sau ținte nu au putut fi evaluate ca fiind atinse în mod satisfăcător. În perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024, Comisia a evaluat că cererile de plată prezentate de Spania[7], Italia[8], Portugalia[9] și România[10] au inclus unul sau mai multe jaloane sau ținte care nu au putut fi evaluate ca fiind atinse în mod satisfăcător. Aceste cazuri se adaugă celui care vizează plata deja suspendată în aprilie 2023 pentru prima cerere de plată a Lituaniei[11].

[6] A se vedea anexa II la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu [COM(2023) 99 final].

[7] A se vedea Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 19.7.2024 privind suspendarea parțială a plății celei de a patra tranșe a sprijinului nerambursabil pentru Spania.

[8] A se vedea Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 26.7.2024 privind suspendarea parțială a plății celei de a cincea tranșe a sprijinului nerambursabil pentru Italia.

[9] A se vedea Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 22.12.2023 privind suspendarea parțială a plății celei de a treia și a patra tranșe a sprijinului nerambursabil pentru Portugalia.

[10] A se vedea Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 21.9.2023 privind suspendarea parțială a plății celei de a doua tranșe a sprijinului sub formă de împrumut pentru România.

[11] A se vedea Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 28.4.2023 privind suspendarea parțială a plății primei tranșe a sprijinului nerambursabil pentru Lituania.

În plus, evaluarea preliminară a primei cereri de plată a Belgiei[12] prevede că un jalon nu a putut fi evaluat ca fiind atins în mod satisfăcător[13].

În 2024, Comisia a ridicat suspendările și a redus totodată permanent sprijinul acordat în cadrul MRR pentru prima dată. În cazul Lituaniei, în cele șase luni de la adoptarea deciziei de suspendare în aprilie 2023, autoritățile naționale au luat măsuri de politică suplimentare și, în octombrie 2023, au transmis Comisiei informații suplimentare cu privire la jaloanele suspendate. Comisia a concluzionat că unul dintre aceste două jaloane a fost atins în mod satisfăcător, în timp ce al doilea nu era încă atins în mod satisfăcător. În consecință, Comisia a ridicat parțial suspendarea și a plătit Lituaniei 14,9 milioane EUR, ca recunoaștere a progreselor înregistrate. În același timp, Comisia a redus, de asemenea, alocarea financiară a Lituaniei cu 8,7 milioane EUR, ceea ce corespunde jalonului neatins[14]. Și în cazul Portugaliei autoritățile naționale au luat măsuri de politică în cele șase luni de la suspendarea celei de a treia și a patra plăți adoptate în decembrie 2023. În iunie 2024, Comisia a concluzionat că jaloanele și ținta restante au fost atinse în mod satisfăcător. În consecință, Comisia a ridicat integral suma suspendată anterior și a plătit Portugaliei 720 de milioane EUR[15]. În martie 2024, România a prezentat, de asemenea, justificări suplimentare pentru a demonstra că a luat măsurile necesare în vederea atingerii în mod satisfăcător a jaloanelor suspendate anterior. Pe baza informațiilor furnizate, Comisia a apreciat că unul dintre cele două jaloane a fost atins în mod satisfăcător, în timp ce al doilea nu era încă atins în mod satisfăcător. Comisia își va încheia evaluarea după acordarea posibilității României de a-și prezenta observațiile în termen de două luni de la comunicarea concluziilor sale, în conformitate cu articolul 24 alineatul (8) din Regulamentul privind MRR. Până la 31 august 2024, perioada de suspendare de șase luni în care statele membre pot lua măsurile necesare pentru a asigura atingerea în mod satisfăcător a jaloanelor sau a țintelor restante era în desfășurare pentru Spania și Italia.

Comisia a continuat să emită obligațiuni UE pentru finanțarea MRR

În 2024, Comisia a continuat să strângă fonduri de pe piețe printr-o abordare uniformă de finanțare, în temeiul căreia Comisia emite obligațiuni UE doar sub această denumire și alocă veniturile unui fond de finanțare central din care sunt finanțate diferitele programe de politică ale UE. Până la 31 august 2024, valoarea totală a obligațiunilor UE rămase de rambursat era de 531,4 miliarde EUR, din care 60,2 miliarde EUR sub formă de obligațiuni verzi NextGenerationEU. De asemenea, Comisia a continuat să emită titluri de

[12] A se vedea Evaluarea preliminară pozitivă a atingerii în mod satisfăcător a jaloanelor și a țintelor legate de prima cerere de plată prezentată de Belgia la 29 septembrie 2023, transmisă Comitetului economic și financiar de către Comisia Europeană.

[13] Trebuie remarcat faptul că evaluarea preliminară a Comisiei nu fusese încă examinată de Comitetul economic și financiar la momentul redactării prezentului raport și că, prin urmare, Decizia de punere în aplicare a Comisiei privind suspendarea parțială nu fusese încă adoptată până la data-limită a prezentului raport anual, și anume 31 august 2024. Decizia de punere în aplicare a Comisiei privind suspendarea parțială a plății primei tranșe a sprijinului nerambursabil pentru Belgia a fost adoptată la 16 septembrie 2024.

[14] A se vedea Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 6.5.2024 privind reducerea cuantumului primei tranșe a sprijinului nerambursabil pentru Lituania.

[15] A se vedea Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 26.7.2024 de modificare a Deciziei de punere în aplicare (C2023) 9290 a Comisiei din 22.12.2023 privind autorizarea plății celei de a treia și a patra tranșe a sprijinului nerambursabil și a celei de a treia și a patra tranșe a sprijinului sub formă de împrumut pentru Portugalia.

creanță ale UE cu scadența la 3 luni și la 6 luni pentru a răspunde nevoilor de finanțare pe termen scurt. Până la 31 august 2024, titlurile de creanță ale UE în curs se ridicau la 20,9 miliarde EUR.

Având în vedere veniturile obținute din emisiunile de obligațiuni ale UE, Comisia a fost în măsură să continue finanțarea fără probleme a planurilor de redresare și reziliență ale statelor membre. Comisia a efectuat toate plățile către statele membre în cadrul MRR de îndată ce acestea au devenit scadente, în medie în termen de șase zile lucrătoare de la autorizarea lor. Nu s-au înregistrat întârzieri.

În iunie, Comisia și-a publicat planul de finanțare pentru al doilea semestru al anului 2024, cu un obiectiv de finanțare de până la 65 de miliarde EUR sub formă de obligațiuni UE pe termen lung în perioada iulie-sfârșitul lunii decembrie 2024. Planul de finanțare al programului Orizont 2 s-a bazat pe îndeplinirea obiectivului de 75 de miliarde EUR pentru primul semestru al anului 2024, emisiunile vizând mobilizarea unei finanțări totale de până la 140 de miliarde EUR în 2024 (față de un obiectiv de finanțare de 120 de miliarde EUR în 2023).

În cadrul NextGenerationEU și pe baza cererilor de finanțare ale statelor membre în cadrul MRR și a nevoilor de finanțare ale altor programe ale UE sprijinite de NextGenerationEU, Comisia se așteaptă să mobilizeze până la 712 miliarde EUR prin emiterea de obligațiuni ale UE până în 2026 (dintr-un pachet financiar maxim al programului de 806,9 miliarde EUR[16]). Astfel, UE devine unul dintre cei mai mari emitenți de titluri de creanță exprimate în euro în această perioadă.

Un număr tot mai mare de măsuri sunt eligibile pentru finanțare în cadrul obligațiunilor verzi NextGenerationEU

În 2020, Comisia și-a anunțat intenția de a finanța până la 30 % din NextGenerationEU prin emiterea de obligațiuni verzi. Acest lucru demonstrează angajamentul Comisiei față de finanțarea durabilă, aducând pe piață un nou activ verde lichid și cu rating ridicat, oferind acces la investiții verzi pentru o gamă largă de investitori și consolidând rolul Uniunii Europene și al monedei euro pe piețele de finanțare durabilă. Prima obligațiune verde NextGenerationEU a fost emisă în octombrie 2021. Prin această obligațiune pe 15 ani, Comisia a mobilizat 12 miliarde EUR, devenind astfel cea mai mare tranzacție de obligațiuni verzi din lume până în prezent. De atunci, Comisia a emis obligațiuni verzi NextGenerationEU în valoare de 60,2 miliarde EUR, noile emisiuni fiind calibrate pentru a corespunde cheltuielilor verzi raportate de statele membre.

Cheltuielile naționale pentru punerea în aplicare a măsurilor finanțate de obligațiunile verzi NextGenerationEU au vizat, până la 31 august 2024, în principal

[16] Diferența dintre aceste două sume corespunde cuantumului sprijinului sub formă de împrumut acordat în cadrul MRR disponibil care nu a fost solicitat de statele membre. Având în vedere că termenul pentru solicitarea sprijinului sub formă de împrumut a expirat, în temeiul cadrului juridic actual, aceste fonduri rămase nu vor fi colectate de Comisie pe piețele financiare pentru a finanța aceste împrumuturi.

măsurile de eficiență energetică (42,8 % din cheltuielile alocate) și transportul și infrastructura curate (33,3 %). Din cele nouă categorii de cheltuieli cărora le pot fi alocate încasări din obligațiunile verzi NextGenerationEU, pe locul trei ca pondere se află categoria aferentă energiei și rețelelor curate, cu 8,4 % din cheltuieli.

UE promovează finanțarea durabilă prin intermediul obligațiunilor verzi NextGenerationEU, canalizând fondurile către o gamă largă de proiecte verzi. UE a devenit unul dintre cei mai mari emitenți de obligațiuni verzi din lume, generând o creștere semnificativă a acestei piețe. Prin aderarea la principiile Asociației Internaționale a Pieței de Capital privind obligațiunile verzi și prin asigurarea unei raportări transparente, UE stabilește un standard ridicat pe piața obligațiunilor verzi, încurajând fluxul de capital către investiții pozitive din punctul de vedere al mediului. Obligațiunile verzi NextGenerationEU nu numai că semnalează angajamentul ferm al UE față de durabilitate, ci și integrează inițiativele verzi în redresarea economică în urma pandemiei de COVID-19, promovând o traiectorie de creștere reziliență și durabilă pentru viitor.

În conformitate cu cerințele de raportare din cadrul privind emisiunea de obligațiuni verzi NextGenerationEU, Comisia a publicat în decembrie 2023 primul raport cuprinzător privind alocarea și impactul obligațiunilor verzi NextGenerationEU. Analiza arată că măsurile finanțate prin aceste obligațiuni pot reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu 44 de milioane de tone pe an, echivalentul a 1,2 % din emisiile agregate de gaze cu efect de seră din UE.

De la data ultimului raport, ca urmare a includerii unor noi măsuri din capitolele privind REPowerEU adoptate recent, rezerva de măsuri planificate eligibile pentru a primi finanțare în cadrul obligațiunilor verzi NextGenerationEU a crescut cu peste 80 de miliarde EUR, ajungând la active eligibile în valoare de 268,1 miliarde EUR până la 31 august 2024. Următorul raport va fi publicat în noiembrie 2024, indicând o creștere suplimentară a cantității de emisii de gaze cu efect de seră care pot fi evitate prin investițiile în obligațiuni verzi NextGenerationEU.

Condiționalitatea macroeconomică și Mecanismul de redresare și reziliență

Articolul 10 din Regulamentul privind MRR corelează MRR cu cadrul de guvernanță fiscală al UE. Mai precis, articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul privind MRR prevede obligația Comisiei de a prezenta Consiliului o propunere de suspendare totală sau parțială a angajamentelor sau plăților relevante în cazul în care Consiliul decide, în conformitate cu articolul 126 alineatul (8) sau alineatul (11) din TFUE, că un stat membru nu a luat măsuri efective pentru a-și corecta deficitul excesiv. Această situație este valabilă cu excepția cazului în care Comisia a stabilit existența unei recesiuni economice grave în Uniune în ansamblul său, în înțelesul articolului 3 alineatul (5) și al articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului, și anume clauza derogatorie generală a componentei corective a Pactului de stabilitate și de creștere. Articolul 10 alineatul (8) din Regulamentul privind MRR prevede obligația Comisiei de a efectua o evaluare a aplicării

articolului 10 până la sfârșitul anului 2024 și să prezinte un raport Parlamentului European și Consiliului în acest sens. Prezentul raport îndeplinește această cerință.

A existat un singur caz de la crearea MRR care a avut un caracter relevant pentru aplicarea articolului 10 din Regulamentul privind MRR. La 19 iunie 2024, Comisia a lansat o propunere de decizie a Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (8) din TFUE, pe fondul neîntreprinderii de către România a unor acțiuni eficace ca răspuns la o recomandare în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE, și anume o recomandare în temeiul procedurii de deficit excesiv din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere. Recomandarea în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE a fost adoptată de Consiliu la 18 iunie 2021 și a recomandat României să pună capăt situației de deficit excesiv până cel târziu în 2024.

În 2023, s-a considerat că UE se află în continuare într-o situație de recesiune economică gravă pentru UE în ansamblu, clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere fiind încă activată. Din acest motiv, Comisia nu a propus suspendarea angajamentelor sau a plăților din fondurile UE către România după ce Consiliul a adoptat decizia în temeiul articolului 126 alineatul (8) din TFUE la 26 iulie 2024.

B. Revizuirea planurilor de redresare și reziliență

Planurile de redresare și reziliență actualizate își mențin caracterul ambițios în urma revizuirilor efectuate în 2023 și 2024

Evenimentele geopolitice, nivelul ridicat de inflație, deficitele din lanțul de aprovizionare și, în unele cazuri, dezastrele naturale au îngreunat punerea în aplicare de către statele membre a anumitor reforme și investiții prevăzute în planurile lor de redresare și reziliență. Statele membre, sprijinite de Comisie, au fost în măsură să atenueze aceste constrângeri externe și să revizuiască măsurile relevante utilizând flexibilitatea prevăzută în Regulamentul privind MRR pentru a modifica planurile de redresare și reziliență în cazul în care circumstanțe obiective au făcut imposibilă atingerea jaloanelor și a țintelor inițiale (în temeiul articolului 21 din Regulamentul privind MRR). Statele membre au introdus, de asemenea, capitole privind REPowerEU în planurile lor de redresare și reziliență, beneficiind astfel de resurse suplimentare și stimulând reformele și investițiile care diversifică aprovizionarea cu energie la nivelul UE, accelerează tranziția verde și sprijină gospodăriile vulnerabile. Revizuirile în cauză au reprezentat, de asemenea, ocazia de a actualiza PNRR-urile pentru a ține seama de alocarea financiară revizuită pentru statele

membre[17] și de a valorifica restul sprijinului sub formă de împrumut[18] disponibil în cadrul MRR.

Revizuirile planurilor de redresare și reziliență au asigurat faptul că acestea abordează impactul nivelului ridicat al inflației și al blocajelor în materie de aprovizionare care au afectat rezerva de investiții. Toate planurile de redresare și reziliență au fost actualizate cel puțin o dată în 2023, iar unele au făcut obiectul unor modificări specifice suplimentare: până la data-limită a raportului (31 august 2024), toate statele membre prezentaseră cel puțin o cerere de modificare a planurilor lor de redresare și reziliență, 26 prezentaseră un capitol privind REPowerEU, iar 11 state membre efectuaseră, de asemenea, revizuiri specifice suplimentare (tabelul 2). În contextul revizuirii PNRR-urilor, statele membre au acordat o atenție deosebită nu numai calității măsurilor, ci și gradului lor de maturitate și orizontului lor de punere în aplicare, având în vedere caracterul limitat în timp al MRR până în 2026. Angajamentele care nu mai puteau fi realizate din cauza unor circumstanțe obiective au fost ajustate și, în multe cazuri, înlocuite cu alternative mai adecvate, menținând însă intact nivelul inițial de ambiție al PNRR-urilor. Domeniul larg de aplicare al MRR a oferit flexibilitatea necesară pentru ca statele membre să aloce resurse în funcție de prioritățile lor în continuă evoluție, în conformitate cu obiectivele MRR.

Tabelul 2: Situația actuală a prezentării planurilor de redresare și reziliență modificate și a capitolelor privind REPowerEU până la 31 august 2024

	BE	**BG**	**CZ**	**DK**	**DE**	**EE**	**IE**	**EL**	**ES**	**FR**	**HR**	**IT**	**CY**	**LV**	**LT**	**LU**	**HU**	**MT**	**NL**	**AT**	**PL**	**PT**	**RO**	**SI**	**SK**	**FI**	**SE**
27 de planuri aprobate de Comisie și adoptate de Consiliu																											
42 de revizuiri transmise Comisiei	1x	1x	1x	1x	3x	1x	3x	2x	2x	1x	**1x**	3x	2x	1x	2x	2x	1x	1x	1x	1x	2x	2x	**1x**	1x	1x	3x	1x
26 de capitole privind REPowerEU transmise Comisiei																											
40 de revizuiri evaluate de Comisie	1x	1x	1x	1x	3x	1x	3x	2x	2x	1x	1x	3x	2x	1x	1x	2x	**1x**	1x	1x	1x	2x	1x	1x	1x	1x	3x	1x
39 de revizuiri adoptate de Consiliu	1x	1x	1x	1x	3x	1x	3x	2x	2x	1x	1x	3x	2x	1x	1x	1x	**1x**	1x	1x	1x	2x	1x	1x	1x	1x	3x	1x

Sursa: Comisia Europeană

[17] În conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul privind MRR, contribuția financiară maximă pentru sprijinul financiar nerambursabil acordat fiecărui stat membru a fost actualizată în iunie 2022 pe baza datelor Eurostat privind rezultatele efective în ceea ce privește variația PIB-ului real în 2020 și variația agregată a PIB-ului real în perioada 2020-2021.

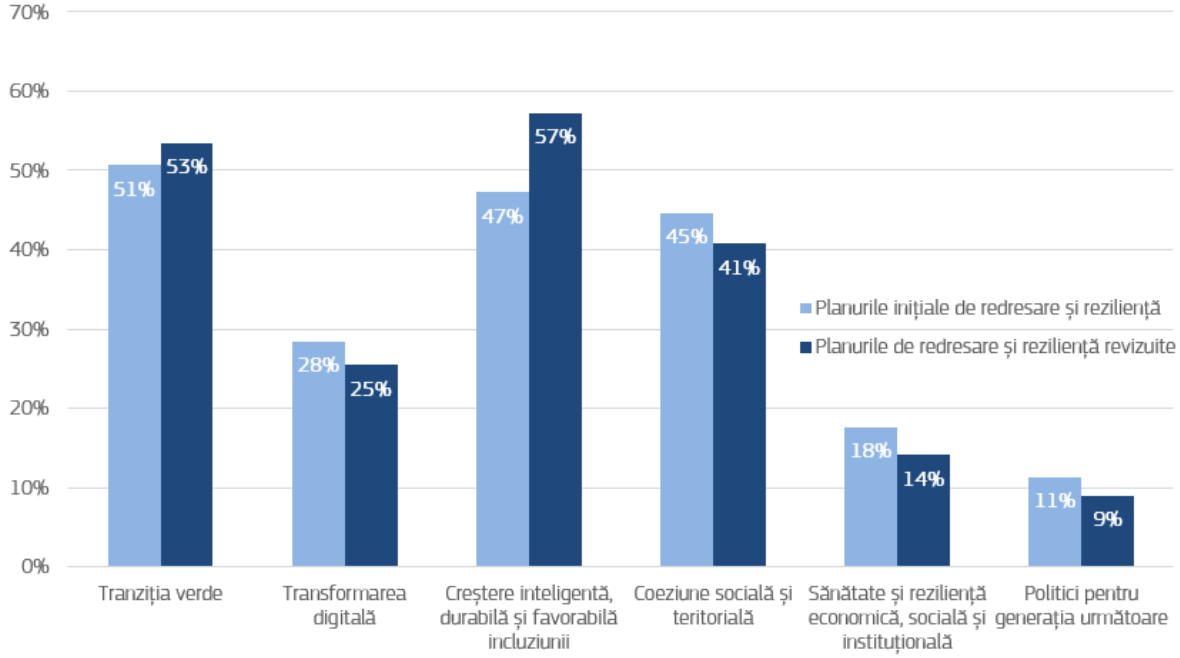
[18] Statele membre ar putea solicita sprijin (suplimentar) sub formă de împrumut până la 31 august 2023, astfel cum se prevede la articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul privind MRR. Din pachetul financiar global de 385,8 miliarde EUR disponibil pentru sprijin sub formă de împrumut în cadrul MRR, aproape 291 de miliarde EUR au fost angajate până la sfârșitul anului 2023.

Pachetul financiar total și contribuția MRR la fiecare dintre cei șase piloni de politică s-au modificat în urma revizuirilor planului de redresare și reziliență

Pachetul financiar total al MRR a fost stabilit la 650 de miliarde EUR la sfârșitul lunii august 2024. Această sumă se împarte în 359 de miliarde EUR sub formă de sprijin nerambursabil și 291 de miliarde EUR sub formă de împrumuturi. Suma include sprijinul nerambursabil suplimentar finanțat prin schema de comercializare a certificatelor de emisii (*Emissions Trading System* - „ETS") și transferurile din rezerva de ajustare la Brexit (*Brexit Adjustment Reserve* - „BAR") care au fost puse la dispoziția statelor membre prin Regulamentul modificat privind MRR pentru a sprijini REPowerEU. Sprijinul nerambursabil în valoare de 359 de miliarde EUR este împărțit în (i) 338 de miliarde EUR sub formă de sprijin nerambursabil inițial din MRR, (ii) aproape 19,5 miliarde EUR sub formă de sprijin nerambursabil din ETS și (iii) aproape 2 miliarde EUR sub formă de sprijin nerambursabil din BAR. Statele membre au putut solicita sprijin sub formă de împrumut până în august 2023. Din pachetul total de împrumuturi disponibil de 385 de miliarde EUR, aproape 291 de miliarde EUR au fost angajate până la sfârșitul anului 2023, termenul legal pentru angajamentele financiare din cadrul MRR. Aceste două modificări (o creștere a sprijinului nerambursabil disponibil prin ETS și BAR și un sprijin sub formă de împrumut solicitat mai mic decât pachetul financiar total disponibil) au condus la un pachet total al MRR de 650 de miliarde EUR până la sfârșitul lunii august 2024. Suma raportată anterior, de 723 de miliarde EUR, a reprezentat cuantumul maxim al sprijinului nerambursabil din MRR (338 de miliarde EUR) și al împrumuturilor din cadrul MRR (385 de miliarde EUR) puse la dispoziție prin Regulamentul privind MRR.

Ca urmare a acestui fapt și a revizuirilor planurilor aferente, contribuția planurilor de redresare și reziliență la fiecare pilon de politică în ceea ce privește costurile estimate s-a schimbat (a se vedea figura 1). Deși, în termeni absoluți, costurile estimate au crescut pentru fiecare pilon de politică, măsurile care contribuie la pilonul 1 privind tranziția verde și la pilonul 3 privind creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii au fost consolidate, iar o pondere mai mare a planurilor de redresare și reziliență contribuie în prezent la aceste două obiective.

Figura 1: Ponderea costurilor estimate ale MRR care contribuie la fiecare pilon de politică, înainte și după revizuirea planurilor de redresare și reziliență

Notă: Fiecare măsură contribuie la doi dintre cei șase piloni de politică. Prin urmare, contribuția totală la toți pilonii prezentați în acest grafic se ridică la 200 % din fondurile MRR alocate statelor membre. Procentele prezentate pentru contribuția la pilonul tranziției verzi și la cel al transformării digitale sunt diferite de procentele prezentate pentru contribuția la obiectivele climatice și digitale; acestea din urmă sunt calculate în conformitate cu o metodologie diferită (detaliată în anexele VI și VII la Regulamentul privind MRR).
Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

Profilurile de plată au evoluat în urma revizuirilor planurilor de redresare și reziliență[19]

Profilurile de plată din cadrul MRR (și anume suma care urmează să fie plătită în tranșe în funcție de atingerea în mod satisfăcător a unei liste predefinite de jaloane și ținte) au fost stabilite în conformitate cu un set de principii directoare. Profilurile de plată inițiale au fost stabilite ca o reflectare a mai multor factori, inclusiv a nevoilor naționale de finanțare și a planificării bugetare, precum și a proporției jaloanelor și a țintelor în cadrul fiecărei tranșe, precum și a importanței lor relative. Ca atare, nu există o relație liniară simplă între numărul de jaloane și ținte dintr-o anumită tranșă și amploarea plății aferente. În urma discuțiilor cu statele membre, Comisia a propus profiluri de plată care au fost în cele din urmă aprobate de Consiliu.

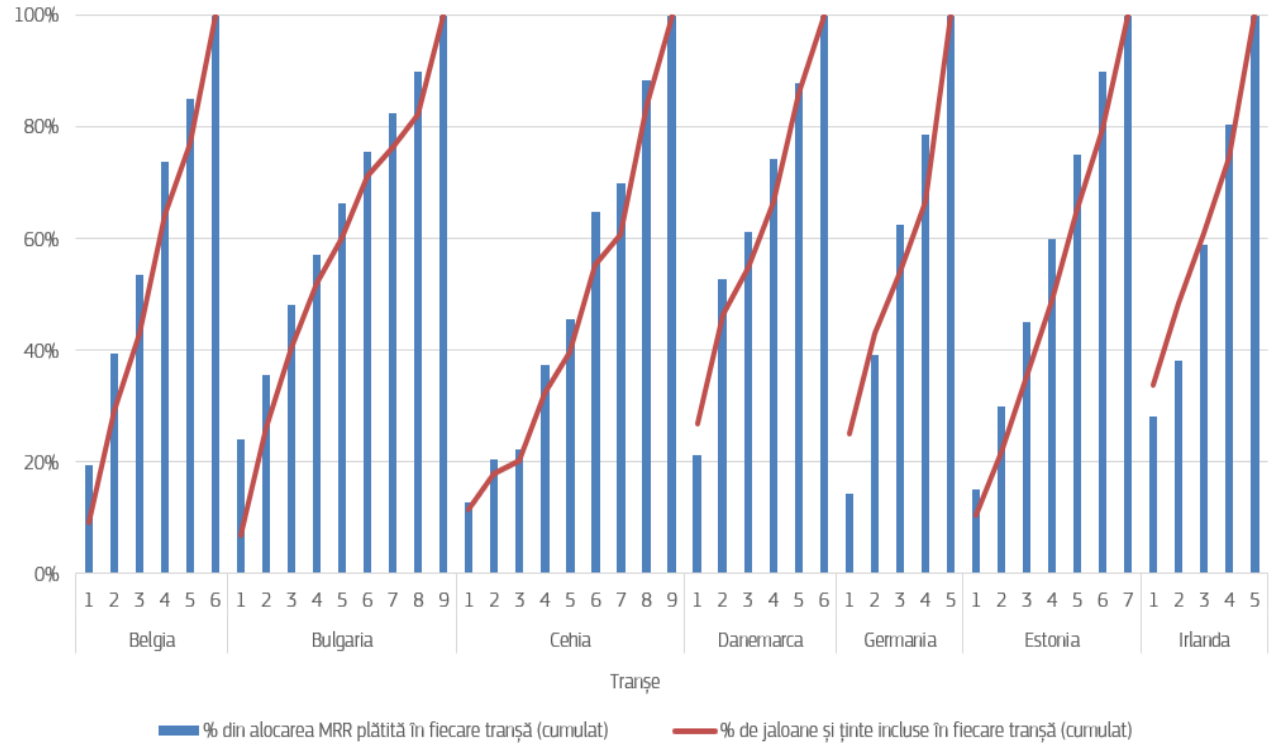
Odată cu revizuirea planurilor de redresare și reziliență, profilurile de plată au evoluat pentru a reflecta adăugarea capitolelor privind REPowerEU, modificările alocării financiare pentru fiecare stat membru și ajustările măsurilor existente din MRR. Adoptarea capitolelor privind REPowerEU a condus la o creștere a sprijinului total sub formă de granturi acordat statelor membre, noile jaloane și ținte legate de REPowerEU fiind

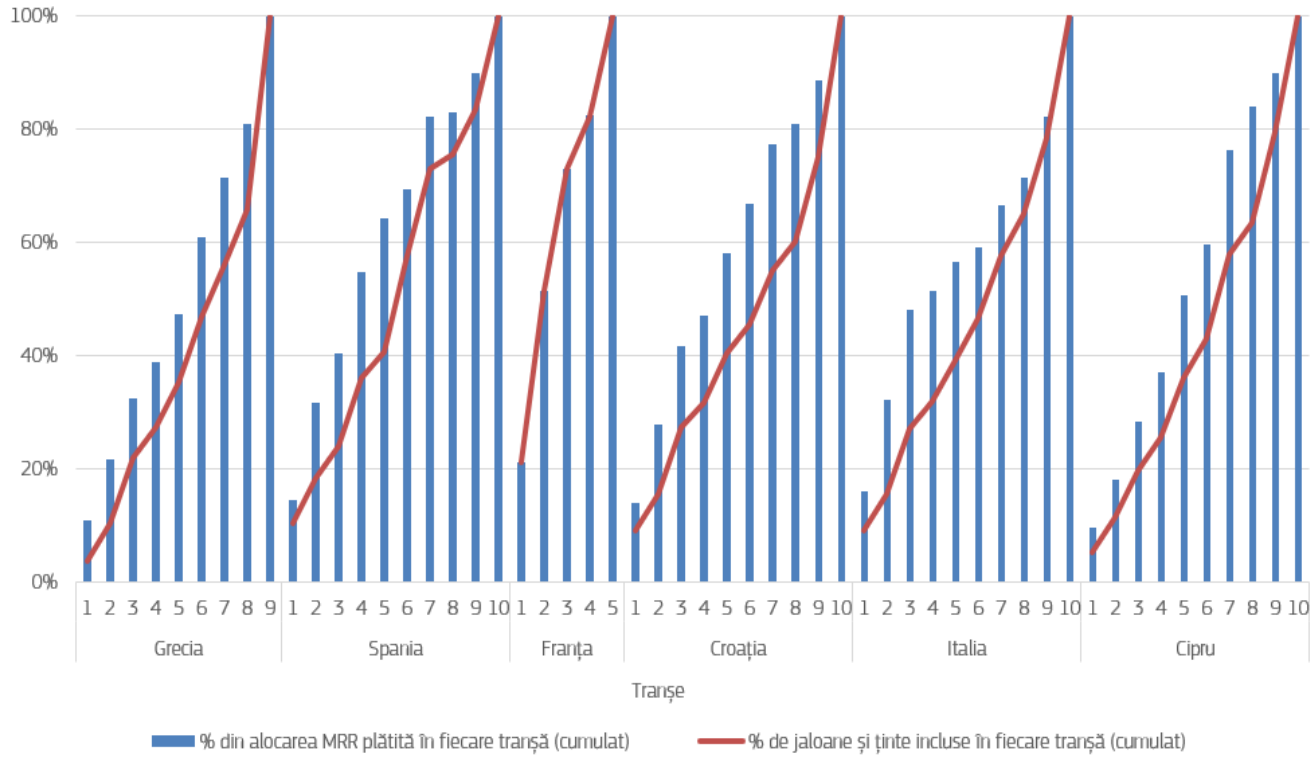
[19] Analiza din această secțiune răspunde unei recomandări a Parlamentului European formulate în contextul procedurii de descărcare de gestiune pentru exercițiul financiar 2021.

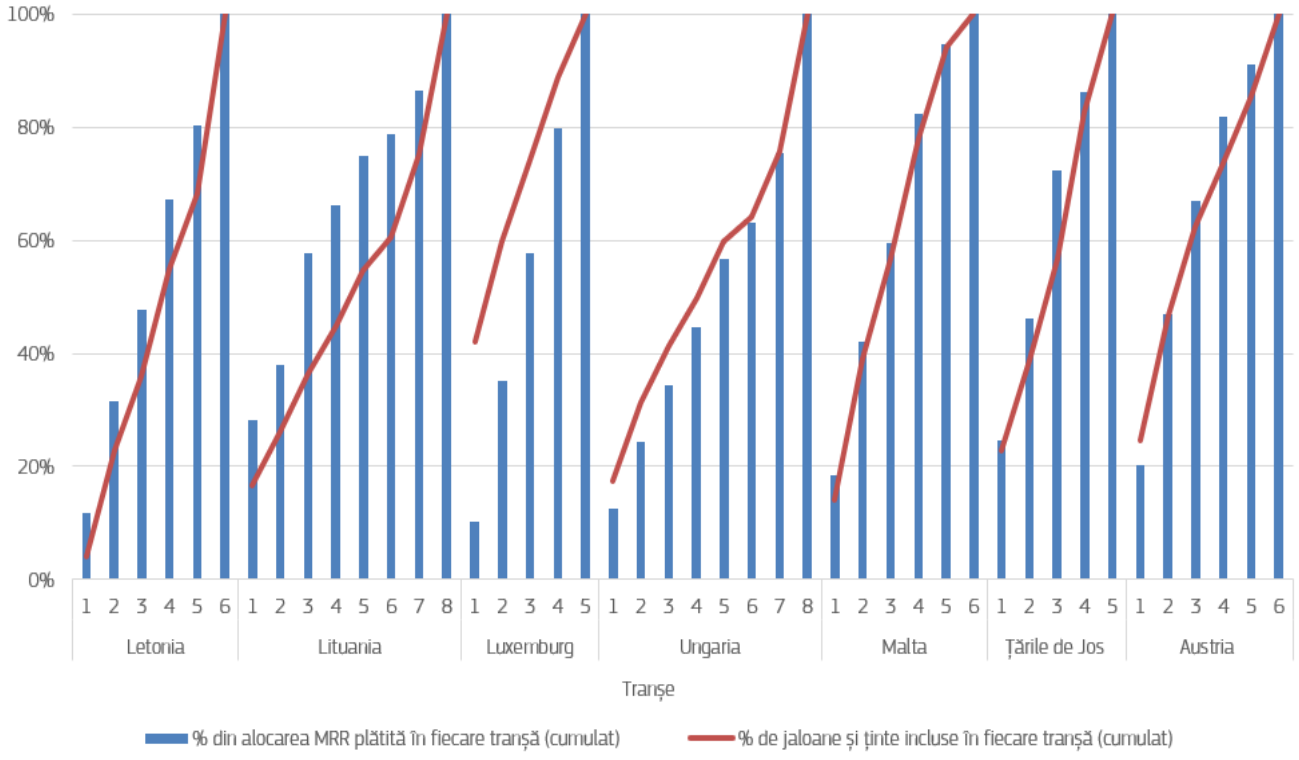
adăugate la tranșele existente. În plus, revizuirile planurilor au urmărit, de asemenea, să reflecte alocarea financiară actualizată (articolul 18 din Regulamentul privind MRR) și să țină seama de circumstanțele obiective care afectează posibilitatea de realizare a măsurilor (articolul 21). Acest fapt a condus la modificări ale conținutului (de exemplu, reducerea/extinderea țintelor cantitative, înlocuirea jaloanelor și a țintelor cu alternative mai bune) și a calendarelor de punere în aplicare a unei serii de măsuri din planurile de redresare și reziliență. Atât modificarea alocării granturilor, cât și adăugarea, eliminarea și modificarea jaloanelor și a țintelor s-au reflectat în profilurile de plată revizuite, în conformitate cu principiile directoare utilizate la stabilirea profilurilor de plată enumerate mai sus. Comisia a considerat că este necesar să se asigure că profilurile de plată sunt proporționale cu progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a jaloanelor și a țintelor, ținând seama de importanța lor relativă, că acestea stimulează punerea în aplicare integrală a planurilor și că, la nivel agregat, sunt în continuare compatibile cu planul de finanțare al Uniunii.

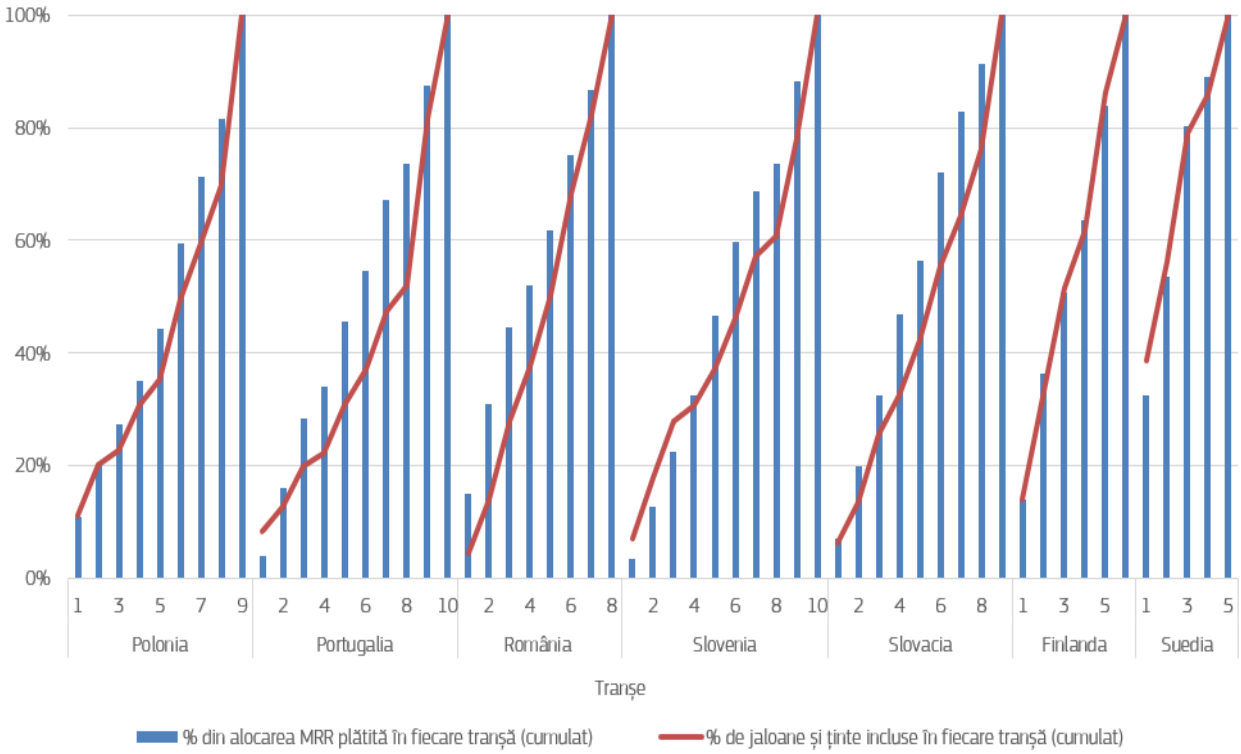
Figura 2 de mai jos prezintă profilurile de plată actuale pentru componenta de grant a fiecărui plan de redresare și reziliență. Acestea descriu ponderea cumulată a valorii brute a fiecărei tranșe ca procent din alocarea totală a grantului și ponderea cumulată a numărului de jaloane și ținte din cadrul fiecărei tranșe din numărul total de jaloane și ținte din componenta de grant. Nu există o relație liniară între numărul de jaloane și ținte dintr-o anumită tranșă și amploarea plății aferente, deoarece profilurile de plată sunt stabilite în conformitate cu setul de principii menționat mai sus.

Figura 2: Procentul sprijinului nerambursabil (cumulativ) și al jaloanelor și țintelor incluse în fiecare tranșă, pentru fiecare stat membru.

100%
80%
60%
40%
20%
0%
1 2 3 4 5 6 7 8 9
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Grecia
Spania
Franța
Croația
Italia
Cipru
Tranșe
% din alocarea MRR plătită în fiecare tranșă (cumulat)
% de jaloane și ținte incluse în fiecare tranșă (cumulat)

100%
80%
60%
40%
20%
0%
1 2 3 4 5 6
1 2 3 4 5 6 7 8
1 2 3 4 5
1 2 3 4 5 6 7 8
1 2 3 4 5 6
1 2 3 4 5
1 2 3 4 5 6
Letonia
Lituania
Luxemburg
Ungaria
Malta
Țările de Jos
Austria
Tranșe
% din alocarea MRR plătită în fiecare tranșă (cumulat)
% de jaloane și ținte incluse în fiecare tranșă (cumulat)

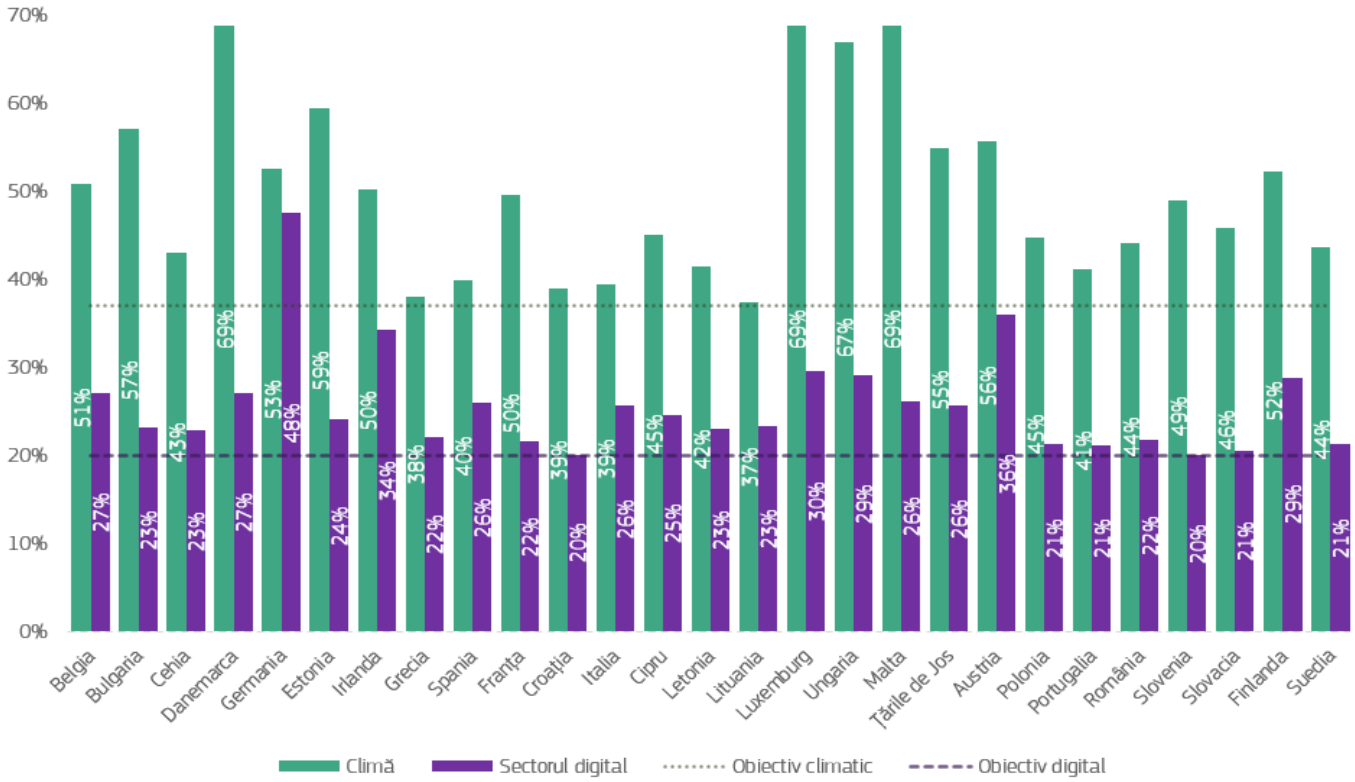
Notă: Nu există o relație liniară între numărul de jaloane și ținte dintr-o anumită tranșă și amploarea plății aferente. Acest lucru se datorează faptului că profilurile de plată au fost stabilite ca o reflectare a mai multor factori, inclusiv a nevoilor naționale de finanțare și a planificării bugetare, precum și a proporției jaloanelor și a țintelor în cadrul fiecărei tranșe, precum și a importanței lor relative.

Sursa: Comisia Europeană

Obiectivele climatice și digitale ale MRR continuă să fie îndeplinite prin planurile de redresare și reziliență revizuite

În urma revizuirilor planurilor de redresare și reziliență adoptate, toate statele membre continuă să aloce cel puțin 37 % din alocarea lor din planurile lor de redresare și reziliență măsurilor care contribuie la obiectivele climatice și cel puțin 20 % obiectivelor digitale (a se vedea figura 3). Pentru MRR în ansamblu, cheltuielile estimate legate de climă au crescut și s-au ridicat la 42,5 % din alocarea MRR până la sfârșitul lunii august (data-limită), în timp ce cheltuielile digitale estimate s-au ridicat la 26 %, depășind astfel ambele obiective stabilite în regulament.

Figura 3: Ponderea alocării totale estimate a planurilor de redresare și reziliență care sprijină obiectivele climatice și digitale, în urma revizuirii planurilor de redresare și reziliență

Notă: Planurile de redresare și reziliență au trebuit să precizeze și să justifice cât de mult contribuie fiecare măsură – contribuție integrală (100 %), parțială (40 %) sau niciun impact (0 %) – la obiectivele climatice și/sau digitale. Contribuțiile la obiectivele climatice și digitale au fost calculate pe baza anexelor VI și, respectiv VII la Regulamentul privind MRR. Combinarea coeficienților cu estimările de costuri aferente fiecărei măsuri permite calcularea gradului în care contribuie planurile la obiectivele climatice și digitale.

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

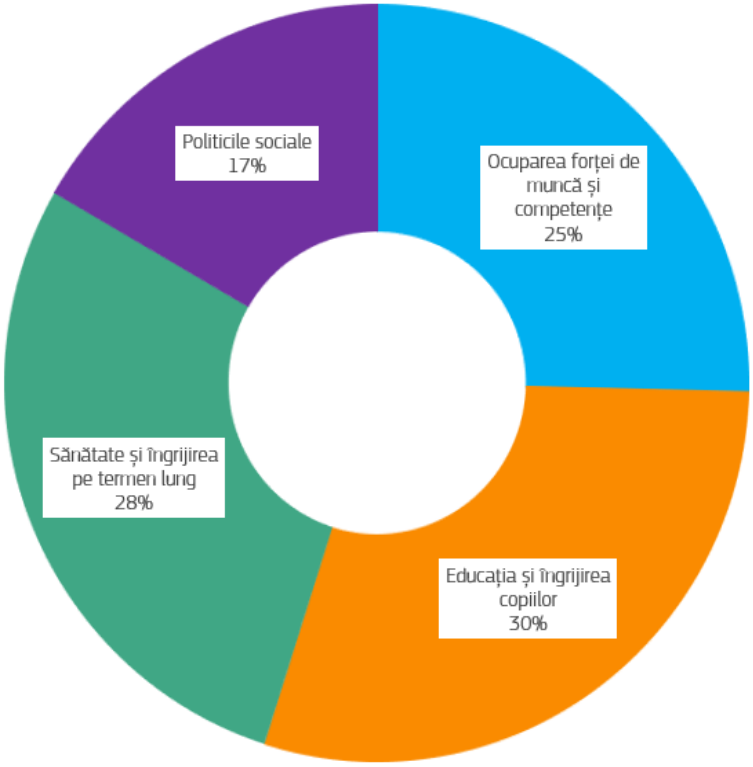
PNRR-urile revizuite contribuie la politicile sociale și la egalitatea de gen în întreaga UE

Planurile de redresare și reziliență revizuite continuă să promoveze convergența socială ascendentă. Un cuantum total estimat de aproximativ 162,3 miliarde EUR pentru toate planurile de redresare și reziliență contribuie la măsurile de politică socială[20], ceea ce reprezintă aproximativ 25 % din cheltuielile totale estimate. În urma revizuirilor planurilor de redresare și reziliență, aproape 30 % din cheltuielile sociale estimate sunt dedicate investițiilor și reformelor în educație și îngrijire a copiilor (în scădere cu 4 puncte procentuale) și, respectiv, sănătății și îngrijirii pe termen lung (în scădere cu 5 puncte procentuale), în timp ce 25 % sunt dedicate ocupării forței de muncă și competențelor (în creștere cu 6 puncte procentuale), iar restul politicilor sociale (în creștere cu 3 puncte procentuale) (figura 4).

[20] Având în vedere importanța cheltuielilor sociale după pandemia de COVID-19, Regulamentul privind MRR a împuternicit Comisia să adopte un act delegat de stabilire a unei metodologii de raportare a cheltuielilor sociale estimate, inclusiv a celor pentru copii și tineret, în cadrul MRR [articolul 29 alineatul (4) litera (b)]. Metodologia adoptată de Comisie clasifică toate cheltuielile estimate finanțate de mecanism legate de reforme și investiții în nouă domenii generale de politică, care sunt apoi agregate în patru categorii sociale: (1) ocuparea forței de muncă și competențe, (2) educația și îngrijirea copiilor, (3) sănătatea și îngrijirea pe termen lung și (4) politicile sociale; a se vedea Regulamentul delegat (UE) 2021/2105 al Comisiei.

Planurile de redresare și reziliență ale statelor membre includ în prezent 423 de (sub)măsuri cu accent pe copii și tineret, repartizate în mai multe domenii de politică, inclusiv educația la toate nivelurile, sprijinul pentru ocuparea forței de muncă și locuințele.

Figura 4: Ponderea cheltuielilor sociale estimate ale MRR pentru fiecare categorie socială

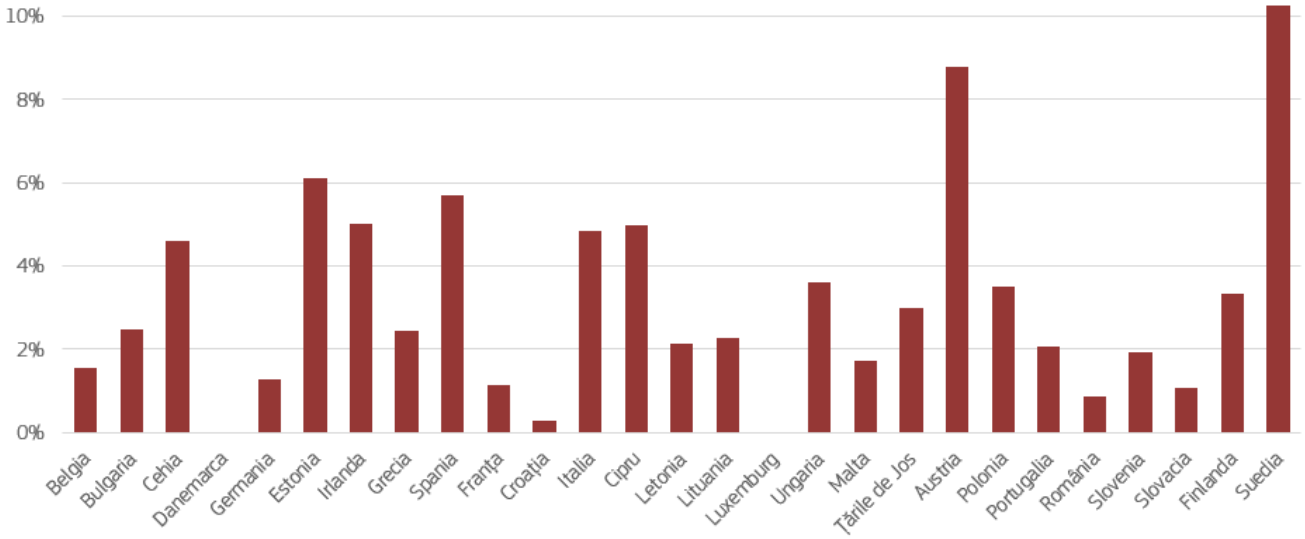

Notă: Acest grafic prezintă defalcarea cheltuielilor sociale estimate în toate planurile de redresare și reziliență. Categoriile sociale sunt definite și aplicate pe baza metodologiei adoptate de Comisie în consultare cu Parlamentul European și cu statele membre în Regulamentul delegat (UE) 2021/2105.

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

Planurile de redresare și reziliență ale statelor membre continuă să contribuie la egalitatea de gen, cu excepția a două planuri care includ măsuri care vizează în mod explicit să contribuie la egalitatea de gen. Planurile de redresare și reziliență revizuite conțin 136 de (sub)măsuri cu accent pe egalitatea de gen. Defalcarea pe state membre a măsurilor relevante pentru egalitatea de gen este prezentată în figura 5. Pe lângă cele 1 367 de (sub)măsuri care contribuie în mod explicit la egalitatea de gen, statele membre continuă să includă în planurile lor alte reforme și investiții a căror punere în aplicare poate contribui în mod semnificativ la aceste dimensiuni. Aceasta include, de exemplu, reforme și investiții în infrastructură, în transportul public sau în conectivitatea digitală. Astfel de măsuri pot avea un impact pozitiv în ceea ce privește accesul la educația la distanță, la serviciile esențiale (de sănătate) și la utilități sau prin faptul că le permit persoanelor cu mobilitate limitată sau care locuiesc în zone îndepărtate să participe la activități economice și la viața socială.

Figura 5: Procentul măsurilor din planul de redresare și reziliență cu accent pe egalitatea de gen

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

C. Destinatarii finali în cadrul MRR

Toate statele membre publică date privind cei mai mari 100 de destinatari finali

La începutul anului 2023, transparența în ceea ce privește utilizarea fondurilor MRR a fost consolidată atunci când Regulamentul privind MRR a fost modificat, în contextul REPowerEU, pentru a prevedea obligația statelor membre de a divulga informații cu privire la cei mai mari destinatari finali în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență. În conformitate cu articolul 25a din Regulamentul privind MRR, statele membre trebuie să creeze un portal accesibil publicului care să compileze date privind cei 100 de destinatari finali care primesc cel mai mare cuantum al finanțării pentru punerea în aplicare a măsurilor din cadrul mecanismului și să actualizeze datele de două ori pe an[21]. În contextul MRR, destinatarii finali se referă la ultimele entități care primesc fonduri pentru punerea în aplicare a unei măsuri MRR și care nu sunt contractanți sau subcontractanți, cum ar fi cetățenii, întreprinderile, autoritățile regionale sau locale. Prin urmare, aceștia pot fi persoane juridice sau fizice[22]. În conformitate cu cerințele regulamentului, Comisia centralizează și publică datele, împreună cu linkurile către portalurile naționale ale statelor membre în tabloul de bord privind redresarea și reziliența[23].

Pentru a asigura coerența și comparabilitatea datelor, Comisia a furnizat orientări statelor membre. Comisia a discutat cu statele membre cu privire la raportarea privind

[21] Regulamentul precizează, de asemenea, ce informații ar trebui publicate de statele membre, și anume numele complet al destinatarului, codul de înregistrare în scopuri de TVA sau codul de identificare fiscală (sau un identificator unic diferit) în cazul unei persoane juridice, cuantumul primit și măsurile asociate pentru care destinatarul a primit finanțare.

[22] Acest aspect este în conformitate cu Regulamentul privind MRR, în care articolul 22 alineatul (2) litera (d) menționează destinatarii finali ca entități separate de contractanți și subcontractanți, asigurând astfel o interpretare coerentă a termenului în cuprinsul Regulamentului privind MRR.

[23] https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/disbursements.html?table=finalRecipientByCountry.

destinatarii finali în cadrul diverselor reuniuni ale grupului informal de experți privind MRR, subliniind importanța acesteia pentru sporirea transparenței. În acest sens și, de asemenea, ca urmare a unei cereri din partea Parlamentului European[24], anexa V la prezentul raport consolidează prezentele orientări și clarifică într-o mai mare măsură conceptul de destinatar final în temeiul Regulamentului privind MRR și domeniul de aplicare al publicării datelor privind cei mai mari 100 de destinatari finali în cadrul MRR.

Toate cele 27 de state membre au creat un portal accesibil publicului, cuprinzând date privind cei mai mari 100 de destinatari finali. Încă din 2023, toate statele membre furnizaseră un prim set de date privind cei mai mari 100 de destinatari finali, iar majoritatea au furnizat, de asemenea, o actualizare ulterior în cursul anului. Comisia se așteaptă ca toate statele membre să respecte termenul de raportare semestrială în viitor și va monitoriza îndeaproape respectarea de către statele membre a obligației ce le revine de actualizare a datelor de două ori pe an. În 2024, aproape toate statele membre au furnizat deja o primă actualizare a datelor lor, iar Comisia se așteaptă ca a doua actualizare a datelor să aibă loc în octombrie.

Majoritatea statelor membre au furnizat o listă completă de date privind cei mai mari 100 de destinatari finali în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, în timp ce câteva state membre au furnizat liste care conțin mai puțin de 100 de destinatari finali, și anume Bulgaria (19), Estonia (98), Ungaria (99), Lituania (71), Malta (31) și România (98). În unele cazuri, acest aspect poate fi legat de stadiul punerii în aplicare a planurilor de redresare și reziliență respective ale statelor membre în cauză, în care punerea în aplicare a măsurilor este în curs de pregătire, dar fondurile nu au ajuns încă la destinatarii finali. Regulamentul privind MRR include, de asemenea, derogări[25] de la obligația de a publica date, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului financiar, care, în unele cazuri, pot fi relevante pentru raportarea cu privire la cei mai mari destinatari finali.

Datele privind cei mai mari destinatari finali din fiecare stat membru pot oferi informații valoroase, permițând o transparență sporită în ceea ce privește distribuirea finanțării din MRR. Datele completează datele existente privind punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență, cum ar fi jaloanele și țintele atinse, precum și plățile pentru fiecare pilon și contribuie la harta proiectelor sprijinite de MRR.

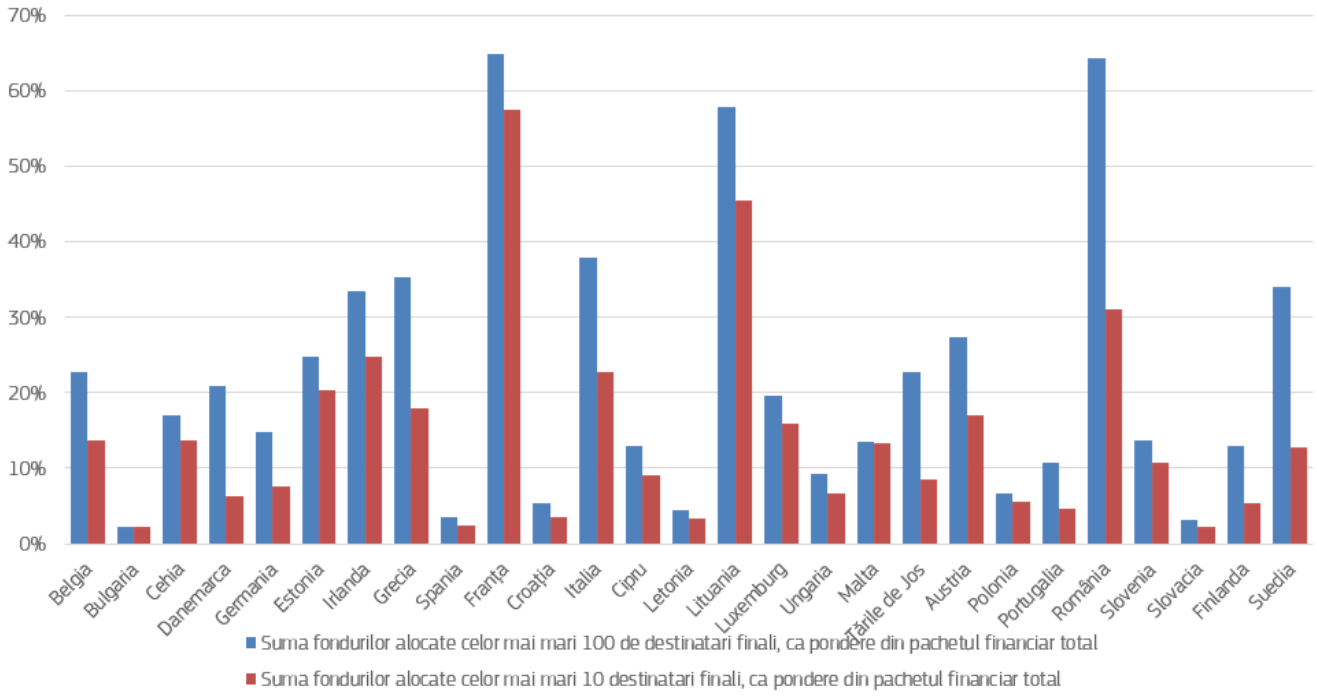
Cuantumurile finanțării plătite celor mai mari destinatari finali din fiecare stat membru variază considerabil, în funcție de natura eterogenă a planurilor de redresare și reziliență și de diferențele în ceea ce privește alocările financiare. Cel mai mare cuantum primit de un destinatar final este de peste 22 de miliarde EUR, în timp ce cel mai mic

[24] Decizia Parlamentului European din 11 aprilie 2024 privind închiderea conturilor bugetului general al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2022, secțiunea III – Comisia, punctul 286 subpunctul (xiii).

[25] Aceste derogări includ următoarele patru cazuri: (i) sprijin pentru educație plătit persoanelor fizice și orice alt sprijin direct plătit persoanelor fizice care au cea mai mare nevoie de sprijin, (ii) contracte cu valoare foarte scăzută, sub 15 000 EUR, (iii) sprijin financiar furnizat prin intermediul instrumentelor financiare pentru o sumă mai mică de 500 000 EUR și (iv) în cazul în care divulgarea riscă să amenințe drepturile și libertățile persoanelor sau entităților în cauză ori să prejudicieze interesele comerciale ale destinatarilor.

cuantum primit de unul dintre cei mai mari destinatari finali este de 5 723 EUR. Valoarea medie a fondurilor primite de cei mai mari destinatari finali este de aproape 63 de milioane EUR, iar valoarea mediană este semnificativ mai mică, de aproximativ 4,5 milioane EUR. În mod similar, suma fondurilor pe care cei mai mari destinatari finali le-au primit în fiecare stat membru până în prezent reprezintă ponderi diferite din pachetele lor financiare totale (a se vedea figura 6), atât la nivelul statelor membre, cât și atunci când se compară suma fondurilor primite de cei mai mari 10 și de cei mai mari 100 de destinatari finali din fiecare stat membru. În medie, totalul fondurilor primite de cei mai mari 100 de destinatari finali ca procent din alocările statelor membre este de 22,1 %, în timp ce fondurile primite de cei mai mari 10 destinatari finali reprezintă o pondere de 14,3 % din alocările statelor membre.

Figura 6: Suma fondurilor primite de cei mai mari 10 și 100 de destinatari finali, ca pondere din pachetul financiar total al statelor membre

Sursa: Calculul Comisiei Europene bazat pe datele furnizate de statele membre privind destinatarii finali

Majoritatea celor mai mari destinatari finali raportați în statele membre sunt entități publice. Potrivit estimărilor Comisiei, 59,4 % dintre cei mai mari 100 de destinatari finali din statele membre sunt entități publice, iar 40,7 % sunt entități private[26]. Cei mai mari destinatari finali din fiecare stat membru care sunt autorități publice au primit în total aproximativ 94,5 miliarde EUR, ceea ce corespunde unui procent de 15 % din toate fondurile angajate din MRR, iar cei care sunt entități private au primit 65 de miliarde EUR, ceea ce reprezintă o pondere de 10 % din totalul fondurilor angajate din MRR. Întrucât numeroase măsuri prevăzute în MRR sunt orientate către îmbunătățirea furnizării de bunuri publice, în

[26] În conformitate cu articolul 25a din Regulamentul privind MRR, statele membre nu sunt obligate să precizeze dacă destinatarii finali sunt entități publice sau private. Prin urmare. cifrele prezentate aici se bazează pe estimările proprii ale Comisiei Europene.

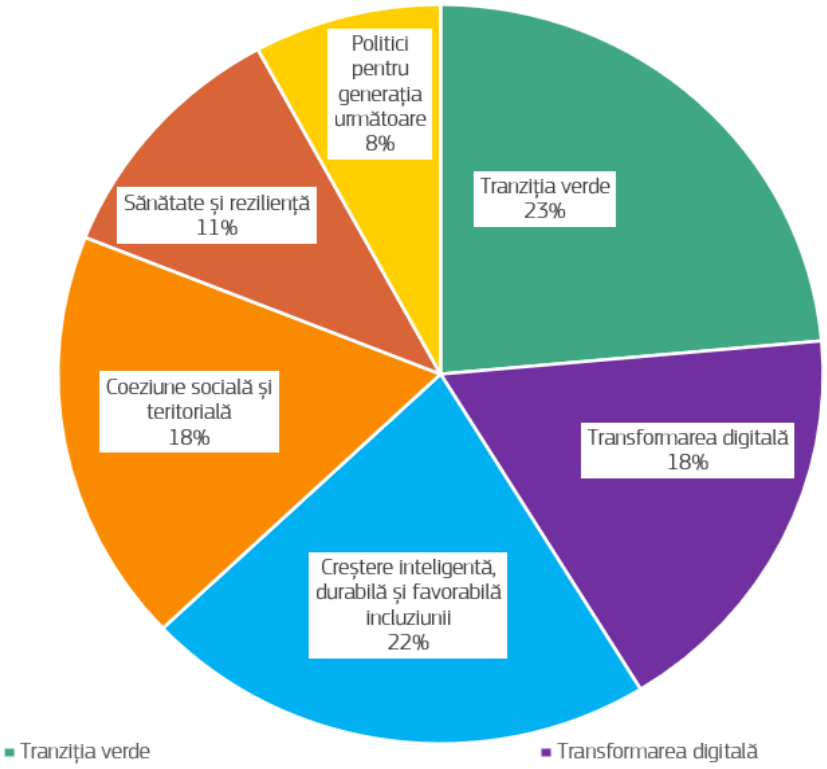
domenii precum sănătatea, transportul sau digitalizarea administrațiilor publice, care reprezintă, în general, proiecte de investiții costisitoare și la scară largă, autoritățile publice sunt adesea destinatarii finali. Cu toate acestea, MRR oferă, de asemenea, un sprijin amplu sectorului privat și, în special, IMM-urilor, sprijinind digitalizarea acestora, precum și recalificarea și perfecționarea angajaților lor.

Cei mai mari destinatari finali primesc finanțare pentru investiții în cadrul tuturor celor șase piloni de politică ai MRR

Măsurile pentru care cei mai mari 100 de destinatari finali din cadrul MRR au primit finanțare sunt distribuite între cei șase piloni de politică (figura 7). Aceasta arată că MRR oferă sprijin cuprinzător statelor membre în cele mai relevante domenii de politică. În același timp, cei mai mari destinatari finali au fost implicați în cea mai mare parte în punerea în aplicare a măsurilor care contribuie la tranziția verde (23 %), urmate îndeaproape de investiții în creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii (22 %), în transformarea digitală și în coeziunea socială și teritorială (18 % fiecare). Acest lucru evidențiază accentul pus pe stimularea redresării economice și sociale după criza provocată de pandemia de COVID-19, precum și pe pregătirea economiilor, societăților și administrațiilor publice din UE pentru tranziția verde și cea digitală, în deplină conformitate cu obiectivele generale ale mecanismului.

Cele mai mari sume primite de destinatarii finali sprijină proiectele de infrastructură, digitalizarea și mobilitatea, în timp ce măsurile sprijinite cel mai frecvent se referă la investiții care promovează eficiența energetică. În ansamblu, *cele mai mari cuantumuri* ale finanțării primite de destinatarii finali pentru punerea în aplicare a măsurilor din planul de redresare și reziliență sunt legate de investiții în infrastructura și serviciile teritoriale, în e-guvernare și în serviciile publice digitale, precum și în mobilitatea durabilă. Astfel de măsuri reprezintă, de regulă, proiecte mari, mai costisitoare și care necesită mai mult timp pentru a fi puse în aplicare. Pe de altă parte, cei mai mari 100 de destinatari finali au primit *cel mai adesea* finanțare pentru punerea în aplicare a măsurilor de sprijinire a eficienței energetice. Alte domenii de politică în care destinatarii finali au primit cel mai adesea finanțare sunt infrastructura și serviciile teritoriale, e-guvernarea și serviciile publice digitale, învățământul general, profesional și superior, precum și cercetarea, dezvoltarea și inovarea.

Figura 7: Contribuția sumelor primite și a măsurilor conexe pentru care primesc sprijin cei mai mari 100 de destinatari finali pentru cei șase piloni de politică[27]

Sursa: Calculul Comisiei Europene bazat pe datele furnizate de statele membre privind destinatarii finali

D. Controale și audit privind punerea în aplicare a MRR

Cadrul Comisiei de control al MRR cuprinde două niveluri: controale menite să ofere o asigurare cu privire la legalitatea și regularitatea plăților efectuate de Comisie către statele membre, precum și controale menite să asigure protecția adecvată a intereselor financiare ale Uniunii. În ceea ce privește legalitatea și regularitatea tranzacțiilor, înainte de efectuarea oricărei plăți se efectuează controale *ex ante* amănunțite pentru a evalua atingerea în mod satisfăcător a fiecărui jalon și a fiecărei ținte incluse în cererea de plată. În urma plății, Comisia efectuează audituri *ex post* bazate pe riscuri privind jaloanele și țintele pentru a obține o asigurare suplimentară că informațiile furnizate de statul membru au fost corecte. În plus, pentru a asigura protecția intereselor financiare ale Uniunii, Comisia a evaluat *ex ante* fiecare sistem național de control și, dacă a fost necesar, a introdus jaloane privind sistemele de control care trebuie atinse înainte de orice plată viitoare. Sunt efectuate audituri de sistem bazate pe riscuri pentru a verifica procedurile instituite în statele membre pentru a preveni, a detecta și a corecta frauda, corupția și conflictele de interese, precum și dubla finanțare și sunt efectuate audituri de conformitate

[27] Aceste cifre se bazează pe metodologia de marcare a pilonilor elaborată pentru tabloul de bord privind redresarea și reziliența, prin care fiecare măsură din planurile de redresare și reziliență este atribuită unui domeniu de politică primar și secundar pentru a reflecta faptul că măsurile pot contribui la mai multe obiective de politică. Cei șase piloni de politică sunt: tranziția verde; transformarea digitală; creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii; coeziunea socială și teritorială; sănătatea și reziliența economică, socială și instituțională; politici pentru generația următoare.

suplimentare pentru a verifica fiabilitatea activității de audit desfășurate de autoritățile naționale de audit.

Comisia a continuat să protejeze interesele financiare ale Uniunii

În perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024, Comisia a efectuat 17 audituri *ex post* cu privire la jaloane și ținte[28]. Alegerea jaloanelor și a țintelor este ghidată de o evaluare a riscurilor care ia în considerare diverși factori. Pe baza acestei evaluări a riscurilor[29], Comisia a auditat în total 82 dintre cele 748 de jaloane și ținte incluse în cererile de plată achitate în 2023. Pentru a stabili eșantionul său de audit, Comisia a luat în considerare, de asemenea, cazurile în care un jalon sau o țintă pentru aceeași măsură a fost deja auditat(ă) de Comisie în anul precedent și/sau a fost deja auditat(ă) de autoritățile naționale de audit care ofereau o asigurare rezonabilă Comisiei. Până la 31 august 2024, Comisia a auditat, de asemenea, 10 jaloane și ținte incluse în cererile de plată achitate în 2024. Comisia nu a identificat niciun element de probă în sprijinul faptului că jaloanele și țintele auditate nu au fost atinse în mod satisfăcător. Orice altă discrepanță identificată între datele declarate și datele auditate s-a încadrat în marja de 5 % luată în considerare de Comisie pentru evaluarea sa.

În perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024, Comisia a efectuat patru audituri de sistem privind protecția intereselor financiare ale Uniunii[30]. Cele patru audituri au vizat trei organisme de coordonare și 11 organisme de punere în aplicare, cum ar fi ministere sau agenții, care au fost selectate pe baza unui cadru de evaluare a riscurilor. Până la sfârșitul anului 2023, sistemul de control al fiecărui stat membru fusese auditat cel puțin o dată. În contextul acestor audituri de sistem și al altor activități de audit, Comisia a efectuat, de asemenea, controale privind conformitatea cu procedurile privind ajutoarele de stat și achizițiile publice, vizând atât procedurile instituite pentru prevenirea fraudei, a corupției și a conflictelor de interese în cadrul procedurilor de achiziții publice, cât și punerea în aplicare efectivă a acestor proceduri în ceea ce privește măsurile incluse în eșantion.

Pe baza activității de audit actuale, Comisia a identificat o imagine generală pozitivă, deși cu posibilitate de îmbunătățire, în ceea ce privește punerea în aplicare a sistemelor de control intern în toate statele membre. Au fost identificate bune practici pentru unele dintre organismele de punere în aplicare auditate, cum ar fi procedurile în vigoare pentru detectarea posibilelor acte de fraudă, corupție, conflicte de interese și dublă finanțare, în special prin utilizarea unor instrumente de extragere a datelor, cum ar fi ARACHNE[31]. Cu toate acestea, Comisia a exprimat, de asemenea, o serie de

[28] Aceste audituri se referă la cererile de plată depuse de Germania, Estonia, Grecia, Franța, Croația, Italia, Letonia, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovenia și Slovacia.

[29] Evaluarea riscurilor se bazează pe o serie de criterii, cum ar fi tipul și numărul autorităților de punere în aplicare, tipul și numărul destinatarilor finali, marcarea aplicată și complexitatea mecanismului de verificare.

[30] Au fost efectuate audituri de sistem în Belgia, Lituania, Țările de Jos și Slovacia.

[31] ARACHNE este un instrument informatic dezvoltat de Comisia Europeană pentru extragerea datelor (*data mining*) și îmbogățirea datelor (*data enrichment*). ARACHNE contribuie la identificarea proiectelor care utilizează mai multe fonduri UE în cazul cărora există un risc

preocupări specifice, care adesea nu erau legate de sistemul național în ansamblu, ci numai de organismele individuale dintr-un stat membru, cum ar fi lipsa de coordonare și de supraveghere, problemele legate de colectarea datelor, strategiile antifraudă incomplete și evaluările riscului de fraudă, precum și necesitatea unor îmbunătățiri în ceea ce privește controalele *ex ante*. Statele membre au început să pună în aplicare îmbunătățirile necesare care decurg din aceste constatări ale auditului, iar Comisia monitorizează îndeaproape punerea în aplicare a recomandărilor.

MRR face în continuare obiectul monitorizării îndeaproape din partea Curții de Conturi Europene

Pe lângă auditurile efectuate chiar de Comisie, MRR este monitorizat de Curtea de Conturi Europeană („CCE") prin audituri ale fiecărei plăți individuale, precum și prin numeroase audituri ale performanței cu privire la configurația MRR sau la domeniile tematice specifice. Până în prezent, CCE a auditat toate plățile din MRR efectuate către statele membre. În plus, trei audituri ale performanței dedicate în mod specific MRR au fost finalizate începând cu 31 august 2024, și anume cu privire la evaluarea de către Comisie a planurilor de redresare și reziliență, la conceperea sistemului de control al Comisiei pentru MRR și la cadrul instituit de Comisie pentru a monitoriza performanța MRR. Alte opt[32] audituri ale CCE axate pe MRR fie sunt în curs de publicare, fie se preconizează că vor fi finalizate până la sfârșitul anului 2024, iar alte cinci audituri încep sau se preconizează că vor începe până la sfârșitul anului 2024, cum ar fi un audit specific privind planurile de redresare și reziliență revizuite și capitolele lor privind REPowerEU. În plus, aspectele legate de MRR sunt, de asemenea, luate în considerare în evaluările CCE și în rapoartele speciale tematice privind domenii de politică specifice sau alte programe, cum ar fi un audit recent vizând cadrul Uniunii privind statul de drept[33].

La fel ca în anii precedenți, CCE a auditat toate plățile din MRR efectuate în exercițiul financiar 2023, și anume 23 de plăți din MRR efectuate către 17 state membre. De asemenea, Curtea a examinat în mod specific auditurile *ex post* efectuate de DG ECFIN și jaloanele de audit și de control incluse în planurile de redresare și reziliență. Această activitate de audit se adaugă auditurilor naționale anterioare și ulterioare depunerii datelor incluse în cererile de plată și auditurilor proprii ale Comisiei. În raportul său anual pentru exercițiul financiar 2023, Curtea identifică constatări cu impact financiar în legătură cu șase plăți nerambursabile efectuate în 2023 către statele membre. După ce a examinat cu atenție constatările CCE, Comisia consideră că evaluările sale inițiale privind „atingerea în

potențial de dublă finanțare. Acesta prezintă beneficiarii, contractanții, subcontractanții, partenerii și membrii consorțiului implicați în mai multe proiecte, indiferent de rolul lor în diversele proiecte.

[32] Acestea acoperă, printre altele, dimensiunile tranziției verzi și ale transformării digitale ale MRR, absorbția fondurilor MRR, piața forței de muncă și, separat, reformele mediului de afaceri incluse în planurile de redresare și reziliență, sistemele de control ale statelor membre și prevenirea dublei finanțări între MRR, politica de coeziune și Mecanismul pentru interconectarea Europei. Alte audituri și evaluări ale performanței pot viza, de asemenea, MRR sau măsurile sprijinite prin MRR. Toate rapoartele speciale ale CCE sunt completate de răspunsuri oficiale ale Comisiei, care sunt publice și sunt disponibile pe site-ul CCE.

[33] A se vedea Raportul special 03/2024 al CCE: Statul de drept în UE – Un cadru îmbunătățit pentru protejarea intereselor financiare ale UE, însă persistă riscuri.

mod satisfăcător" sunt corecte. În răspunsurile sale, Comisia constată că concluziile CCE se bazează în principal pe diferențele în ceea ce privește interpretarea de către Comisie și CCE a cerințelor juridice sau pe diferențele în ceea ce privește aprecierea calitativă cu privire la cazuri specifice sau la concepte juridice mai ample din cadrul MRR. În acest context, Comisia furnizează în anexa la prezentul raport anual două documente explicative. Anexa II explică interpretarea Comisiei privind eligibilitatea măsurilor având în vedere data de începere „retroactivă" prevăzută de colegiuitori la articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul privind MRR. Anexa III explică aplicarea de către Comisie a clauzei de eligibilitate privind înlocuirea „cheltuielilor bugetare naționale recurente".

Comisia dă curs rapid recomandărilor CCE. Până în prezent, Comisia a primit 28 de recomandări legate de MRR din rapoartele anuale sau din rapoartele speciale ale CCE[34]. Doar trei dintre acestea au fost respinse integral de Comisie, întrucât Comisia a observat că recomandările nu puteau fi puse în aplicare în conformitate cu temeiul juridic și cu obiectivele Regulamentului privind MRR. Dintre celelalte 25 de recomandări primite în cadrul MRR, Comisia consideră că 24 au fost puse în aplicare, toate în timp util, una singură urmând a fi pusă în aplicare până la sfârșitul anului 2024. De exemplu, în urma recomandării CCE, Comisia a publicat metodologii privind tratarea revocării jaloanelor sau a țintelor, a publicat o metodologie pentru suspendări parțiale sau integrale, a îmbunătățit procedura de păstrare a evidențelor și a documentației privind evaluările cererilor sale de plată, a organizat schimburi de bune practici între statele membre și a revizuit jaloanele și țintele în curs de revizuire pentru a asigura claritatea cerințelor.

Beneficiind de constatările și recomandările diferitelor audituri[35], Comisia a adoptat o abordare dinamică a auditului și a controlului și și-a revizuit și consolidat în continuare cadrul de audit și control pentru MRR. De exemplu, Orientările actualizate privind planurile de redresare și reziliență[36], adoptate la 19 iulie 2024, oferă orientări suplimentare pentru a asigura în continuare caracterul adecvat al controalelor cu scopul de a identifica și a evita orice risc de dublă finanțare, facilitând în același timp sinergiile în utilizarea fondurilor UE. Pentru a asigura o mai mare transparență și claritate, anexa IV la prezentul raport sintetizează modul în care Comisia interpretează conceptul de dublă finanțare, astfel cum este prevăzut la articolul 9 din Regulamentul privind MRR, care prevede adiționalitatea finanțării, permițând în același timp combinarea sprijinului acordat în cadrul MRR cu alte programe ale UE. În contextul orientărilor actualizate, Comisia a publicat, de asemenea, un cadru pentru reduceri și recuperări, care acoperă toate motivele

[34] A se vedea Raportul special 21/2022 al CCE: Evaluarea planurilor naționale de redresare și reziliență de către Comisie; Raportul special 07/2023 al CCE: Proiectarea sistemului de control al Comisiei pentru MRR; Raportul special 26/2023 al CCE: Cadrul de monitorizare a performanței Mecanismului de redresare și reziliență; Raportul anual al Curții de Conturi Europene privind exercițiul financiar 2021 și Raportul anual al CCE privind exercițiul financiar 2022.

[35] Printre acești auditori se numără Serviciul de Audit Intern al Comisiei, Curtea de Conturi Europeană, Consiliul European și Parlamentul European.

[36] A se vedea Comunicarea Comisiei – Orientări privind planurile de redresare și reziliență (C/2024/4618).

pentru reduceri și recuperări în temeiul Regulamentului privind MRR[37]. În plus, Comisia a continuat să își consolideze cadrul de control. În ultimul an, Comisia a revizuit strategiile de control și audit ale MRR pentru a consolida controalele *ex ante*, pentru a acoperi mai bine riscurile potențiale legate de punerea în aplicare a MRR, precum și pentru a reflecta controalele sale consolidate privind eficacitatea sistemelor de control intern ale statelor membre cu scopul de a asigura conformitatea cu normele UE și cu cele naționale, pentru a consolida cooperarea dintre direcțiile generale în ceea ce privește aspectele legate de audit și pentru a acoperi în mod explicit în activitatea sa riscurile potențiale de revocare.

E. Comunicare și dialoguri în perioada 2023-2024

Parlamentul European, Consiliul și statele membre sunt în continuare implicate în permanență în punerea în aplicare a MRR

De la începutul implementării MRR, Comisia a colaborat îndeaproape cu Parlamentul European și cu Consiliul. Comisia continuă să partajeze fără întârziere toate planurile de redresare și reziliență modificate prezentate de statele membre, precum și toate evaluările preliminare ale cererilor de plată, atât cu Parlamentul European, cât și cu Consiliul, în condiții de egalitate. Acest lucru asigură un flux transparent de informații, cu un nivel ridicat de implicare între instituții pe parcursul etapei de implementare. În ceea ce privește Parlamentul European, Comisia organizează schimburi periodice pentru a discuta subiecte orizontale referitoare la MRR.

De la crearea MRR, Comisia a fost invitată și a participat la 16 dialoguri la nivel înalt privind redresarea și reziliența[38] cu Parlamentul European. În plus, Comisia colaborează periodic cu deputații în Parlamentul European în cadrul grupului de lucru permanent al comisiilor comune ECON-BUDG și a participat în total la 35 de reuniuni. În plus, Comisia este invitată în mod regulat la diverse alte comisii să facă schimb de opinii cu privire la chestiuni legate de MRR, inclusiv la comisiile REGI, CONT și ENVI. Comisia continuă să publice toate prezentările susținute în contextul grupului de lucru permanent pe un site web dedicat[39] și așteaptă cu interes să colaboreze cu Parlamentul European nou ales.

Comisia a menținut, de asemenea, grupul informal de experți pentru a face schimb de opinii cu statele membre cu privire la punerea în aplicare a MRR și organizează frecvent schimburi de opinii și de bune practici. Acest grup este un for important de discuții între experții din statele membre și Comisie cu privire la aspectele transversale ale MRR. Comisia publică toate documentele relevante, cum ar fi ordini de zi, procese-verbale și

[37] Cadrul juridic al MRR prevede trei motive distincte în temeiul cărora Comisia poate efectua reduceri și recuperări: (1) cazuri de fraudă, corupție și conflict de interese care afectează interesele financiare ale Uniunii; (2) cazuri de încălcare gravă a unei obligații prevăzute în acordul de finanțare sau în acordul de împrumut; (3) cazuri în care se constată că informațiile și justificarea care stau la baza unei cereri de plată sunt incorecte.

[38] Cel de al 16-lea dialog privind redresarea și reziliența a avut loc la 16 septembrie 2024, și anume după data-limită a prezentului raport anual.

[39] Informații furnizate Parlamentului European sau Consiliului privind planurile de redresare și reziliență.

altele, pe un site dedicat[40]. Până în prezent, Comisia a organizat 28 de reuniuni ale grupului informal de experți privind MRR, inclusiv două ateliere cu prezență fizică de „stabilire de contacte" organizate la Bruxelles, în cadrul cărora statele membre s-au reunit pentru a-și împărtăși experiențele și pentru a dezbate provocările comune. Primul atelier a fost organizat la 28 noiembrie 2023 și a vizat guvernanța și capacitatea administrativă. Al doilea atelier a fost organizat la 4 iulie 2024 și s-a axat în mod specific pe aplicarea de către statele membre a principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ".

Vizibilitatea UE în punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență ar putea fi consolidată în continuare

La fel ca în cazul altor fonduri ale Uniunii, statele membre au obligația de a se asigura că destinatarii finanțării din partea Uniunii în cadrul MRR recunosc originea și asigură vizibilitatea finanțării. În pofida acestor obligații în materie de comunicare și vizibilitate, rezultatele unui sondaj Eurobarometru din 2022[41] arată că, deși există o bună cunoaștere în rândul cetățenilor UE cu privire la existența planurilor de redresare și reziliență pentru țările lor (cu diferențe între statele membre), nu există suficiente informații cu privire la faptul că planurile de redresare și reziliență sunt finanțate (integral sau parțial) de UE. Acest lucru demonstrează necesitatea ca statele membre să își intensifice eforturile. În același timp, mai mult de jumătate dintre europeni (55 %, + 2 puncte procentuale față de toamna anului 2023) consideră că NextGenerationEU poate fi eficace pentru a răspunde provocărilor economice actuale[42].

În acest context, Comisia Europeană a organizat două evenimente la Bruxelles în 2024 pentru a reflecta asupra realizărilor MRR până în acel moment și pentru a stimula comunicarea în jurul acestora. În primul rând, la 9 aprilie 2024, Comisia Europeană și președinția belgiană a Consiliului Uniunii Europene au organizat un eveniment pentru a marca publicarea evaluării la jumătatea perioadei a MRR. Evenimentul a reprezentat, de asemenea, o ocazie de a analiza în perspectivă provocările rămase și modul în care se poate asigura că MRR își atinge obiectivele în ultimii trei ani. La 12 aprilie 2024, în cadrul Săptămânii europene a tineretului, organizată o dată la doi ani pentru a promova implicarea tinerilor, a avut loc o sesiune privind impactul pozitiv al MRR asupra tinerilor. Sesiunea s-a axat pe experiențele a opt tineri participanți din întreaga UE care au beneficiat de măsurile MRR în diferite moduri.

[40] Registrul grupurilor de experți ai Comisiei și al altor entități similare, Grupul informal de experți privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (E03772).

[41] Sondajul Eurobarometru Flash 515: Planul de redresare al UE „NextGenerationEU".

[42] Eurobarometru standard 101 – primăvara 2024 – mai 2024 – sondaj Eurobarometru (europa.eu).

Respectarea cerințelor în materie de comunicare face, de asemenea, parte în mod sistematic din auditurile *ex post* ale jaloanelor și ale țintelor efectuate de Comisie. În acest context, Comisia continuă, de asemenea, să ofere sprijin statelor membre în punerea în aplicare a strategiilor de comunicare incluse în planurile de redresare și reziliență. Opt state membre participă în prezent la un proiect multinațional de instrumente de sprijin tehnic[43] privind consolidarea capacităților pentru comunicarea eficace a beneficiilor planurilor de redresare și reziliență.

[43] Instrumentul de sprijin tehnic (IST) este programul UE care oferă statelor membre ale UE expertiză tehnică personalizată pentru a elabora reforme și pentru a le pune în aplicare. Pentru informații suplimentare, vă rugăm să consultați https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_en.

Harta interactivă oferă o imagine de ansamblu vizuală a proiectelor sprijinite de MRR

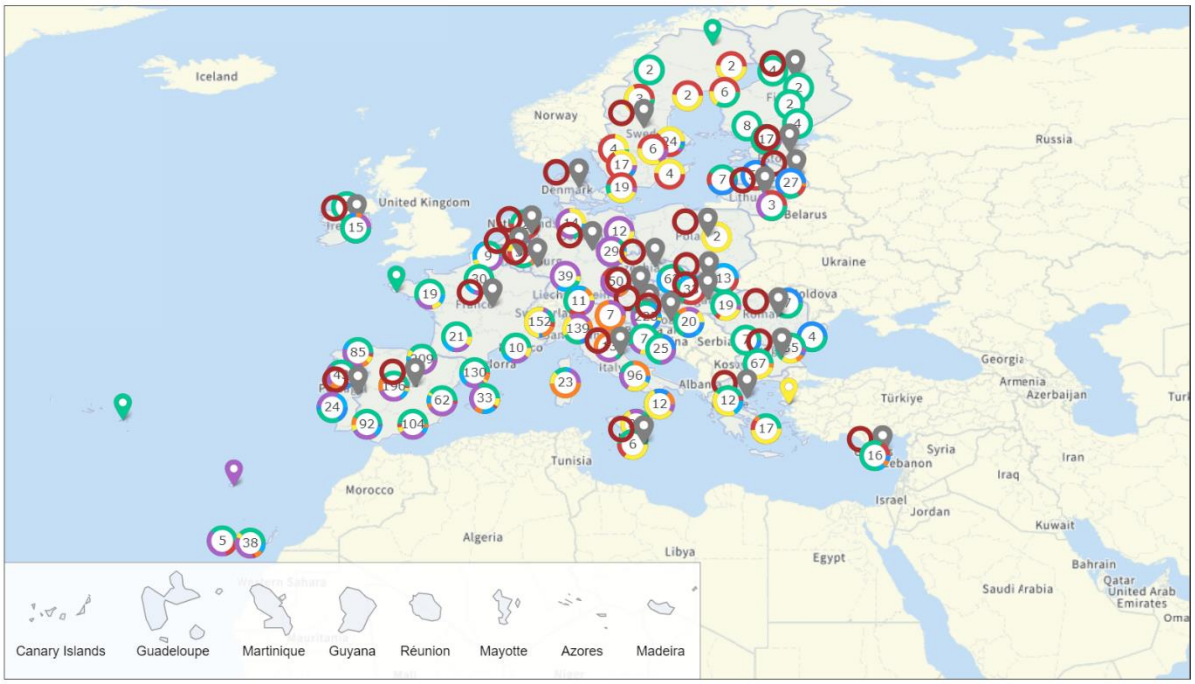
Cu scopul de a spori și mai mult vizibilitatea și transparența MRR, **Comisia actualizează în permanență harta interactivă a proiectelor sprijinite prin MRR** în fiecare stat membru[44].

Lansată în martie 2023, harta oferă o imagine de ansamblu a reformelor și a investițiilor selectate, indică localizarea lor geografică și oferă informații cu privire la situația lor actuală. Aceasta include, de asemenea, linkuri către resurse online care oferă informații mai detaliate, cum ar fi site-urile web naționale ale MRR și, dacă sunt disponibile, site-urile web ale proiectelor specifice finanțate prin MRR.

Până în prezent, **pe hartă au fost adăugate peste 1 800 de proiecte în toate statele membre.**

[44] A se vedea https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_ro.

Figura 8: Harta proiectelor sprijinite prin MRR

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

Statele membre continuă să organizeze evenimente anuale în cadrul MRR

Evenimentele anuale reunesc reprezentanți ai autorităților naționale și ai Comisiei, părți interesate (inclusiv parteneri sociali și reprezentanți ai societății civile) și destinatari ai sprijinului din partea MRR, printre altele, pentru a discuta progresele înregistrate în punerea în aplicare a diferitelor proiecte propuse de statele membre în planurile lor naționale de redresare și reziliență.

Până în august 2024, au avut loc 33 de evenimente anuale în 24 de state membre. În perioada de raportare (1 septembrie 2023-31 august 2024), au avut loc 14 evenimente anuale. Cooperarea bine stabilită dintre funcționarii responsabili cu semestrul european din cadrul reprezentanțelor Comisiei și administrațiile naționale contribuie la succesul acestor evenimente. Acestea oferă oportunități excelente de extindere a publicului dincolo de părțile interesate obișnuite din cadrul MRR și oferă o acoperire mult mai largă.

Exemplu de eveniment anual al MRR

La 14 martie 2024, evenimentul anual privind planul de redresare și reziliență al Spaniei a reunit principalele părți interesate, inclusiv reprezentanți ai Comisiei Europene, ai guvernului spaniol, ai autorităților regionale și locale și diverși parteneri, cum ar fi beneficiarii proiectelor, mediul academic, organizațiile sociale și ONG-urile. Evenimentul a inclus trei grupuri tematice care au explorat eforturile Spaniei de a accelera tranziția verde, de a spori competitivitatea și de a aborda provocările legate de punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență revizuit.

Comisia desfășoară activități de comunicare relevante suplimentare

Comunicarea cu privire la beneficiile planurilor naționale de redresare și reziliență este, de asemenea, o sarcină de comunicare esențială a tuturor reprezentanților Comisiei Europene în statele membre. Pe lângă evenimentele anuale, numeroase alte activități de informare sunt derulate în strânsă cooperare cu funcționarii responsabili cu semestrul european și cu alte echipe din cadrul reprezentanțelor. Patru campanii pilot localizate au avut loc în Austria, Croația, Cehia și Slovenia, iar alte state membre vor urma.

Încă de la crearea MRR, Comisia a comunicat pe larg și cu presa cu privire la punerea în aplicare a acestuia. Comisia se adresează în mod regulat corespondenților naționali și jurnaliștilor specializați pentru a asigura o acoperire largă și o înțelegere amplă de către publicul larg a principalelor aspecte legate de MRR și de punerea sa în aplicare pe teren, dând publicității peste 200 de comunicate de presă și materiale de presă și organizând numeroase conferințe de presă și informări tehnice atât la Bruxelles, cât și în statele membre, cu sprijinul reprezentanților Comisiei.

F. Principalele constatări ale evaluării la jumătatea perioadei a MRR

Evaluarea sa la jumătatea perioadei a arătat că MRR a sprijinit redresarea și a insuflat inovare în ceea ce privește cheltuielile UE

Evaluarea la jumătatea perioadei a MRR a fost publicată la 21 februarie 2024, în conformitate cu articolul 32 din Regulamentul privind MRR, și evaluează modul în care MRR își îndeplinește obiectivele, pe baza dovezilor disponibile la momentul respectiv. Evaluarea confirmă că este prea devreme pentru a evalua impactul economic deplin al instrumentului. Aceasta analizează ceea ce a funcționat bine și ceea ce ar putea fi îmbunătățit și identifică principalele lecții învățate, care pot contribui la elaborarea unor posibile viitoare instrumente de finanțare bazate pe performanță. O evaluare mai cuprinzătoare a impactului mecanismului va fi inclusă în evaluarea *ex post* a MRR, care urmează să fie publicată în 2028.

Evaluarea la jumătatea perioadei acoperă cerințele de evaluare prevăzute la articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul privind MRR și cele cinci criterii de evaluare stabilite în Orientările Comisiei Europene privind o mai bună legiferare și în Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare[45]. Domeniul de aplicare include elaborarea planurilor de redresare și reziliență și punerea în aplicare a mecanismului în toate statele membre până la 1 februarie 2024. Evaluarea a beneficiat de un raport extern independent elaborat de un consorțiu de cercetători[46], care a furnizat o evaluare obiectivă a progreselor înregistrate. Acesta a fost completat cu date deținute de Comisia Europeană și disponibile în Tabloul de bord privind redresarea și reziliența[47], cu rapoarte oficiale din partea statelor membre și a altor instituții ale UE, precum și cu feedback din partea diferitelor părți interesate, inclusiv a autorităților regionale și locale.

Evaluarea la jumătatea perioadei arată că MRR a pregătit terenul pentru redresarea economică a UE în urma pandemiei. Anunțul privind MRR a contribuit la reducerea spreadurilor randamentelor obligațiunilor suverane, iar investițiile publice au fost menținute în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19, crescând de la 3,0 % în 2019 la 3,5 % în 2023. Aproximativ jumătate din creșterea preconizată a investițiilor publice din perioada 2019-2025 are legătură cu investițiile finanțate de la bugetul UE, în special prin MRR. Modelarea realizată de Comisie sugerează că NextGenerationEU are potențialul să determine o creștere a PIB-ului real al UE cu până la 1,4 % mai mare în 2026 comparativ

[45] *Orientările Comisiei Europene privind o mai bună legiferare* (2021), disponibile la adresa: https://commission.europa.eu/system/files/2021-11/swd2021_305_en.pdf.

[46] Consorțiul este format din CEPS, ECORYS, NIESR, CSIL și Wavestone.

[47] https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html.

cu un scenariu în care nu ar exista NextGenerationEU[48]. Simulările modelului sugerează, de asemenea, o creștere considerabilă și pe termen scurt a nivelului de ocupare a forței de muncă în UE (cu până la 0,8 %).

Evaluarea la jumătatea perioadei ilustrează faptul că MRR joacă un rol esențial în sprijinirea reformelor structurale și a priorităților de politică comune ale UE. Reformele structurale și investițiile sprijinite prin MRR au stimulat înregistrarea de progrese în ceea ce privește prioritățile de politică comune, în special tranziția verde și tranziția digitală, precum și convergența socioeconomică. Deși este prea devreme pentru a evalua impactul deplin al mecanismului, evaluarea include exemple elocvente de reforme și investiții sprijinite prin MRR. Printre exemple se numără îmbunătățirea funcționării administrațiilor publice, precum și a eficacității sistemelor judiciare, în ceea ce privește eficiența energetică, serviciile publice digitale, transportul durabil, educația și formarea, cercetarea și inovarea, protecția socială și accesul la piața muncii.

Evaluarea la jumătatea perioadei a MRR a evidențiat valoarea adăugată a abordării bazate pe performanță și a furnizării de sprijin financiar pentru stimularea reformelor structurale. Evaluarea constată că abordarea bazată pe performanță a MRR este esențială pentru sporirea eficacității mecanismului: plățile efectuate la realizarea unor obiective concrete (și anume jaloane și ținte) sunt rapide. Combinarea reformelor și a investițiilor într-un singur instrument de finanțare creează sinergii între acestea, în timp ce integrarea unei agende cuprinzătoare de reforme și investiții într-un singur plan de redresare și reziliență sprijină coerența internă a planurilor. Unul dintre cele mai notabile succese ale MRR este capacitatea sa dovedită de a stimula punerea în aplicare a reformelor structurale, inclusiv a reformelor recomandate în contextul semestrului european. În cei doi ani care au precedat MRR, ponderea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru perioada 2016-2017 care au înregistrat cel puțin „câteva progrese” a crescut cu doar șase puncte procentuale, de la 53 % în 2018 la 59 % în 2020. În comparație, ponderea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru perioada 2019-2020 care au înregistrat cel puțin „câteva progrese” a crescut cu 17 puncte procentuale, de la 52 % în 2021 înainte de punerea în aplicare a MRR la aproape 69 % în 2023.

Evaluarea include considerații utile pentru viitoarele instrumente bazate pe performanță

MRR a creat costuri de intrare pentru administrațiile statelor membre, ceea ce indică necesitatea unor simplificări suplimentare. În ceea ce privește conceperea instrumentului, în evaluarea la jumătatea perioadei, statele membre fac referire la obligațiile coroborate legate de (i) datele concrete necesare pentru a demonstra atingerea jaloanelor și a țintelor, (ii) cerințele de raportare stricte, de exemplu indicatorii comuni și datele

[48] Rezultatele simulărilor depind de ipotezele formulate în ceea ce privește productivitatea și adiționalitatea proiectelor de investiții finanțate; cu toate acestea, ele nu iau în considerare impactul reformelor, care au potențialul de a spori și mai mult creșterea economică europeană pe termen lung.

semestriale și (iii) cadrul de audit și control. Cadrul de audit și control prevăzut în Regulamentul privind MRR este perceput ca fiind complex, în special având în vedere suprapunerea percepută între controale și audituri de către autoritățile naționale, Comisie și CCE. Statele membre consideră că procedurile de control și audit pot fi simplificate, asigurând o mai bună coordonare între actorii implicați și evitând controalele multiple. În cele din urmă, unele autorități naționale au subliniat, de asemenea, inflexibilitatea în evaluarea de către Comisie a jaloanelor și a țintelor, precum și procedurile rigide și care necesită mai multe resurse de revizuire a planurilor de redresare și reziliență.

Capacitatea administrativă a statelor membre este esențială pentru punerea în aplicare cu succes a planurilor lor de redresare și reziliență. Multe state membre nu au consolidat suficient capacitatea administrativă, inclusiv la nivel local și regional, după cum a subliniat, de exemplu, Comitetul Regiunilor. Acest lucru a afectat capacitatea statelor membre de a-și pune în aplicare planurile. În plus, este esențial să se ajungă la un consens politic cu privire la punerea în aplicare a reformelor esențiale, de exemplu legate de recomandările specifice fiecărei țări sau de jaloanele de audit și control. Principalele întârzieri în punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență apar în cazul în care capacitatea administrativă a statelor membre este limitată și/sau în cazul în care statele membre nu au fost (încă) în măsură să îndeplinească jaloane esențiale în materie de reformă.

Implicarea autorităților regionale și locale, a partenerilor sociali, a organizațiilor societății civile și a altor părți interesate relevante reprezintă un factor-cheie în planificarea și punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în PNRR-uri. Deși Regulamentul privind MRR prevede obligația statelor membre de a include informații cu privire la consultările desfășurate atunci când își elaborează planurile de redresare și reziliență, nivelul și forma de implicare a acestor părți interesate depind de cadrele juridice naționale și pot varia în mod semnificativ de la un stat membru la altul. Pe lângă autoritățile naționale, care își asumă rolul principal de coordonare și supraveghere, autoritățile locale și regionale, precum și partenerii sociali, organizațiile societății civile și alte părți interesate joacă, de asemenea, un rol esențial. În evaluarea la jumătatea perioadei, autoritățile locale și regionale, partenerii sociali și societatea civilă au subliniat implicarea insuficientă din partea statelor membre în pregătirea și punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență. Deși această situație poate fi explicată parțial prin nevoia de rapiditate în conceperea planurilor de redresare și reziliență într-un context de criză, este esențial ca, în viitor, implicarea lor mai mare să sprijine asumarea responsabilității și punerea în aplicare a măsurilor pe teren.

Ca reacție la informațiile furnizate în evaluarea la jumătatea perioadei a Mecanismului de redresare și reziliență, Consiliul a adoptat concluzii, iar Comisia și-a actualizat orientările. La 12 aprilie 2024, ECOFIN a adoptat concluziile Consiliului privind evaluarea la jumătatea perioadei a MRR[49], care au evidențiat faptul că sarcina

[49] Disponibile la adresa: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8868-2024-INIT/ro/pdf.

administrativă legată de punerea în aplicare a MRR, atât pentru Comisie, cât și pentru statele membre, este mai mare decât se preconizase. Consiliul a invitat Comisia și statele membre să identifice modalități de raționalizare și îmbunătățire a punerii în aplicare a planurilor de redresare și reziliență, asigurând în același timp protecția intereselor financiare ale UE. În acest sens, Comisia a examinat modalități de simplificare a punerii în aplicare a MRR în contextul cadrului legislativ actual. La 19 iulie 2024, Comisia a adoptat orientări actualizate privind planurile de redresare și reziliență[50], care introduc mai multe elemente de simplificare în ceea ce privește punerea în aplicare a MRR. În special, orientările actualizate:

- oferă mai multă claritate cu privire la posibilitatea de a modifica un plan de redresare și reziliență în temeiul articolului 21 din Regulamentul privind MRR, în cazul în care un stat membru identifică o alternativă mai bună pentru punerea în aplicare a unei măsuri, într-un mod care să reducă sarcina administrativă legată de punerea în aplicare a măsurii respective, fără a reduce însă nivelul de ambiție al planului;
- definesc mai clar marja pentru efectuarea altor modificări ale unui plan de redresare și reziliență în temeiul articolului 21 din Regulamentul privind MRR;
- explică circumstanțele în care este posibil ca acordurile de tip operațional să nu trebuiască să fie revizuite în urma modificării unui plan de redresare și reziliență, pentru a reduce sarcina administrativă legată de astfel de revizuiri și
- oferă mai multă claritate în ceea ce privește condițiile în care este posibil să se combine, pe bază proporțională, sprijinul oferit din MRR și din alte fonduri ale UE, evitându-se totodată dubla finanțare.

În paralel, Comisia a simplificat, de asemenea, cerințele de raportare pe care trebuie să le îndeplinească statele membre, în măsura permisă de Regulamentul privind MRR, reducând numărul informațiilor solicitate în contextul raportării semestriale privind punerea în aplicare a planurilor de redresare și reziliență și permițând statelor membre să elimine anexa II[51] din acordurile de tip operațional.

[50] Disponibile la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202404618.

[51] Anexa II enumeră etapele de monitorizare: acestea sunt măsuri suplimentare fără caracter obligatoriu, pentru care administrațiile naționale trebuie să furnizeze informații suplimentare privind punerea în aplicare a măsurilor relevante. Întrucât aceste etape de monitorizare nu au caracter obligatoriu și nu sunt impuse prin Regulamentul privind MRR, includerea anexei II în acordul de tip operațional este opțională.

2. Progresele înregistrate în punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență

A. Indicatori comuni

MRR a obținut rezultate reale semnificative pe teren

Indicatorii comuni arată progresele înregistrate în punerea în aplicarea a planurilor de redresare și reziliență în vederea atingerii obiectivelor generale și specifice și performanța generală a MRR[52]. Datele sunt raportate de statele membre de două ori pe an și vizează 14 indicatori[53]. Deși indicatorii comuni reflectă rezultate concrete în materie de performanță care decurg din măsurile MRR, aceștia nu reprezintă singurul instrument de urmărire a progreselor înregistrate în punerea în aplicare a MRR. Indicatorii comuni sunt raportați în plus față de progresele înregistrate în ceea ce privește peste 6 000 de jaloane și ținte incluse în raportarea semestrială de către statele membre.

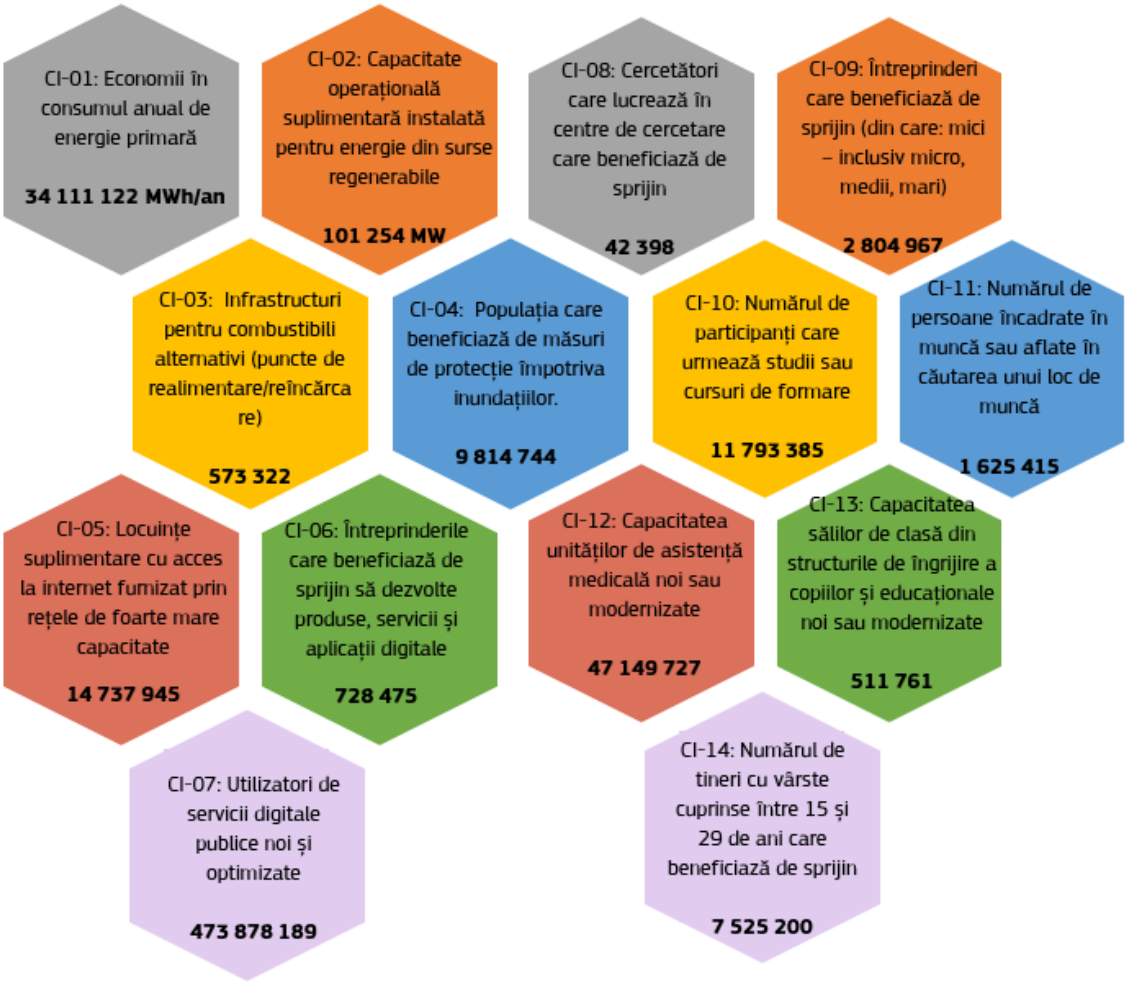
MRR a contribuit la realizări și rezultate considerabile în raport cu cei 14 indicatori diferiți. Până în prezent, datele din cinci runde de raportare au fost revizuite și publicate în tabloul de bord privind redresarea și reziliența[54], acoperind progresele înregistrate în perioada februarie 2020-decembrie 2023. Figura 9 prezintă situația actuală a indicatorilor comuni, reflectând realizări importante în vederea atingerii obiectivelor mecanismului și a priorităților-cheie ale UE.

[52] După cum s-a analizat în detaliu în evaluarea la jumătatea perioadei, indicatorilor comuni li se aplică rezerve metodologice. Deși scopul lor este de a raporta cu privire la performanța generală și la progresele înregistrate de MRR în direcția îndeplinirii obiectivelor sale, aceștia nu acoperă în mod cuprinzător toate investițiile incluse în planurile de redresare și reziliență și nu reflectă pe deplin contribuția reformelor, ceea ce este dificil de măsurat utilizând indicatori cantitativi. Metodologia de colectare a datelor subiacente ale indicatorilor comuni face uneori imposibilă separarea originii lor specifice și a contribuției lor la obiectivele MRR, în special deoarece nu există niciun punct de comparație (scenariu contrafactual în absența MRR). În plus, indicatorii comuni nu includ valori-țintă finale, ceea ce limitează utilizarea acestora în contextul unei evaluări și al stabilirii eficacității MRR. Acest punct a fost susținut de feedbackul primit din partea statelor membre.

[53] Regulamentul privind MRR prevede obligația statelor membre de a raporta Comisiei cu privire la indicatorii comuni și împuternicește Comisia să specifice indicatorii comuni care trebuie utilizați pentru această raportare. Regulamentul delegat (UE) 2021/2106 al Comisiei definește cei 14 indicatori în cauză. Există două tipuri de indicatori. Indicatorii de realizare măsoară rezultatele specifice ale unei activități sau ale unui proiect sprijinit prin MRR (de exemplu, capacitatea operațională suplimentară instalată pentru sursele regenerabile de energie). Indicatorii de rezultat reflectă o schimbare a situației și a efectelor acesteia asupra beneficiarilor (de exemplu, persoanele care beneficiază de noi servicii digitale publice sau cursuri de formare). Dintre cei 14 indicatori comuni, 4 sunt defalcați în funcție de gen. Statele membre raportează de două ori pe an cu privire la acești indicatori comuni până la 28 februarie (acoperind perioada de raportare iulie-decembrie a anului precedent) și până la 31 august (acoperind perioada de raportare ianuarie-iunie a aceluiași an). Comisia publică date privind indicatorii comuni în tabloul de bord privind redresarea și reziliența, după efectuarea câtorva verificări ale datelor pentru a asigura comparabilitatea acestora. În conformitate cu cerințele regulamentului delegat al Comisiei, în cazul în care datele sunt publicate la nivelul fiecărui stat membru, acestea sunt prezentate în termeni relativi. Cu toate acestea, Comisia nu are niciun temei juridic să auditeze sau să verifice calitatea datelor transmise de statele membre și nici să modifice sau să refuze raportarea specifică de către statele membre. Verificările Comisiei se limitează la plauzibilitatea și comparabilitatea generală a datelor.

[54] https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html.

Figura 9: Situația actuală a indicatorilor comuni

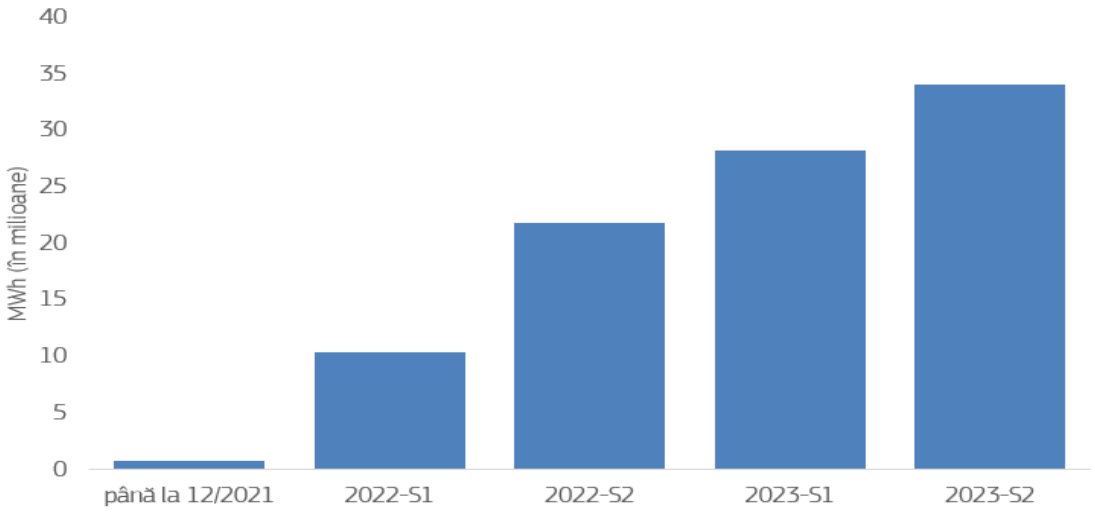

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

Până la sfârșitul anului 2023 au fost realizate **economii în consumul anual de energie de aproximativ 34 de milioane Megawatt/oră („MWh")** datorită sprijinului din partea MRR (figura 10). Reducerea consumului nostru de energie și creșterea eficienței energetice se numără printre principalele priorități ale UE și reprezintă o condiție prealabilă pentru tranziția către o energie curată. Indicatorul comun (1) reflectă reducerea consumului anual de energie primară realizată cu sprijinul MRR. În context, economiile de energie realizate până în prezent depășesc întregul consum anual de energie electrică al Danemarcei[55]. Printre exemple se numără reducerea consumului de energie în clădiri, școli, spitale sau întreprinderi.

[55] Datele Eurostat privind aprovizionarea, transformarea și consumul de energie electrică în 2023, a se vedea https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_cb_e/default/table?lang=en.

Figura 10: Evoluția economiilor în consumul anual de energie primară în MWh

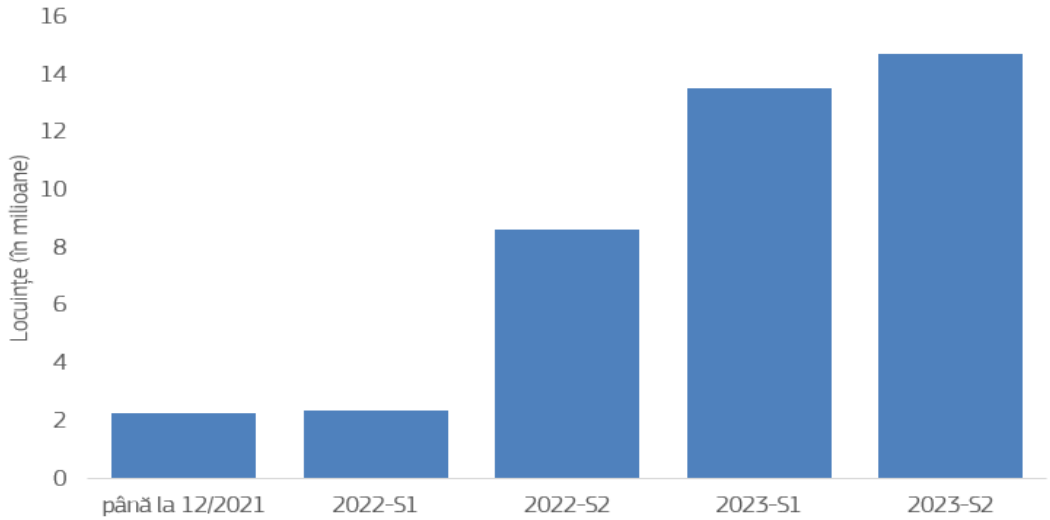

Notă: Acest grafic prezintă indicatorul comun 2. Acesta este un indicator al stocurilor care este cumulativ și crește în timp. Prin urmare, valorile incrementale sunt raportate de statele membre.

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

Până în decembrie 2023, **măsurile de sprijin prin MRR au facilitat obținerea accesului la rețele de internet de foarte mare capacitate pentru aproape 15 milioane de locuințe** (figura 11). Indicatorul comun (5) reflectă numărul de locuințe (unități locative) care au obținut acces la rețele de internet de foarte mare capacitate prin intermediul măsurilor din cadrul MRR, inclusiv rețelele 5G și viteza la nivel de gigabit. Sunt luate în considerare locuințele care anterior nu aveau acces sau aveau acces la viteză mai mică. Accesul la infrastructura digitală de mare viteză este o condiție prealabilă pentru o transformare digitală favorabilă incluziunii și se reflectă ca o prioritate în cadrul planurilor de redresare și reziliență.

Figura 11: Evoluția locuințelor suplimentare cu acces la internet furnizat prin rețele de foarte mare capacitate

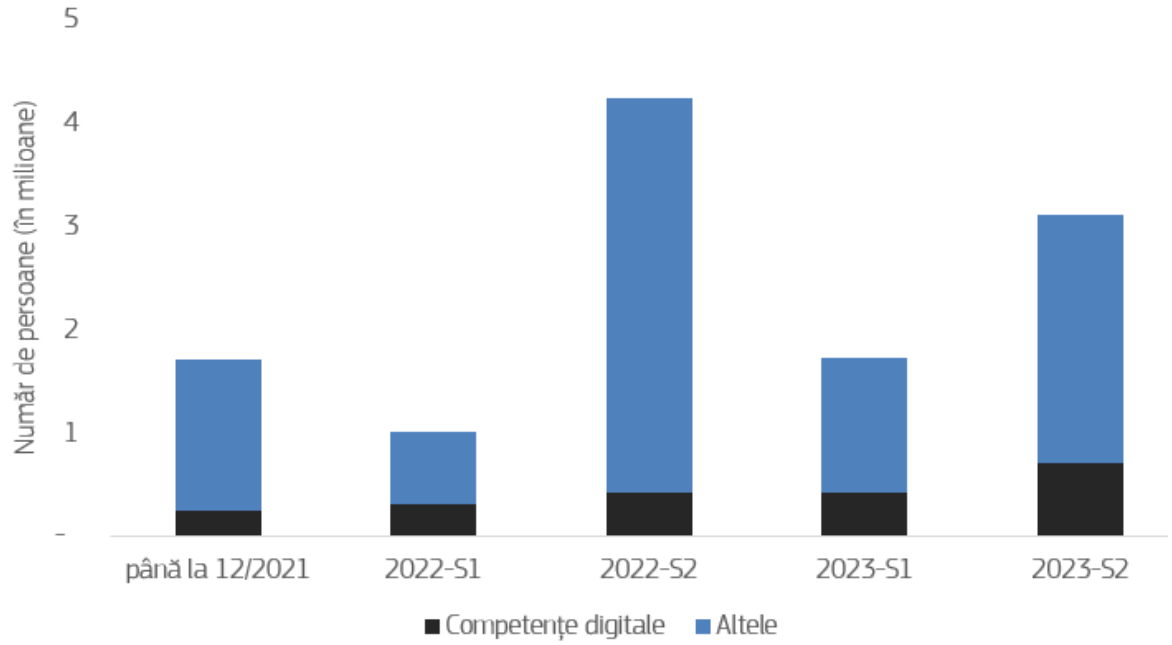

Notă: Acest grafic prezintă indicatorul comun 5. Acesta este un indicator al stocurilor care este cumulativ și crește în timp. Prin urmare, valorile incrementale sunt raportate de statele membre.

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența.

Numai în a doua jumătate a anului 2023, peste 3 milioane de persoane au fost instruite datorită sprijinului din partea MRR (figura 12). În total, educația sau formarea a peste 11,8 milioane de persoane au fost sprijinite de MRR de la crearea sa. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a perturbat puternic și sistemele de educație și formare ale UE, iar indicatorul comun (10) reflectă contribuția MRR la educație și formare și la dezvoltarea competențelor. Reformele și investițiile în educație și formare sunt esențiale pentru a pregăti cetățenii pentru tranziția verde și tranziția digitală și pentru a se asigura că aceștia au posibilitatea de a-și dezvolta competențele de care au nevoie. Se pune un accent deosebit pe cursurile de formare pentru îmbunătățirea competențelor digitale, având în vedere importanța lor tot mai mare pe piața forței de muncă și în societate.

Figura 12: Evoluția numărului de participanți care urmează studii sau cursuri de formare

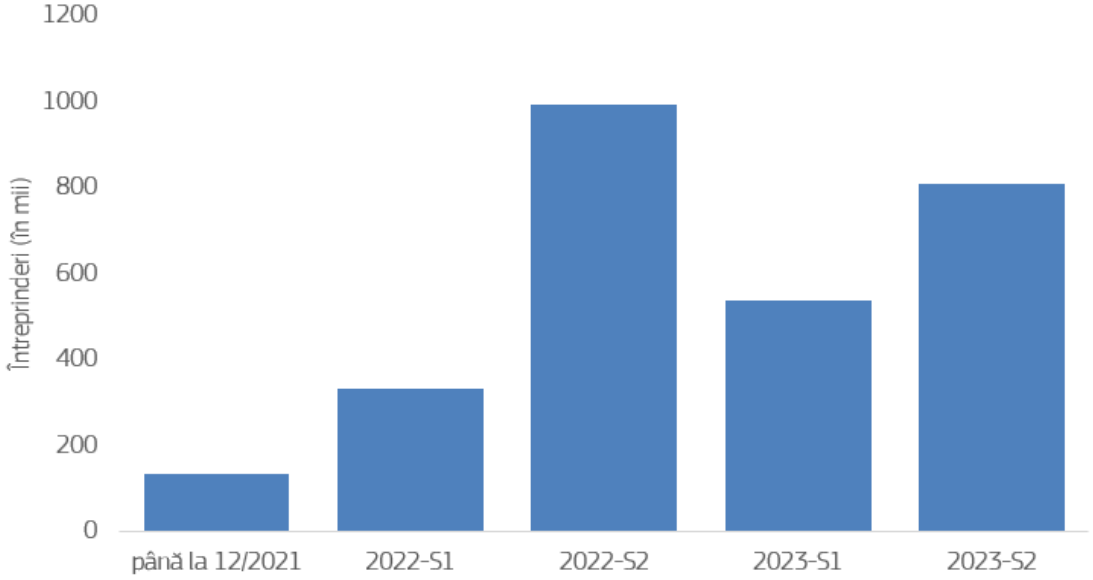

Notă: Acest grafic prezintă indicatorul comun 10. Acest indicator comun este un indicator de flux, care se referă numai la performanța din perioada de raportare de 6 luni și, prin urmare, ar putea fluctua între perioadele de raportare.

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

MRR a ajutat 800 000 de întreprinderi prin sprijin fie monetar, fie în natură în a doua jumătate a anului 2023 (figura 13). În total, peste 2,8 milioane de întreprinderi au fost sprijinite de MRR de la crearea sa. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a avut un impact puternic asupra întregii economii a UE, iar întreprinderile mici și mijlocii („IMM-urile") au suferit în mod deosebit. Analizând sprijinul acordat pentru a stimula economiile UE și pentru a ajuta întreprinderile, indicatorul comun (9) arată numărul de întreprinderi sprijinite prin măsuri în cadrul MRR.

Figura 13: Evoluția numărului de întreprinderi care beneficiază de sprijin (inclusiv microîntreprinderi, întreprinderi mici, mijlocii și mari)

Notă: Acest grafic prezintă indicatorul comun 9. Acest indicator comun este un indicator de flux, care se referă numai la performanța din perioada de raportare de 6 luni și, prin urmare, ar putea fluctua între perioadele de raportare.

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

În conformitate cu principiile integrării perspectivei de gen și egalității de șanse pentru toți, menționate în regulament, patru dintre indicatorii comuni defalcă datele în funcție de gen. Potrivit datelor raportate de statele membre, aproximativ 55 % dintre participanții la educație sau formare sprijiniți prin finanțare din MRR sunt femei (indicatorul comun 10). Indicatorul comun 8 arată că aproximativ 40 % dintre cercetătorii care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin sunt femei. Indicatorul comun 11 privind numărul de persoane încadrate în muncă sau aflate în căutarea unui loc de muncă indică faptul că peste 60 % dintre persoanele care beneficiază de sprijin sunt femei, în timp ce indicatorul comun 14 arată că numărul tinerilor care primesc sprijin din partea MRR este relativ echilibrat din punctul de vedere al genului[56].

B. Date de raportare semestrială

Majoritatea jaloanelor și a țintelor sunt raportate ca fiind puse în aplicare în conformitate cu calendarele planurilor de redresare și reziliență

85 % din jaloanele și țintele care trebuiau îndeplinite până în T1 2024 fie au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse, fie au fost autoraportate de statele membre

[56] Unele state membre au estimat defalcarea în funcție de gen, deoarece datele reale au fost dificil de colectat sau nu au fost colectate deloc.

ca fiind finalizate[57]**.** Mai precis, 1 419 dintre cele 3 171 de jaloane și ținte care trebuiau îndeplinite până în T1 2024 au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse, iar alte 1 267 au fost raportate ca fiind finalizate de statele membre (figura 14). Cu toate acestea, alte 485 de jaloane și ținte care trebuiau atinse până în T1 2024 (sau 15,3 %) au fost raportate de statele membre ca fiind nefinalizate.

Figura 14: Evoluția jaloanelor și a țintelor retrospective, pentru perioada T1 2020-T1 2024

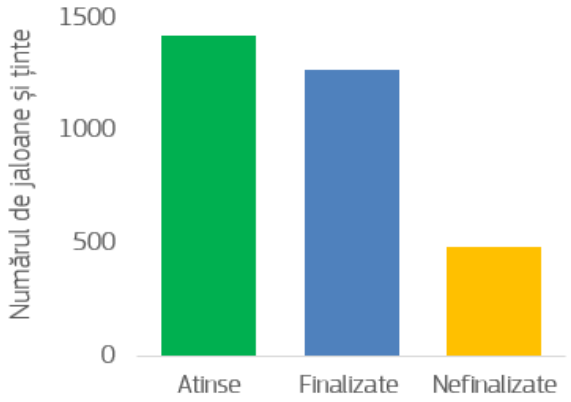
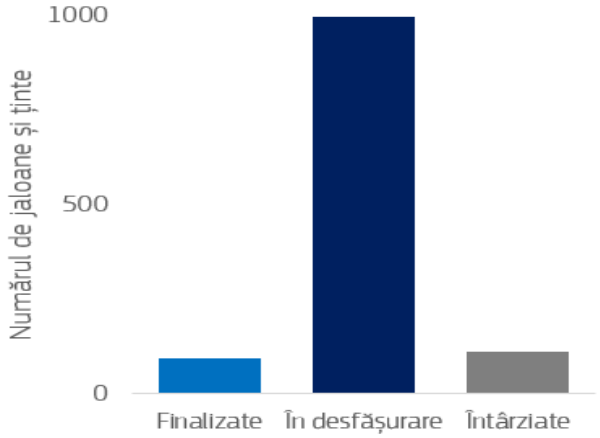

Figura 15: Evoluția jaloanelor și a țintelor cu termen-limită în viitor, pentru perioada T2 2024-T1 2025

Sursa: Comisia Europeană

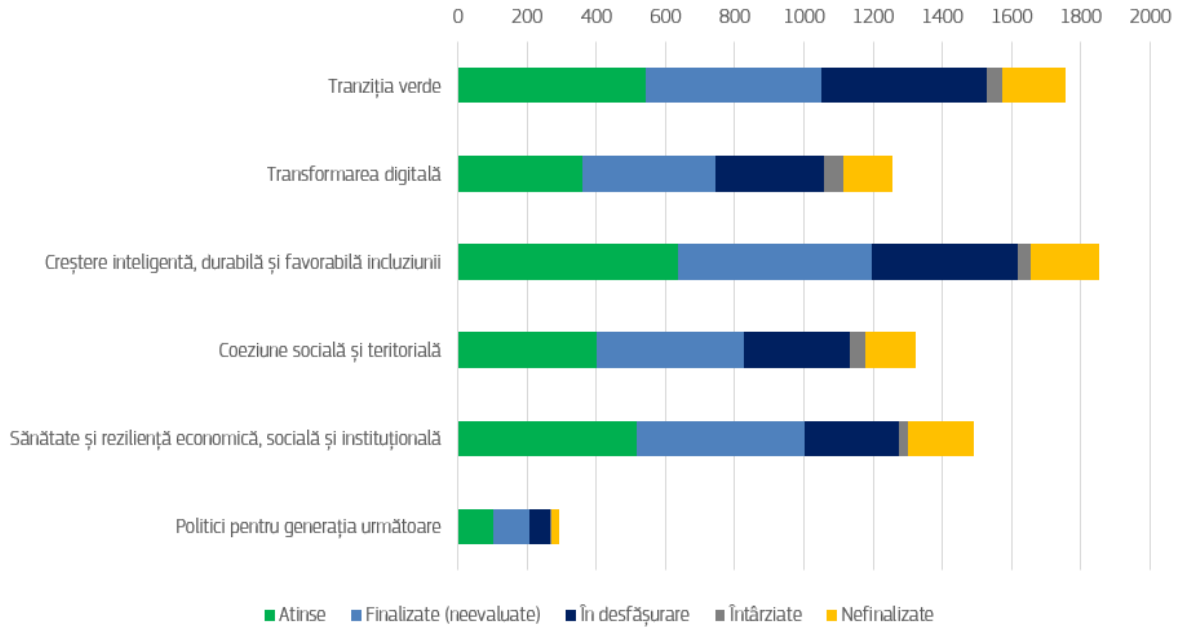
Potrivit raportului, punerea în aplicare a jaloanelor și a țintelor este în desfășurare în următoarele 12 luni. Jaloanele și țintele care urmează să fie finalizate în perioada T2 2024-T1 2025 au fost raportate în cea mai mare parte ca fiind „în desfășurare" de către statele membre (aproape 83 % sau 996 din 1 199 de jaloane și ținte). Statele membre indică faptul că au atins 93 de jaloane și ținte (8 %) înainte de data planificată și au raportat 110 (sau 9 %) ca fiind „întârziate" (figura 15). Printre motivele întârzierilor, statele membre au evidențiat întreruperile administrative, efectele procedurilor legislative întârziate sau ale întârzierilor în finalizarea jaloanelor necesare anterioare, nivelul ridicat al inflației și consecințele perturbărilor lanțurilor de aprovizionare, nivelul scăzut de subscriere sau de acceptare a proiectelor, dificultatea de a pune în aplicare proiecte mari și complexe, precum și punerea în aplicare mai lentă decât se preconizase.

Progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a jaloanelor și a țintelor sunt constante în cadrul tuturor celor șase piloni de politică (figura 16).

[57] Conform cifrelor din runda de raportare semestrială din primăvara anului 2024. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul privind MRR, statele membre raportează de două ori pe an, în contextul semestrului european, cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a planurilor lor de redresare și reziliență. Regulamentul delegat (UE) 2021/2106 al Comisiei precizează în continuare această obligație, stabilind termenele-limită pentru raportarea semestrială cel târziu până la 30 aprilie și 15 octombrie. Statele membre raportează progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea jaloanelor și a țintelor lor cu termen-limită în trecut și cu termen-limită în următoarele douăsprezece luni. Deși datele sunt raportate direct de statele membre și nu sunt verificate de Comisie, acestea oferă un bilanț cuprinzător cu privire la punerea în aplicare a tuturor planurilor și permit monitorizarea progreselor înregistrate în implementarea planurilor de redresare și reziliență. Jaloanele și țintele care au fost deja evaluate ca fiind atinse în mod satisfăcător de către Comisie în contextul unei cereri de plată sunt clasificate ca fiind „atinse". Stadiul progreselor înregistrate de fiecare jalon și țintă retrospectiv(ă) (și anume cele planificate a fi atinse până în trimestrul anterior datei de raportare) poate fi clasificat ca fiind „finalizat" sau „nefinalizat". Stadiul jaloanelor și al țintelor prospective (și anume cele planificate a fi atinse în trimestrul datei de raportare și în următoarele trei trimestre) poate fi clasificat ca fiind „finalizat", „în desfășurare" sau „întârziat".

Pilonul privind creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și pilonul privind tranziția verde includ cel mai mare număr de jaloane și ținte atinse și finalizate (1 616 și, respectiv, 1 527), în timp ce un număr considerabil este pe cale să fie îndeplinit până în T1 2025. Pilonul privind sănătatea și reziliența economică, socială și instituțională și pilonul privind transformarea digitală, precum și coeziunea socială și teritorială depășesc, de asemenea, cu mult numărul de 1 000 de jaloane și ținte atinse, finalizate sau în desfășurare.

Figura 16: Jaloanele și țintele care contribuie la cei șase piloni ai Regulamentului privind MRR și statutul lor până în T1 2025

Sursa: Comisia Europeană

C. Progresele înregistrate în cadrul celor șase piloni de politică

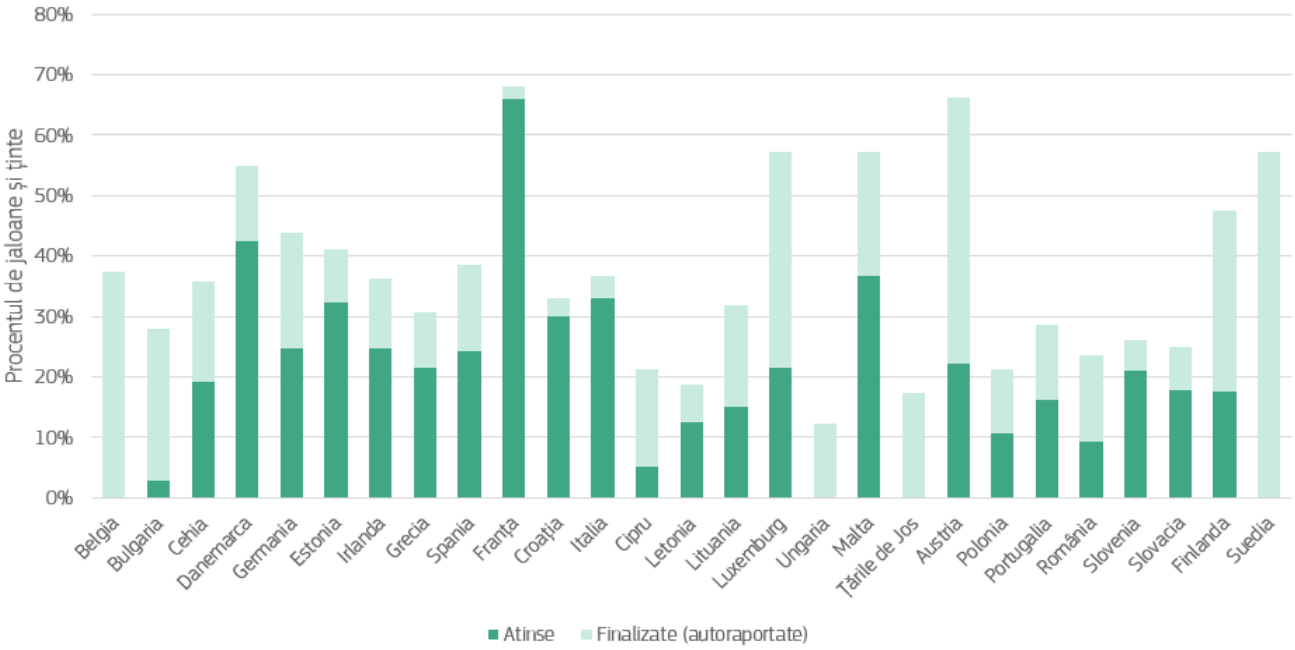
Statele membre au înregistrat progrese vizibile în ceea ce privește punerea în aplicare a tuturor celor șase piloni de politică ai MRR

Tranziția verde

MRR va contribui la realizarea obiectivelor UE de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030 și de atingere a neutralității climatice până în 2050. Măsurile sprijinite prin MRR contribuie la îndeplinirea obiectivului ambițios al UE în materie de climă prin promovarea mobilității durabile, creșterea eficienței energetice și promovarea unei utilizări mai intense a surselor regenerabile de energie. Acestea vor asigura, de asemenea, realizarea de progrese în direcția adaptării la schimbările climatice și a altor obiective de mediu, cum ar fi reducerea poluării aerului, promovarea economiei circulare sau refacerea și protejarea biodiversității. În urma adoptării capitolelor

privind REPowerEU, o sumă totală de 346 de miliarde EUR[58] – peste 50 % din alocarea totală a statelor membre până în prezent – a fost dedicată măsurilor care contribuie la pilonul tranziției verzi.

Figura 17: Procentul de jaloane și ținte care contribuie la tranziția verde evaluate ca fiind atinse sau raportate ca fiind finalizate, pentru fiecare plan de redresare și reziliență

Sursa: Comisia Europeană

Progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor legate de tranziția verde au fost, în general, semnificative. Aproximativ o treime dintre jaloane și ținte au fost raportate ca fiind finalizate sau evaluate ca fiind atinse în mod satisfăcător de către Comisie. Mai precis, 1 080 dintre cele 3 214 jaloane și ținte legate de tranziția verde sunt deja raportate ca fiind finalizate de statele membre sau evaluate ca fiind atinse de Comisie, ceea ce corespunde unei rate de progres de aproximativ 34 % (inclusiv 19 % evaluate în cererile de plată). 355 dintre aceste jaloane și ținte care contribuie la tranziția verde au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse în perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024. Deși este prea devreme pentru a evalua impactul deplin al MRR asupra tranziției verzi, întrucât efectele finale se vor materializa doar pe termen lung, jaloanele și țintele „verzi" deja atinse au contribuit la creșterea dinamicii tranziției verzi. Exemplele furnizate în caseta de mai jos evidențiază măsuri-cheie cu jaloane și ținte finalizate în cursul perioadei de raportare (1 septembrie 2023-31 august 2024).

[58] Această cifră indică costurile estimate pe baza metodologiei de marcare a pilonilor pentru tabloul de bord privind redresarea și reziliența și corespunde măsurilor alocate pilonului „tranziția verde" ca pilon de politică primar și/sau secundar.

Exemple de măsuri relevante cu jaloane și ținte atinse în cadrul pilonului „tranziția verde”

Reforme:

- **Spania** (i) a adoptat Raportul privind bugetul verde pentru a cartografia cheltuielile verzi în legea bugetului anual, în conformitate cu metodologia și cadrul de monitorizare ale UE, (ii) a aprobat Strategia pentru păduri, (iii) a modificat Legea orizontală privind proprietatea pentru a facilita lucrările de renovare a clădirilor și a îmbunătățit accesul la finanțare și (iv) a aprobat o strategie în sectorul feroviar pentru a stabili un scenariu clar de planificare durabilă a mobilității pentru modul de transport feroviar și pentru a alinia prioritățile în materie de investiții în acest sector.
- **Polonia** (i) și-a actualizat programul național privind protecția aerului, impunând încetarea subvențiilor publice pentru sursele de căldură pe bază de cărbune și introducând o serie de măsuri și politici pentru a îmbunătăți în mod eficace calitatea aerului și (ii) a modificat Legea privind eficiența energetică pentru a facilita utilizarea contractelor de performanță energetică, promovând astfel investițiile în eficiența energetică în proiecte publice și private pentru a accelera înlocuirea surselor de căldură poluante.
- **Finlanda** a adoptat Legea privind accizele la energie electrică și la anumiți combustibili. Dispoziția de drept privind intrarea în vigoare a legii indică o modificare a impozitării existente a diferitelor tipuri de energie pentru a contribui la eliminarea treptată a combustibililor fosili prin promovarea electrificării industriei și prin încurajarea investițiilor în tehnologii cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Investiții:

- **Italia** (i) a construit peste 200 km de piste pentru biciclete în zonele metropolitane și în orașele care găzduiesc universități, ceea ce va facilita naveta între universități, noduri intermodale și alte puncte din zonele metropolitane, (ii) a îmbunătățit reziliența a peste 172 km de căi ferate în zona feroviară de sud, ceea ce include reînnoirea liniei de cale ferată pe 6 rute diferite și (iii) a redus numărul depozitelor de deșeuri neconforme de la 34 la 14, ceea ce reprezintă o reducere de 60 %, îmbunătățind gestionarea deșeurilor și reducând presiunea asupra mediului.
- **Portugalia** (i) a instalat 1 730 de stații de reîncărcare suplimentare accesibile publicului pentru a valorifica și a extinde în mod eficace rețeaua existentă cu scopul de a sprijini utilizarea vehiculelor mai curate și (ii) a semnat contracte pentru achiziționarea a 257 de autobuze cu emisii zero și pentru construirea unei infrastructuri de încărcare dedicată utilizării în zonele metropolitane Lisabona și Porto în vederea decarbonizării transportului public.
- **Cehia** (i) a finalizat 26 de proiecte legate de modernizarea liniilor de cale ferată, modernizarea gărilor feroviare cu linii reconstruite și platforme accesibile sigure și fără

bariere, precum și reducerea intensității energetice și sporirea confortului în clădirile gărilor, (ii) a construit peste 24 km de piste pentru biciclete pentru a facilita mobilitatea ușoară și (iii) a finalizat 15 proiecte de instituire a protecției reziliente împotriva inundațiilor, inclusiv gestionarea eficientă a apelor pluviale în zonele urbane, care vor proteja cetățenii împotriva riscurilor de inundații.

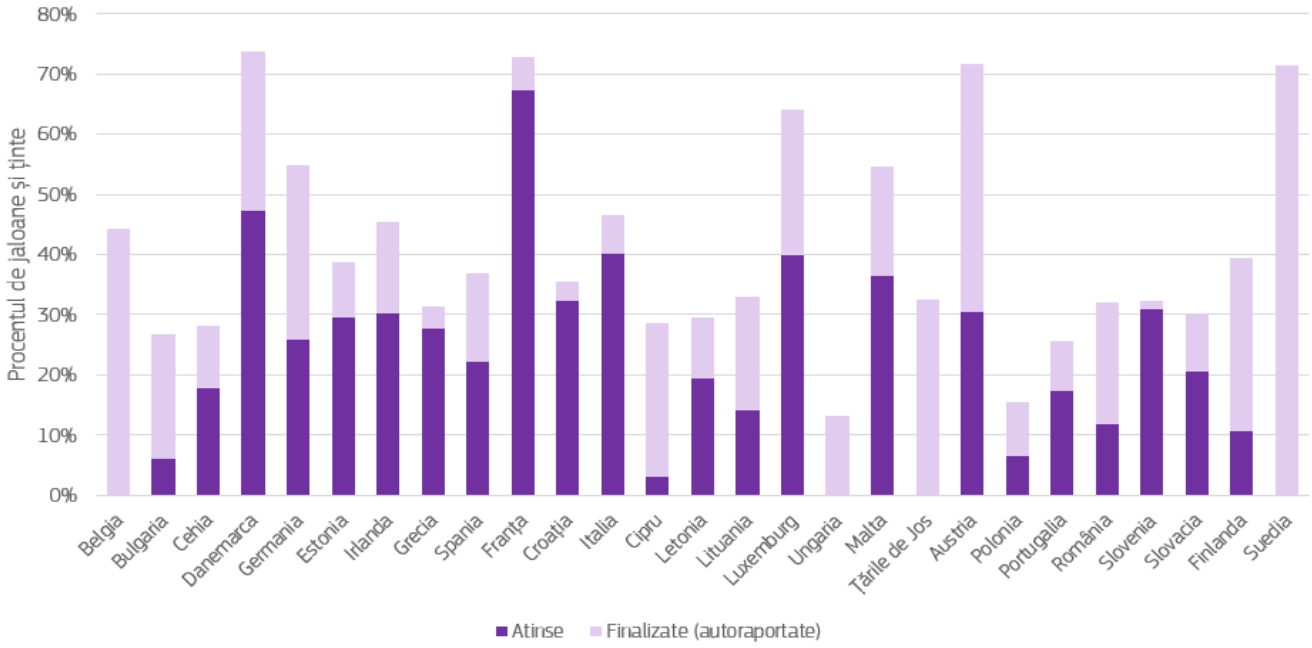
Transformarea digitală

MRR aduce o contribuție semnificativă la transformarea digitală în Uniune. Planurile de redresare și reziliență vizează o serie de măsuri, printre care implementarea de infrastructuri digitale de generație următoare și de tehnologii avansate, dezvoltarea competențelor digitale pentru populația generală și pentru forța de muncă (prin educație și formare), precum și sprijin pentru digitalizarea întreprinderilor și a serviciilor publice. O sumă totală de 166,2 miliarde EUR va fi alocată pentru a sprijini pilonul „transformarea digitală”[59].

Statele membre au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor legate de transformarea digitală, iar peste o treime din jaloanele și țintele aferente sunt raportate ca fiind finalizate sau evaluate de Comisie ca fiind atinse. Mai precis, 877 dintre cele 2 464 de jaloane și ținte legate de transformarea digitală sunt deja raportate ca fiind finalizate de statele membre sau evaluate ca fiind atinse de Comisie, ceea ce corespunde unei rate de progres de 35 % (inclusiv 19 % evaluate în cererile de plată). 290 dintre aceste jaloane și ținte care contribuie la transformarea digitală au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse în perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024 (perioada de raportare). Exemplele furnizate în caseta de mai jos evidențiază măsuri-cheie cu jaloane și ținte finalizate în cursul perioadei de raportare.

[59] Această cifră indică costurile estimate pe baza metodologiei de marcare a pilonilor pentru tabloul de bord privind redresarea și reziliența și corespunde măsurilor alocate pilonului „transformarea digitală” ca pilon de politică primar și/sau secundar.

Figura 18: Procentul de jaloane și ținte care contribuie la transformarea digitală evaluate ca fiind atinse sau raportate ca fiind finalizate, pentru fiecare plan de redresare și reziliență

Sursa: Comisia Europeană

Exemple de măsuri relevante cu jaloane și ținte atinse în cadrul pilonului „transformarea digitală”

Reforme:

- Legea privind guvernarea deschisă pusă în aplicare în **Țările de Jos** sporește transparența și accesibilitatea informațiilor privind administrațiile publice. Autoritățile publice și cu capital mixt oferă în prezent informații mai ușor accesibile și compatibile cetățenilor, presei și mass-mediei, deputaților în Parlamentul European și personalului acestora.
- În **Letonia**, a fost adoptată Strategia privind sănătatea digitală, care servește drept foaie de parcurs pentru dezvoltarea și punerea în aplicare a unor soluții digitale în domeniul sănătății care să fie sigure și să răspundă nevoilor pacienților și ale industriei. Strategia acoperă aspecte precum gestionarea datelor, utilizarea datelor pentru cercetare, sistemele și soluțiile informatice din sectorul sănătății publice, sistemele informatice private, schimbul transfrontalier de date și competențele digitale necesare pentru punerea în aplicare a măsurilor și utilizarea oricăror noi soluții digitale în materie de sănătate.

Investiții:

- **Franța** a lansat cu succes noua aplicație suverană de identitate digitală, care le permite utilizatorilor să o acceseze cu ușurință. Prin urmare, au fost eliberate peste 12,5 milioane de cărți de identitate noi cu o funcție de „identitate digitală”.

- **Cehia** a extins accesul la avizierele digitale ale autorităților regionale și municipale. În prezent, aceasta necesită publicarea de metadate deschise ale avizierelor oficiale în aproape 300 de entități, inclusiv administrații locale și municipalități. Acest lucru contribuie la îmbunătățirea Catalogului național al datelor deschise prin publicarea listelor de coduri ale administrației publice în bazele de date publice și prin creșterea numărului de producători de date deschise.
- Cel puțin 3 500 de gospodării și întreprinderi din **Danemarca** au obținut acces la internet de mare viteză, ceea ce le-a lipsit anterior, prin extinderea sistemului existent de bandă largă, *Bredbåndspuljen*. Acest sistem a asigurat accesul la internet de mare viteză în zonele rurale din Danemarca, care se confruntă cu o acoperire inadecvată din cauza stimulentelor de piață insuficiente, inclusiv în cazul insulelor fără conexiune terestră.
- În **Italia**, au fost îndeplinite trei obiective importante legate de integrarea administrațiilor publice în cadrul soluțiilor de e-guvernare: (i) alte 6 678 de administrații publice au adoptat sistemul de plată digitală „*PagoPA*” (+ 71 % față de 2021), (ii) alte 10 675 de administrații publice s-au alăturat și au furnizat servicii prin intermediul punctului unic de acces la serviciile publice, denumit „app IO” (+ 251 % față de 2021) și (iii) 1 798 de administrații publice centrale și municipalități s-au abonat la „Platforma de notificare digitală” și au început să trimită notificări cu caracter juridic obligatoriu cetățenilor, entităților juridice, asociațiilor și oricăror alte entități publice sau private prin intermediul platformei.

Creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii

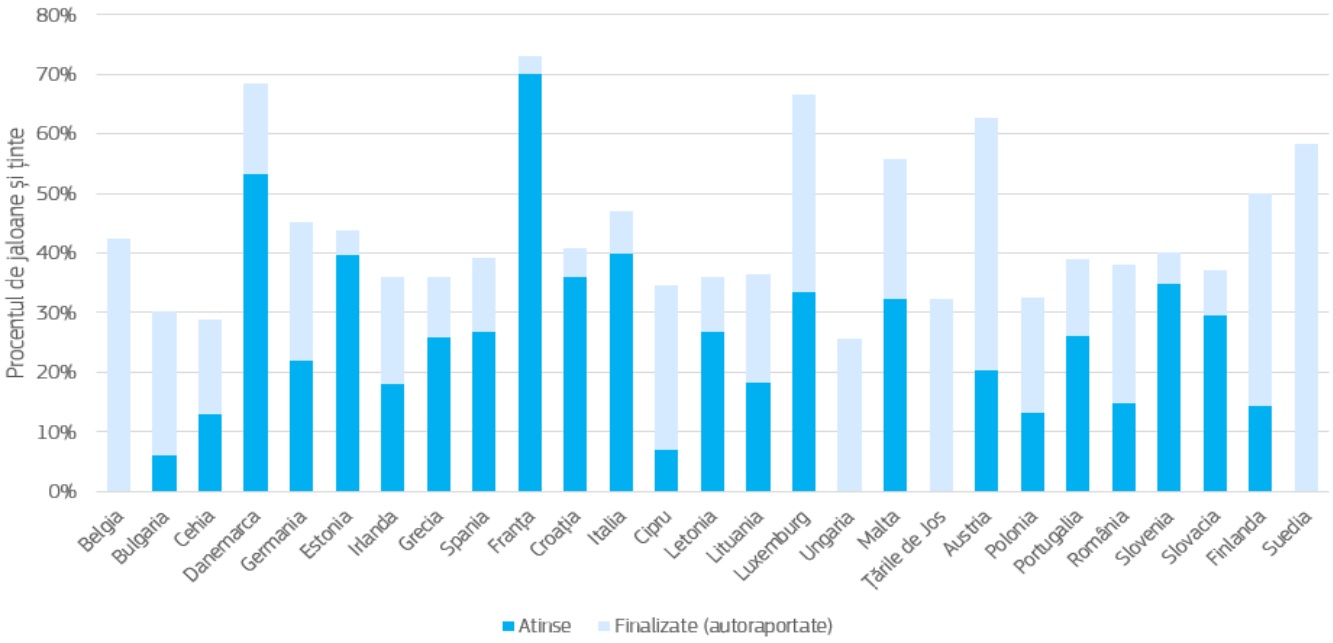
Planurile de redresare și reziliență contribuie la o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii (și anume pilonul 3), cu 1 700 de măsuri și submăsuri în valoare de peste 332 de miliarde EUR[60]. Aceste măsuri acoperă o gamă largă de domenii, inclusiv reformele și investițiile menite să consolideze mediul de afaceri și competitivitatea, sprijinul pentru IMM-uri, cercetarea și dezvoltarea, inovarea și sectorul cultural.

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor legate de creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, 40 % dintre jaloane și ținte contribuind la acest obiectiv al MRR, raportate ca fiind finalizate de statele membre sau evaluate ca fiind atinse în mod satisfăcător de către Comisie. 1 346 dintre cele 3 305 jaloane și ținte care contribuie la o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii sunt raportate ca fiind finalizate de statele membre sau evaluate ca fiind atinse de Comisie, ceea ce corespunde unei rate de progres de 41 % (inclusiv 23 % evaluate în cererile de plată). 420 dintre aceste jaloane și ținte au fost evaluate de Comisie

[60] Această cifră indică costurile estimate pe baza metodologiei de marcare a pilonilor pentru tabloul de bord privind redresarea și reziliența și corespunde măsurilor alocate pilonului „creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii” ca pilon de politică primar și/sau secundar.

ca fiind atinse în perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024 (perioada de raportare). Exemplele furnizate în caseta de mai jos evidențiază măsuri-cheie cu jaloane și ținte finalizate în cursul perioadei de raportare.

Figura 19: Procentul de jaloane și ținte care contribuie la creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii evaluate ca fiind atinse sau raportate ca fiind finalizate, pentru fiecare plan de redresare și reziliență

Sursa: Comisia Europeană

Exemple de măsuri relevante cu jaloane și ținte atinse în cadrul pilonului privind creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii

Reforme:

- **Cehia** a instituit o platformă de certificare pentru dispozitivele medicale și industriile aerospațiale. Această platformă conectează întreprinderile cu organismele de reglementare pentru a oferi informații esențiale, formare și orientări privind obținerea de certificate pentru produse și servicii specifice.
- **Malta** a înființat un colegiu digital care oferă cursuri online cuprinzătoare cu scopul de a extinde oportunitățile de perfecționare și recalificare pentru toți adulții, indiferent de statutul lor profesional. Cursanții sunt asistați prin intermediul unei unități de mentorat și orientare, precum și al unui centru online care oferă servicii de orientare adulților aflați în căutarea celei mai bune traiectorii educaționale pentru a răspunde nevoilor lor de perfecționare și recalificare, precum și consiliere în ceea ce privește bunăstarea generală. Colegiul digital este, de asemenea, completat de un centru care oferă spațiu fizic cu echipamente tehnice și îndrumare în persoană pentru adulții care nu au competențe sau echipamente digitale pentru a accesa cursuri online.
- **Lituania** a creat un nou Consiliu pentru cercetare, care ajută întreprinderile și organizațiile să profite de oportunitățile internaționale în materie de cercetare și

inovare și oferă sprijin analitic guvernului în ceea ce privește politicile în materie de inovare și învățământ superior.

Investiții:

- În **Italia**, 25 de întreprinderi, inclusiv IMM-uri, au primit finanțare pentru a participa la proiecte importante de interes european comun privind tehnologia și industria hidrogenului, în domeniul microelectronicii și al tehnologiilor comunicațiilor și al infrastructurii și serviciilor de cloud de generație următoare. Aceste proiecte finanțează inovații revoluționare care contribuie la competitivitatea, inovarea și durabilitatea la nivelul Europei.
- În **Croația**, aproximativ 18 milioane EUR au fost acordate pentru proiecte de cercetare desfășurate de universități și institute de cercetare care au convenit să se concentreze asupra rezultatelor, modificând modul în care este finanțată cercetarea publică pentru a recompensa rezultatele de succes.
- În **Spania**, 897 de milioane EUR au fost acordate pentru 3 463 de proiecte de cercetare și dezvoltare legate de: (i) validarea conceptului, (ii) tehnologii strategice, (iii) tranziția verde și digitală, (iv) colaborarea în domeniul cercetării în sectorul public-privat, (v) cercetarea și dezvoltarea pentru provocările societale și (vi) colaborarea internațională în domeniul cercetării.

Coeziune socială și teritorială

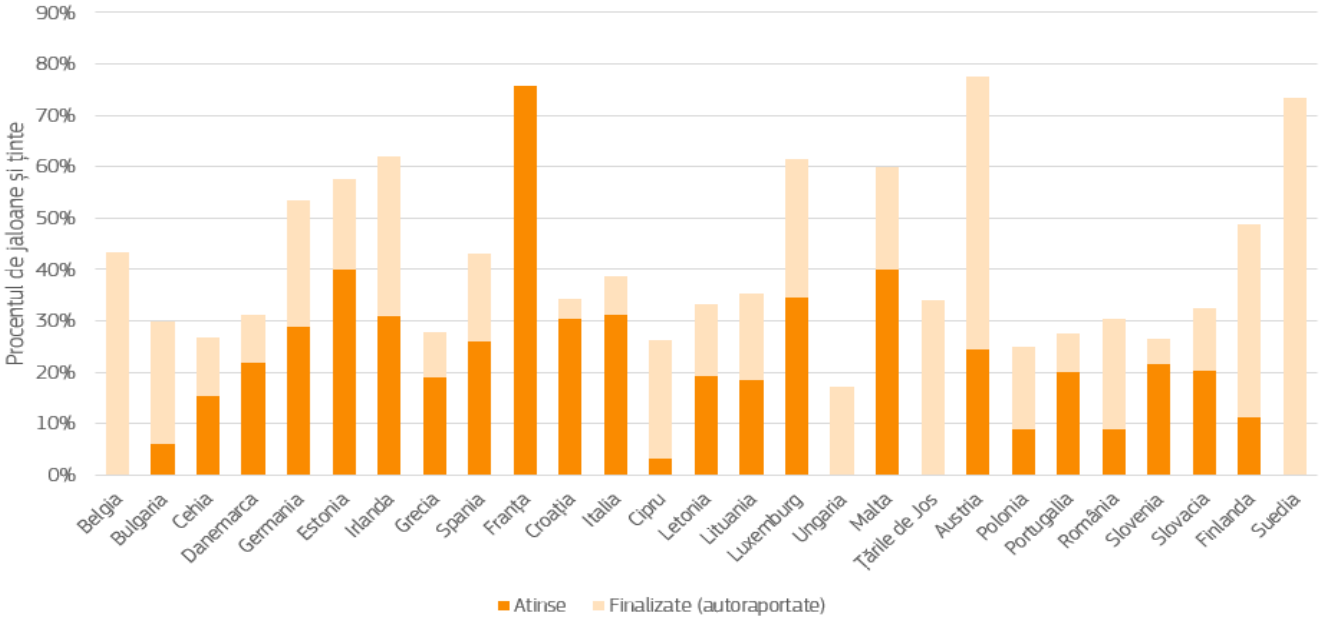
Statele membre au inclus un număr semnificativ de măsuri de sprijinire a coeziunii sociale și teritoriale, contribuind în special la punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Numeroase planuri de redresare și reziliență includ capitole dedicate egalității de șanse și accesului pe piața muncii, condițiilor de lucru echitabile și protecției și incluziunii sociale. Toate planurile de redresare și reziliență finanțează, de asemenea, măsuri care vizează îmbunătățirea diferitelor tipuri de infrastructură și servicii teritoriale, inclusiv reforme și investiții menite să stimuleze competitivitatea, să îmbunătățească transportul și conectivitatea în bandă largă, să asigure utilizarea durabilă a resurselor naturale și să conserve mediul, precum și să îmbunătățească performanța administrației publice la nivel local și regional. Mai precis, cele 27 de planuri de redresare și reziliență adoptate de Consiliu vor sprijini acest pilon cu aproximativ 261,2 miliarde EUR[61].

Acoperirea coeziunii sociale și teritoriale de către planurile de redresare și reziliență este mai prezentă în unele planuri decât în altele, înregistrându-se progrese generale satisfăcătoare. În unele state membre, coeziunea socială și teritorială este încorporată în diferite măsuri la nivelul tuturor componentelor planului de redresare și

[61] Această cifră indică costurile estimate pe baza metodologiei de marcare a pilonilor pentru tabloul de bord privind redresarea și reziliența și corespunde măsurilor alocate pilonului privind coeziunea socială și teritorială ca pilon de politică primar și/sau secundar.

reziliență. 1 064 dintre cele 2 888 de jaloane și ținte care contribuie la coeziunea socială și teritorială sunt raportate deja ca fiind finalizate de statele membre sau evaluate ca fiind atinse de Comisie, ceea ce reprezintă o rată de progres de 37 % (inclusiv 20 % evaluate în cererile de plată). 322 dintre jaloanele și țintele care contribuie la coeziunea socială și teritorială au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse în perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024 (perioada de raportare). Exemplele furnizate în caseta de mai jos evidențiază măsuri-cheie cu jaloane și ținte finalizate în cursul perioadei de raportare.

Figura 20: Procentul de jaloane și ținte care contribuie la coeziunea socială și teritorială evaluate ca fiind atinse sau raportate ca fiind finalizate, pentru fiecare plan de redresare și reziliență

Sursa: Comisia Europeană

Exemple de măsuri relevante cu jaloane și ținte atinse în cadrul pilonului privind coeziunea socială și teritorială

Reforme:

- **Italia** a adoptat o nouă lege-cadru pentru a îmbunătăți condițiile de trai ale persoanelor în vârstă care nu se pot întreține singure. În special, legea urmărește să simplifice și să ofere „ghișee unice" pentru serviciile sociale și de sănătate, să revizuiască procedurile de evaluare a stării persoanelor în vârstă care au nevoie de îngrijiri și să sporească setul de servicii sociale și de sănătate care pot fi furnizate la domiciliu.
- **Grecia** a certificat 150 000 de cetățeni pentru finalizarea cu succes a programelor de formare privind competențele digitale, verzi și financiare. Programele vizează îmbunătățirea oportunităților de pe piața forței de muncă ale tinerilor și șomerilor de lungă durată, ale angajaților defavorizați din punct de vedere tehnologic, ale angajaților cu resurse de formare limitate și ale angajaților din sectorul public, cum ar fi cadrele didactice.

- **Polonia** a instituit Instrumentul de transformare urbană verde pentru a promova dezvoltarea urbană durabilă și pentru a aborda disparitățile socioeconomice. Această inițiativă vizează îmbunătățirea infrastructurii urbane prin soluții eficiente din punct de vedere energetic (cum ar fi clusterele energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie), promovarea soluțiilor bazate pe natură pentru transformarea verde (cum ar fi infrastructurile verzi-albastre pentru gestionarea durabilă a apelor pluviale) și sprijinirea sistemelor de transport cu emisii zero (prin încurajarea mersului pe jos, a mersului cu bicicleta și a transportului în comun, precum și prin crearea de zone cu emisii scăzute).

Investiții:

- **Franța** a subvenționat renovarea termică a 20 000 de locuințe sociale suplimentare atât în Franța continentală, cât și în teritoriile de peste mări, ajungând la 40 000 de locuințe sociale începând din 2020. Prin renovări aprofundate ale clădirilor, obiectivul ambițios este de a elimina treptat locuințele de tip strecurătoare termică și de a realiza, în medie, cel puțin 30 % din economiile de energie până la sfârșitul anului 2026.
- **Italia** și-a consolidat forța de muncă prin activarea unui parcurs de formare pentru a îmbunătăți competențele Serviciului Național de Sănătate din Italia. Oferind un număr inițial de 1 800 de burse, programul urmărește să îmbunătățească serviciile de medicină generală și siguranța în ceea ce privește infecțiile intraspitalicești pentru membrii personalului.
- **Letonia** a renovat sau a reconstruit 75 km de drumuri regionale și locale cu scopul de a îmbunătăți siguranța rutieră, de a asigura conectivitatea și funcționarea noilor municipalități, precum și de a îmbunătăți accesul cetățenilor la locuri de muncă și servicii.

Sănătate și reziliență economică și instituțională

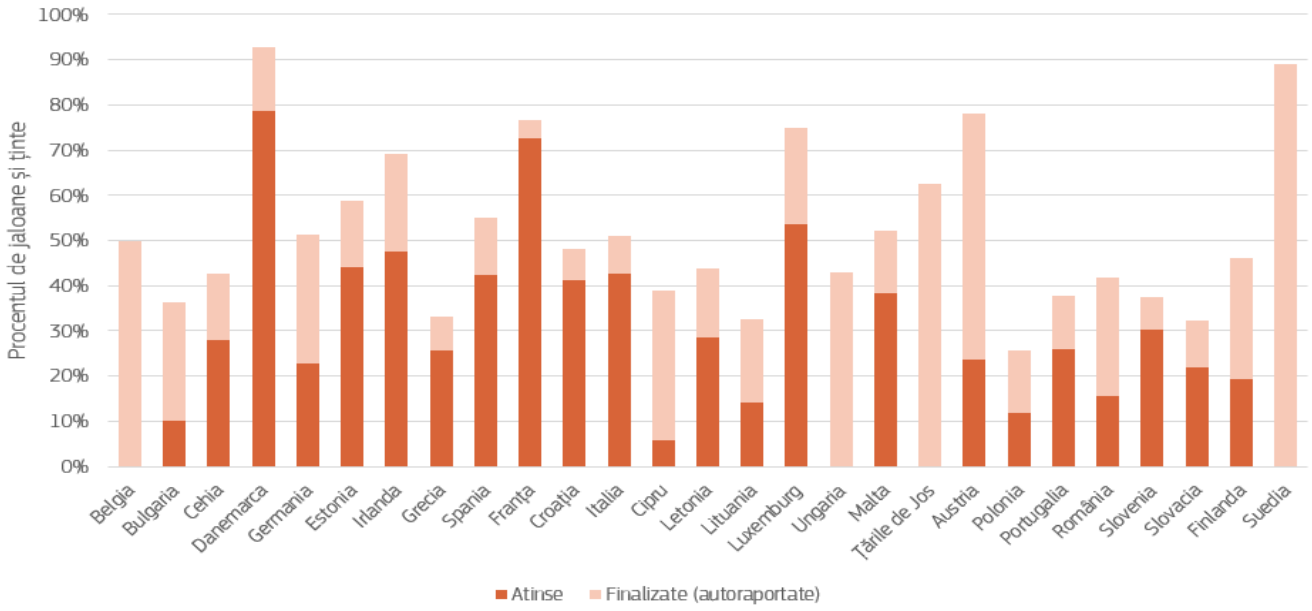
Planurile de redresare și reziliență contribuie în mod semnificativ la domeniul sănătății și la reziliența economică, socială și instituțională, având drept scop, printre altele, creșterea nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză. Peste 1 200 de măsuri și submăsuri în valoare de aproximativ 88,5 miliarde EUR[62], incluse în planurile de redresare și reziliență, contribuie la pilonul de politică privind sănătatea și reziliența economică, socială și instituțională. Aceste măsuri vizează domenii de politică ce variază de la asistența medicală și îngrijirea pe termen lung la eficacitatea sistemelor judiciare și a măsurilor de combatere a spălării banilor.

Sănătatea și reziliența economică și instituțională constituie pilonul în care s-au înregistrat cele mai multe progrese până în prezent. 1 162 dintre cele 2 503 jaloane

[62] Această cifră indică costurile estimate pe baza metodologiei de marcare a pilonilor pentru tabloul de bord privind redresarea și reziliența și corespunde măsurilor alocate pilonului „sănătate și reziliență economică și instituțională” ca pilon de politică primar și/sau secundar.

și ținte care contribuie la sănătatea și reziliența economică, socială și instituțională sunt raportate ca fiind finalizate de statele membre sau evaluate ca fiind atinse de Comisie, ceea ce corespunde unei rate de progres de 46 % (inclusiv 27 % evaluate în cererile de plată). 374 dintre jaloanele și țintele care contribuie la sănătatea și reziliența economică și instituțională au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse în perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024 (perioada de raportare). Exemplele furnizate în caseta de mai jos evidențiază măsuri-cheie cu jaloane și ținte finalizate în cursul perioadei de raportare.

Figura 21: Procentul de jaloane și ținte care contribuie la sănătatea și reziliența economică și instituțională evaluate ca fiind atinse sau raportate ca fiind finalizate, pentru fiecare plan de redresare și reziliență

Sursa: Comisia Europeană

Exemple de măsuri relevante cu jaloane și ținte atinse în cadrul pilonului privind sănătatea și reziliența economică și instituțională

Reforme:

- **Grecia** a înființat 48 de centre de sănătate mintală, pentru a sprijini accesul universal și gratuit la servicii de sănătate mintală de calitate. Printre pacienții acestor centre se numără copii, adolescenți și adulți tineri cu probleme de sănătate mintală, pacienți cu demență, boala Alzheimer și autism, precum și persoane care utilizează substanțe ce creează dependență și persoane dependente. În plus, reforma urmărește să elimine îngrijirile de sănătate mintală din cadrul instituțiilor și să creeze servicii comunitare care să colaboreze pentru a răspunde nevoilor actuale în materie de sănătate mintală și pentru a se pregăti pentru provocările viitoare în urma pandemiei.
- **Estonia** a modificat legile relevante pentru a consolida asistența medicală primară. Modificările legislative au îmbunătățit gestionarea listelor de pacienți, facilitând accesul pacienților la servicii permanente de asistență medicală primară, și au extins

drepturile asistenților medicali de a prescrie medicamente pentru pacienți. De asemenea, Estonia a sporit caracterul atractiv al desfășurării activității în regiuni îndepărtate pentru medici și farmaciști.

- În **Croația** a fost pusă în aplicare o reformă de stabilire a salariilor. Începând din aprilie 2024, toți funcționarii publici au primit salarii în conformitate cu noul sistem de remunerare mai transparent, bazat pe principiul remunerației egale pentru muncă egală.

Investiții:

- **Belgia** a aprobat o strategie de dezinstituționalizare pentru îngrijirea pe termen lung în Regiunea Valonă, în contextul unei investiții mai ample care vizează creșterea ofertei de locuințe sociale pentru grupurile vulnerabile prin construirea și renovarea eficientă din punct de vedere energetic a locuințelor cu chirie mică, a locuințelor favorabile incluziunii și bazate pe solidaritate, precum și a locurilor de cazare pentru persoanele fără adăpost.
- **Danemarca** a dezvoltat o nouă soluție digitală pentru a spori conectarea dintre cetățeni și sistemul de sănătate în urma pandemiei de COVID-19. Au fost elaborate noi chestionare digitale, care acoperă pneumococcus, gripa și sarcina, pentru a permite stratificarea rapidă a pacienților în ceea ce privește nevoile de vaccinare și alte afecțiuni medicale.
- **Irlanda** a atribuit contracte pentru achiziționarea unei soluții digitale care sprijină implementarea unui sistem de farmacie electronică în toate spitalele din Irlanda. Acest sistem permite autorităților să monitorizeze într-o mai bună măsură utilizarea și costurile medicamentelor și sprijină prescrierea și administrarea electronică a medicamentelor, îmbunătățind astfel furnizarea de asistență medicală și siguranța pacienților. Irlanda a finalizat, de asemenea, proiectarea, construirea și configurarea unui sistem integrat de gestiune financiară pentru a eficientiza achizițiile publice și gestiunea financiară în cadrul sistemului de sănătate.

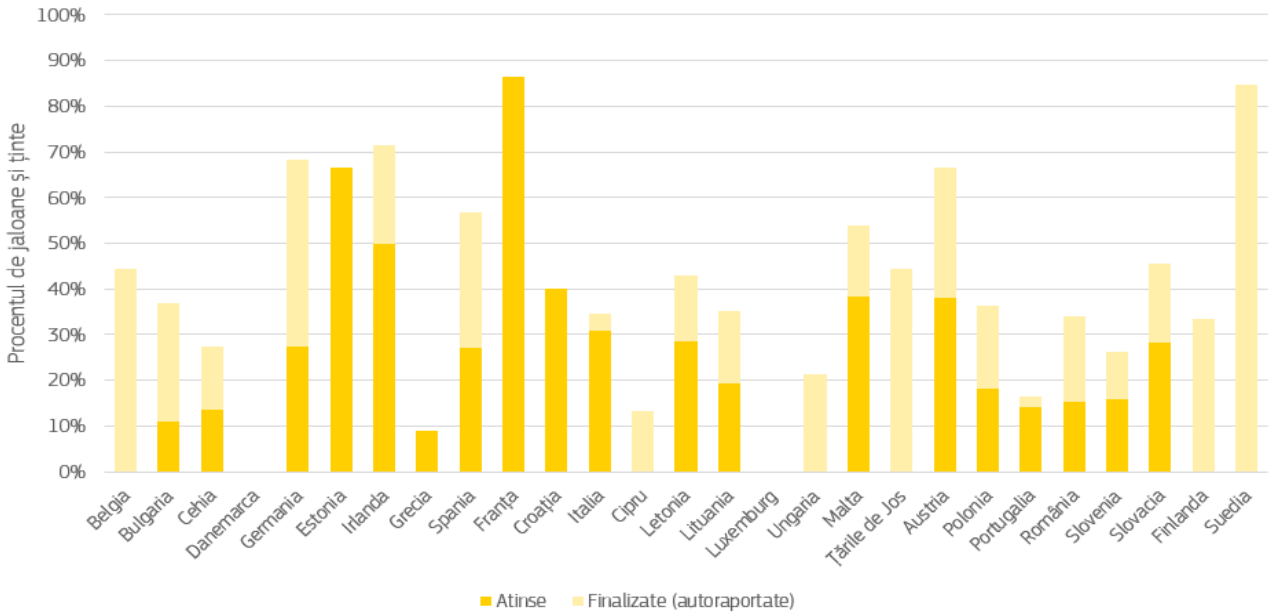
Politici pentru generația următoare

Măsurile pentru generația următoare, copiii și tineret, se axează în principal pe educația și îngrijirea copiilor preșcolari, pe educație și formare, precum și pe măsuri de sprijinire a ocupării forței de muncă în rândul tinerilor. Planurile de redresare și reziliență adoptate de Consiliu sprijină acest pilon cu aproximativ 56,4 miliarde EUR[63], din care aproximativ trei sferturi contribuie la învățământul general, profesional și superior. Restul de un sfert este împărțit aproape egal între educația și îngrijirea copiilor preșcolari și sprijinul pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor.

[63] Această cifră indică costurile estimate pe baza metodologiei de marcare a pilonilor pentru tabloul de bord privind redresarea și reziliența și corespunde măsurilor alocate politicilor pentru pilonul „generația următoare” ca pilon de politică primar și/sau secundar.

Progresele sunt, de asemenea, tangibile pentru jaloanele și țintele care contribuie la politicile pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele. Până în prezent, 259 dintre cele 665 de jaloane și ținte sunt deja raportate ca fiind finalizate de statele membre sau evaluate ca fiind atinse de Comisie, ceea ce corespunde unei rate de progres de 39 % (inclusiv 21 % evaluate în cererile de plată). 75 dintre aceste jaloane și ținte care contribuie la politicile pentru generația următoare au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse în perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024 (perioada de raportare). Exemplele furnizate în caseta de mai jos evidențiază măsuri-cheie cu jaloane și ținte finalizate în cursul perioadei de raportare.

Figura 22: Procentul de jaloane și ținte care contribuie la politicile pentru generația următoare evaluate ca fiind atinse sau raportate ca fiind finalizate, pentru fiecare plan de redresare și reziliență

Notă: Planul de redresare și reziliență al Danemarcei include o serie de jaloane și ținte care contribuie la politicile pentru generația următoare, care nu sunt încă evaluate de Comisie ca fiind atinse sau raportate de statul membru ca fiind finalizate.
Sursa: Comisia Europeană

Exemple de măsuri relevante cu jaloane și ținte atinse în cadrul pilonului privind politicile pentru generația următoare

Reforme:

- **Slovacia** a introdus un program național de învățământ de stat pentru învățământul primar și secundar inferior, care va introduce programele de învățământ actualizate în sălile de clasă. Noua programă de învățământ va fi pusă în aplicare în trei cicluri și își propune să stabilească standarde mai ridicate și modernizate pentru principalele obiective de învățare.
- Reforma guvernanței învățământului superior a intrat în vigoare în **Letonia**. Reforma include (i) definirea tipologiilor universităților și specializarea strategică a universităților, (ii) procedura de înființare și aprobare a consiliilor universitare,

competența consiliilor, clarificând în același timp competențele Senatului, ale rectorului și ale Adunării Constituționale și (iii) procedura de selecție și aprobare a noilor rectori universitari.

- **Germania** a consolidat sistemul de învățământ printr-o reformă menită să ofere cursuri suplimentare și programe de mentorat elevilor cu întârzieri în învățare, punând accentul pe materiile de bază și pe competențele esențiale pentru a aborda disparitățile în materie de învățare create de criza provocată de pandemia de COVID-19. De asemenea, se vor cheltui 500 de milioane EUR pentru crearea a 90 000 de locuri suplimentare de îngrijire a copiilor, prin construirea de noi centre de îngrijire a copiilor și renovarea celor existente.

Investiții:

- **Portugalia** a pus 600 000 de laptopuri la dispoziția elevilor și profesorilor din școlile publice primare și secundare, cu titlu de împrumut, în contextul sprijinirii educației și predării digitale.
- **Italia** a oferit sprijin educațional structurat pentru cel puțin 20 000 de minori cu vârsta de până la 17 ani, combătând astfel sărăcia educațională și sprijinind egalitatea de șanse pentru toți copiii din sudul Italiei.
- **Irlanda** a conectat 750 de școli primare la o rețea în bandă largă de mare viteză prin instalarea de routere, facilitând astfel educația digitală modernă. Acest aspect contribuie, de asemenea, la abordarea disparităților regionale și digitale din Irlanda prin sporirea conectivității în școlile mai mici și din zonele rurale, care au avut, din punct de vedere istoric, cele mai scăzute niveluri de conectivitate.

Egalitatea de gen și copiii și tineretul

Planurile de redresare și reziliență continuă să contribuie în mod semnificativ la egalitatea de gen și să se axeze pe copii și tineret. Planurile de redresare și reziliență ale statelor membre conțin 136 de (sub)măsuri care contribuie în total cu 22,0 miliarde EUR[64] la egalitatea de gen. Acestea includ, de asemenea, 423 de (sub)măsuri care se axează pe copii și tineret, contribuind cu 66,6 miliarde EUR[65]. Aceste cifre nu includ contribuția altor reforme și investiții care ar putea să nu fie considerate inițial politici care contribuie la egalitatea de gen și la copii și tineret, dar a căror punere în aplicare poate avea un impact pozitiv semnificativ.

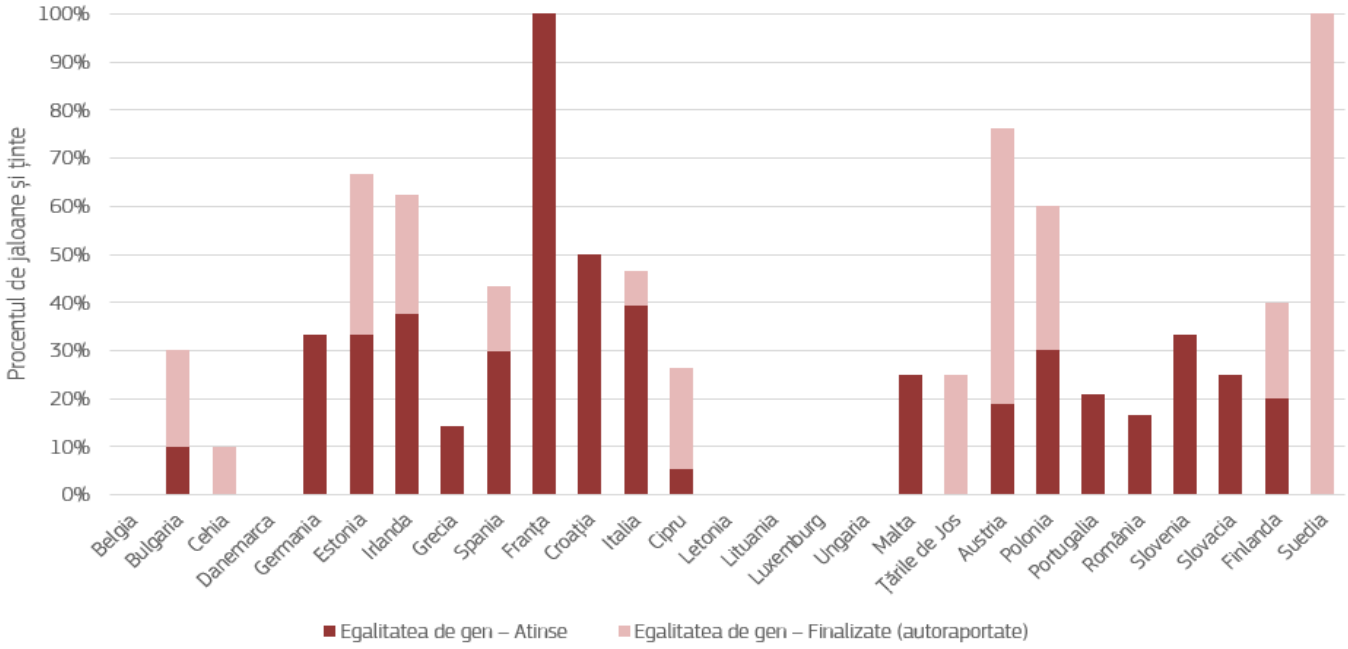
S-au înregistrat, de asemenea, progrese notabile în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor care contribuie la egalitatea de gen și care se axează pe copii

[64] Această cifră indică costurile estimate pe baza metodologiei de marcare a pilonilor pentru tabloul de bord privind redresarea și reziliența și corespunde ponderii măsurilor axate pe egalitatea de gen.

[65] Această cifră indică costurile estimate pe baza metodologiei de marcare a pilonilor pentru tabloul de bord privind redresarea și reziliența și corespunde ponderii măsurilor axate pe copii și tineret.

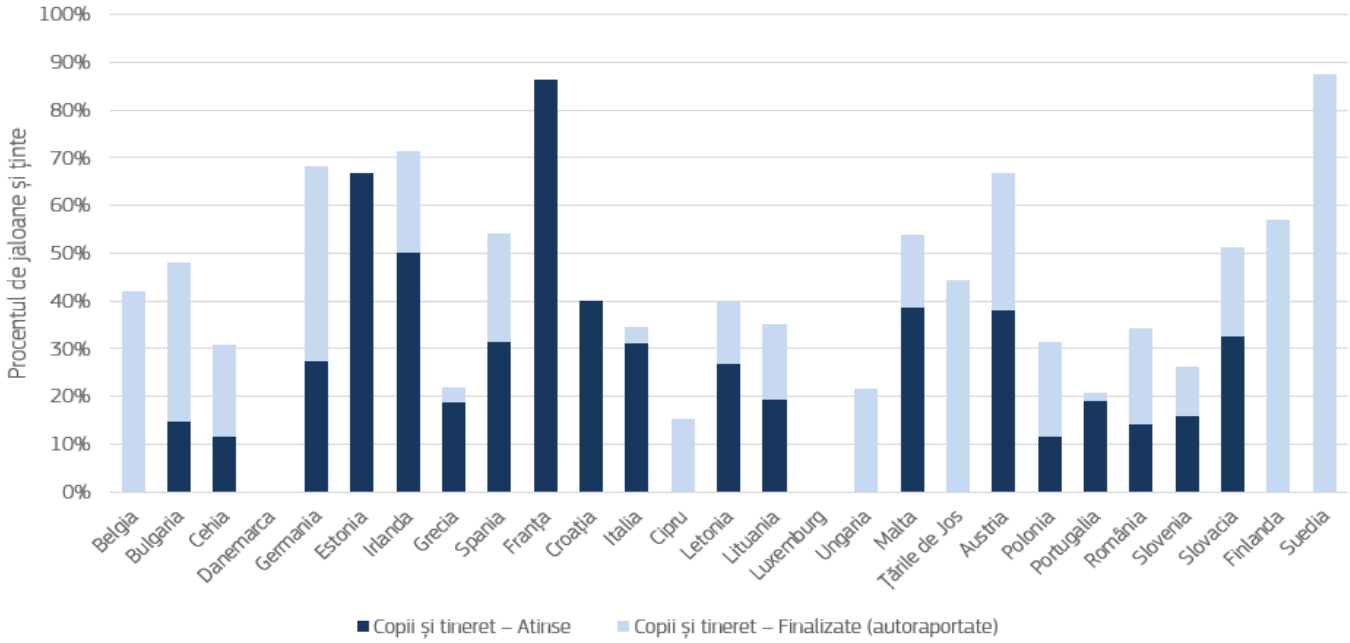
și tineret. Dintre cele 253 de jaloane și ținte axate pe egalitatea de gen prevăzute în cele 27 de planuri de redresare și reziliență, 102 sunt deja raportate de statele membre ca fiind finalizate sau evaluate de Comisie ca fiind atinse, ceea ce reprezintă o rată de progres de 40 % (inclusiv 22 % evaluate pozitiv în cererile de plată). În plus, 288 dintre cele 714 jaloane și ținte care contribuie la segmentul copii și tineret sunt deja raportate de statele membre ca fiind finalizate sau evaluate de Comisie ca fiind atinse, ceea ce reprezintă o rată de progres de 40 % (inclusiv 22 % evaluate pozitiv în cererile de plată). 33 dintre jaloanele și țintele care contribuie la egalitatea de gen și 79 dintre cele care contribuie la segmentul copii și tineret au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse în perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024 (perioada de raportare). Exemplele furnizate în caseta de mai jos evidențiază măsuri-cheie cu jaloane și ținte finalizate în cursul perioadei de raportare.

Figura 23: Procentul de jaloane și ținte care contribuie la egalitatea de gen evaluate ca fiind atinse sau raportate ca fiind finalizate, pentru fiecare plan de redresare și reziliență

Notă: Planurile de redresare și reziliență ale Belgiei, Letoniei, Lituaniei și Ungariei includ o serie de jaloane și ținte care contribuie la egalitatea de gen, care nu sunt încă evaluate de Comisie ca fiind atinse sau raportate de statul membru ca fiind finalizate.
Sursa: Comisia Europeană

Figura 24: Procentul de jaloane și ținte axate pe copii și tineret evaluate ca fiind atinse sau raportate ca fiind finalizate, pentru fiecare plan de redresare și reziliență

Notă: Planul de redresare și reziliență al Danemarcei include o serie de jaloane și ținte axate pe copii și tineret, care nu sunt încă evaluate de Comisie ca fiind atinse sau raportate de statul membru ca fiind finalizate.
Sursa: Comisia Europeană

În cadrul Săptămânii europene a tineretului, Comisia a organizat un eveniment privind impactul MRR asupra tinerilor. Săptămâna europeană a tineretului, organizată de Comisia Europeană o dată la doi ani pentru a promova implicarea tinerilor, a atras peste 900 de tineri participanți în aprilie 2024. Evenimentul s-a axat pe opt tineri care au beneficiat de măsuri MRR în diferite moduri, alături de informații din partea organismelor naționale de punere în aplicare și a Comisiei Europene. De exemplu, un tânăr profesor leton în domeniul IT a discutat despre proiectul „Un calculator pentru fiecare copil", care prevede punerea laptopurilor la dispoziția elevilor, în special celor care provin din medii defavorizate. În plus, un proiectant sloven și un manager PR au explicat modul în care au fost abilitați și modul în care și-au consolidat securitatea socială datorită stimulentelor financiare acordate angajatorilor pentru angajarea tinerilor cu contracte de muncă pe durată nedeterminată. Alți participanți și-au împărtășit experiențele cu privire la modernizarea programului universitar în Cehia, la voucherele pentru echipamente digitale în Grecia, la orientarea profesională în Franța și la dispozitivele digitale pentru instituțiile de formare din Spania[66].

[66] Pentru mai multe informații, a se vedea fișa informativă disponibilă la adresa https://commission.europa.eu/document/download/c6550656-98f3-472d-a6d7-6ae2a0620de8_en?filename=240425-RRF_supporting_young_people-FACTSHEET_v6.pdf.

Exemple de măsuri relevante cu jaloane și ținte atinse care contribuie la egalitatea de gen, precum și la copii și tineret

Reforme:

- **Croația** a introdus un model de finanțare pentru a acoperi costurile de funcționare atât ale centrelor de educație și îngrijire a copiilor preșcolari existente, cât și ale celor nou construite, pentru orașe și administrații locale, cu bugete limitate. Acest lucru sprijină egalitatea de șanse pentru toți copiii și ajută îngrijitorii, adesea femei, să găsească locuri de muncă cu normă întreagă.
- **Estonia** a dezvoltat un prototip al unui instrument digital privind diferențele de remunerare între femei și bărbați pentru angajatori. Prin intermediul acestui instrument, angajatorii pot obține informațiile necesare cu privire la diferența de remunerare între femei și bărbați și la posibilele sale cauze în cadrul organizației lor, permițându-le să ia măsuri pentru a reduce diferența de remunerare între femei și bărbați.

Investiții:

- **Italia** a oferit sprijin financiar pentru crearea și/sau dezvoltarea a 700 de întreprinderi conduse de femei, sprijinind spiritul antreprenorial în rândul femeilor și consolidând participarea femeilor la activitățile economice.
- **Slovenia** a oferit subvenții pentru încadrarea în muncă a 700 de persoane cu vârsta sub 30 de ani, asigurând astfel intrarea mai rapidă a acestora pe piața forței de muncă, capacitarea tinerilor, consolidarea securității lor sociale și îmbunătățirea competențelor lor.
- **România** a acordat granturi unui număr de 750 de instituții de învățământ care au cea mai mare nevoie de sprijin, pentru a susține studenții în vederea reducerii

abandonului școlar și pentru a facilita tranziția de la învățământul secundar inferior la cel secundar superior. Școlile au fost selectate pe baza a cinci indicatori definiți în Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație.

- **Franța** a subvenționat 160 000 de contracte suplimentare de ucenicie, precum și crearea a 2 200 de locuri de muncă pentru tineri în sectorul sportului și a construit sau renovat 1 500 de locuri în „internatele de excelență".

D. Politici de îmbunătățire a competitivității întreprinderilor din UE

Planurile de redresare și reziliență contribuie la îmbunătățirea competitivității întreprinderilor din UE, aproximativ trei milioane de întreprinderi beneficiind deja de sprijin din partea MRR

Investițiile care sprijină în mod direct întreprinderile se ridică în total la peste 82 de miliarde EUR, reprezentând 13 % din totalul cheltuielilor estimate ale MRR. Din această sumă, aproximativ 78 de miliarde EUR sunt alocate IMM-urilor din 22 de state membre. În plus, sprijinul acordat întreprinderilor, inclusiv ajutorul financiar și digitalizarea administrației publice, se ridică la cel puțin 164 de miliarde EUR (25 % din totalul cheltuielilor estimate ale MRR). Investițiile MRR care îmbunătățesc competitivitatea acoperă mai multe sectoare, inclusiv industria prelucrătoare, industria autovehiculelor, energia, comerțul cu amănuntul, turismul și cultura, cu investiții de peste 110 miliarde EUR în decarbonizarea industriei și tehnologii curate, 23 de miliarde EUR în C&D verde și peste 2 miliarde EUR în competențe și locuri de muncă verzi. Investițiile MRR promovează, de asemenea, tranziția digitală, aducând beneficii unui număr de aproape 600 000 de întreprinderi pentru a înregistra progrese cu tehnologii precum IA și securitatea cibernetică.

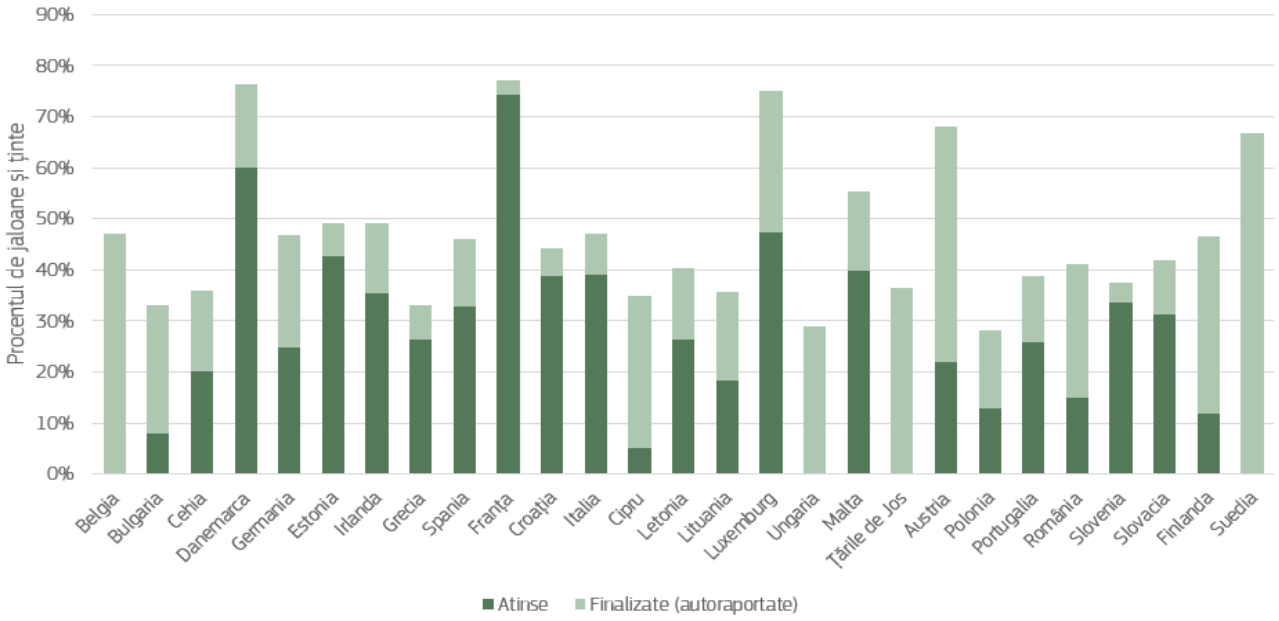
Pe lângă investiții, planurile de redresare și reziliență conțin peste 900 de reforme într-o gamă largă de domenii de politică[67] menite să reducă sarcinile de reglementare și administrative și să abordeze provocările pe parcursul întregului ciclu de viață al întreprinderilor, pentru a maximiza impactul investițiilor și a stimula competitivitatea întreprinderilor din UE. Aceste măsuri din planul de redresare și reziliență se axează pe simplificarea reglementărilor și pe reducerea birocrației care îngreunează adesea activitatea întreprinderilor, în special a IMM-urilor. Măsurile privind competitivitatea abordează provocările de-a lungul întregului ciclu de viață al întreprinderii. MRR ajută statele membre să reducă timpul necesar pentru înființarea unei întreprinderi, să simplifice și să accelereze procesele de acordare a licențelor și de autorizare, să reducă

[67] Se consideră că următoarele domenii de politică ale MRR contribuie la competitivitate: Mediul de afaceri/Antreprenoriat; Infrastructură comercială; Competitivitate; Eficacitatea sistemelor judiciare; Eficacitatea administrației publice și a sistemelor naționale, inclusiv reducerea la minimum a sarcinii administrative; E-guvernarea, serviciile publice digitale (inclusiv digitalizarea transporturilor) și ecosistemele digitale locale; Reformele din sectorul financiar; Politica fiscal-bugetară și guvernanța fiscală; Prevenirea fraudelor; Schimbări de reglementare pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii; Cercetare, dezvoltare și inovare; Sprijin pentru întreprinderile mari; Sprijin pentru IMM-uri.

restricțiile privind accesul la profesiile reglementate, precum și să faciliteze și să digitalizeze constituirea întreprinderilor.

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor legate de competitivitate. De la crearea MRR, 1 856 dintre cele 4 352 de jaloane și ținte care contribuie în mod direct la creșterea și competitivitatea întreprinderilor sunt deja raportate de statele membre ca fiind finalizate sau evaluate de Comisie ca fiind atinse, ceea ce reprezintă o rată de progres de aproape 43 % (inclusiv 25 % evaluate în cererile de plată). 592 dintre aceste jaloane și ținte care contribuie la creștere și competitivitate au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse în perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024 (perioada de raportare). Exemplele furnizate în caseta de mai jos evidențiază măsuri-cheie cu jaloane și ținte finalizate în cursul perioadei de raportare.

Figura 25: Procentul de jaloane și ținte care contribuie la competitivitate evaluate ca fiind atinse sau raportate ca fiind finalizate, pentru fiecare plan de redresare și reziliență

Sursa: Comisia Europeană

Exemple de măsuri relevante cu jaloane și ținte atinse care contribuie la competitivitate

Reforme:

- **Franța**, prin Legea privind accelerarea și simplificarea acțiunii publice, simplificarea normelor și a procedurilor administrative, inclusiv, printre altele, reducerea timpului necesar pentru revizuirea proiectelor industriale sau raționalizarea comitetelor consultative în vederea accelerării deciziilor administrative.
- **Slovenia**, prin „Legea privind reducerea birocrației", a contribuit la crearea unui mediu de afaceri favorabil creșterii economice pentru sectorul de afaceri și cetățeni, prin

raționalizarea sau eliminarea procedurilor administrative împovărătoare. Acest fapt a dus la costuri administrative mai mici și la o creștere a competitivității întreprinderilor din Slovenia. De asemenea, a simplificat legislația prin abrogarea a peste 200 de legi și regulamente care erau perimate sau nu mai erau aplicabile.

- **Croația** a facilitat gestionarea reglementărilor de către întreprinderi prin transferul în mediul online al testului de evaluare a impactului IMM-urilor. Acesta include o platformă digitală care contribuie la urmărirea modului în care noile legi afectează IMM-urile și permite experților din întreaga țară să colaboreze și să facă schimb de cunoștințe. În plus, Croația a pus în aplicare un nou plan de acțiune pentru a reduce taxele și comisioanele suplimentare cu care se confruntă întreprinderile, pe lângă impozite.

Investiții:

- **Franța** a introdus o schemă de finanțare pentru decarbonizarea industriei, în valoare de 300 de milioane EUR. Acest fapt a condus la un sprijin concret pentru întreprinderi în procesul lor de decarbonizare. De exemplu, o întreprindere din industria textilă a primit 917 000 EUR pentru a investi în procese industriale mai eficiente într-una dintre fabricile sale. Această investiție va reduce consumul de energie cu 2 950 MWh/an, reducând emisiile de CO_2 cu 30 % în fiecare an și consumul de apă cu 50 % până în 2025. O importantă cooperativă franceză în domeniul deshidratării a înlocuit un uscător la temperatură înaltă (150-600 C°) cu un uscător la temperatură scăzută (105-70 C°), recuperând căldura de la instalația urbană de incinerare a deșeurilor. Această măsură vizează reducerea emisiilor de C02 la fața locului cu 40 % (7 680 de tone în fiecare an).
- **Spania** a înregistrat progrese în ceea ce privește investițiile în proiecte strategice de transformare a lanțurilor valorice în sectoare-cheie precum industria autovehiculelor, industria agroalimentară, sănătatea, industria navală și decarbonizarea industriei. Cel puțin 1,2 miliarde EUR au fost acordate pentru 925 de proiecte inovatoare axate pe eficiența energetică, durabilitate și transformarea digitală. Dintre acestea, 584 sunt legate de vehiculele electrice, sănătate și produse agroalimentare. În special, 266 de proiecte sprijină dezvoltarea de componente și platforme pentru vehicule electrice, hibride reîncărcabile și alimentate cu hidrogen, precum și cercetarea și dezvoltarea în domeniul conducerii autonome și al mobilității conectate.

3. REPowerEU

MRR este un instrument-cheie pentru atingerea obiectivelor planului REPowerEU, care vizează reducerea dependenței Europei de combustibilii fosili din Rusia prin accelerarea tranziției către o energie curată și realizarea unui sistem energetic mai rezilient. Regulamentul privind MRR a fost modificat în februarie 2023 pentru a oferi resurse financiare suplimentare statelor membre, sprijinind reforme și investiții noi sau extinse axate pe diversificarea aprovizionării cu energie, creșterea economiilor de energie, creșterea producției de energie curată și consolidarea rezilienței, a securității și a sustenabilității sistemului energetic al UE.

Finanțarea în valoare de 64,2 miliarde EUR pentru obiectivele REPowerEU provine din diverse surse. În cadrul MRR se acordă sprijin financiar nerambursabil suplimentar în valoare de 20 de miliarde EUR, mobilizat prin licitarea certificatelor în cadrul schemei de comercializare a certificatelor de emisii. Acest sprijin financiar este distribuit între statele membre pe baza unei chei de repartizare actualizate prevăzute în anexa IVa la Regulamentul privind MRR[68]. Statele membre ar putea, de asemenea, transfera integral sau parțial alocarea lor provizorie în temeiul rezervei de ajustare la Brexit („BAR") către MRR pentru finanțarea investițiilor și a reformelor prevăzute în capitolele lor privind REPowerEU. 23 de state membre au solicitat un astfel de transfer, în valoare totală de 2,1 miliarde EUR[69]. Pentru a finanța noi investiții și reforme care contribuie la realizarea obiectivelor REPowerEU, statele membre ar putea beneficia, de asemenea, de condițiile de finanțare extrem de favorabile ale împrumuturilor din cadrul MRR. Până la termenul-limită de 31 august 2023, 10 state membre au solicitat împrumuturi suplimentare în valoare de 127,2 miliarde EUR[70], din care 40,5 miliarde EUR sunt măsuri specifice REPowerEU[71].

Pentru a accesa aceste fonduri suplimentare, statele membre și-au revizuit planurile de redresare și reziliență pentru a include reforme și investiții noi sau extinse într-un capitol privind REPowerEU dedicat. Până la 31 august 2024, 26 de state membre[72] și-au prezentat planurile de redresare și reziliență modificate, împreună cu capitolele privind REPowerEU, dintre care 25 au fost adoptate de Consiliu[73].

[68] Pentru sprijinul nerambursabil suplimentar disponibil pentru fiecare stat membru, a se vedea Tabelul 11 din Raportul anual pe 2023 privind MRR [COM(2023) 545 final/2].

[69] Pentru detalii suplimentare, a se vedea Tabelul 12 din Raportul anual pe 2023 privind MRR [COM(2023) 545 final/2].

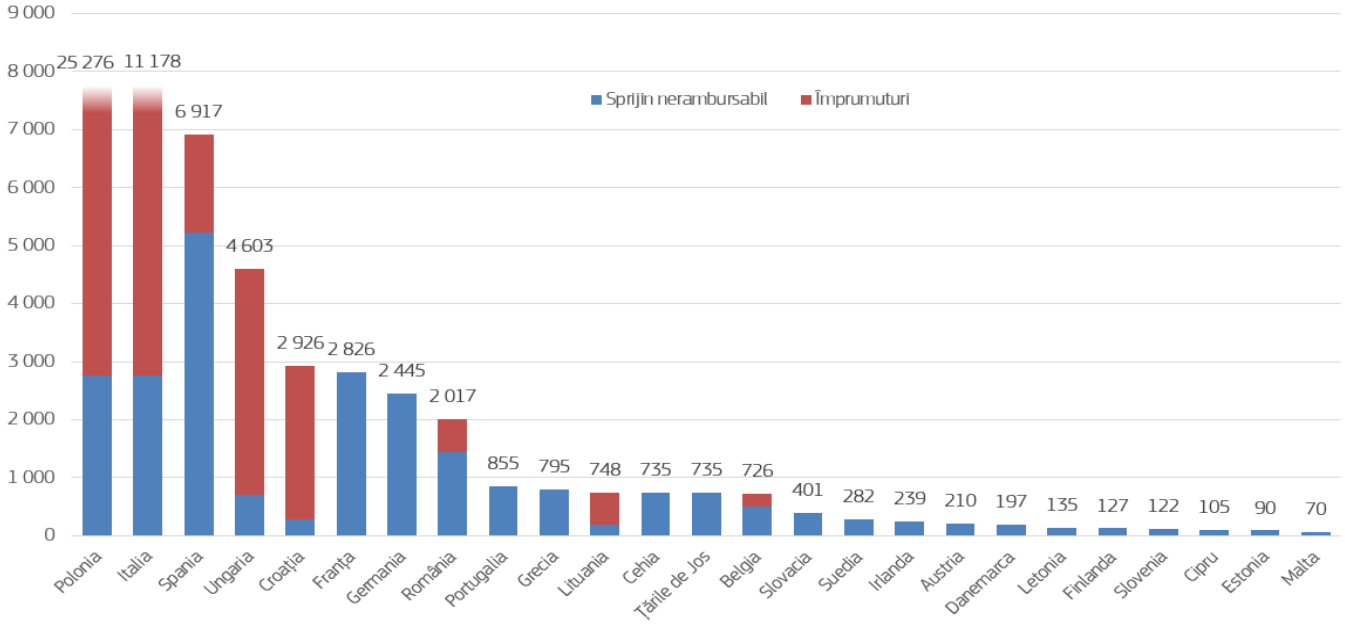
[70] Aceasta reprezintă 43,7 % din valoarea totală a împrumutului (291 de miliarde EUR) solicitat de statele membre pentru planurile lor naționale de redresare și reziliență.

[71] Pentru detalii suplimentare, a se vedea Tabelul 7 din Raportul anual pe 2023 privind MRR [COM(2023) 545 final/2].

[72] La momentul redactării prezentului document, Bulgaria nu își prezentase capitolul privind REPowerEU încă.

[73] Luxemburgul și-a prezentat capitolul privind REPowerEU la 16 mai 2024. La 23 iulie 2024, Comisia a emis o evaluare pozitivă a planului revizuit al Luxemburgului, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, iar planul revizuit a fost adoptat de Consiliu la 23 septembrie 2024.

Figura 26: Costul estimat al capitolelor privind REPowerEU pentru fiecare stat membru, în milioane EUR

Sursa: Comisia Europeană

Măsurile prevăzute în capitolele privind REPowerEU trebuie să abordeze în mod eficace obiectivele planului REPowerEU. Mai precis, Regulamentul privind MRR stabilește șase obiective pentru reformele și investițiile din capitolul privind REPowerEU și prevede ca fiecare măsură să contribuie la cel puțin unul dintre acestea[74]:

(1) îmbunătățirea infrastructurii energetice pentru securitatea și diversificarea aprovizionării cu gaze;

(2) stimularea eficienței energetice, decarbonizarea industriei, utilizarea energiei din surse regenerabile;

(3) combaterea sărăciei energetice;

(4) stimularea reducerii cererii de energie;

(5) remedierea blocajelor din calea transportului și a distribuției energiei, sprijinirea transportului cu emisii zero;

(6) recalificarea forței de muncă în direcția competențelor verzi și digitale, sprijinind lanțurile valorice legate de tranziția verde.

Comisia a evaluat cu atenție noile măsuri prevăzute în capitolele privind REPowerEU și a propus adoptarea de către Consiliu numai a celor care respectau în mod satisfăcător criteriile de evaluare prevăzute în anexa V la Regulamentul privind MRR, inclusiv criteriile suplimentare relevante pentru capitolele privind REPowerEU: (i) contribuția la obiectivele REPowerEU și (ii) dimensiunea sau efectul transfrontalier sau multinațional al măsurilor.

[74] Articolul 21c alineatul (3) din Regulamentul privind MRR.

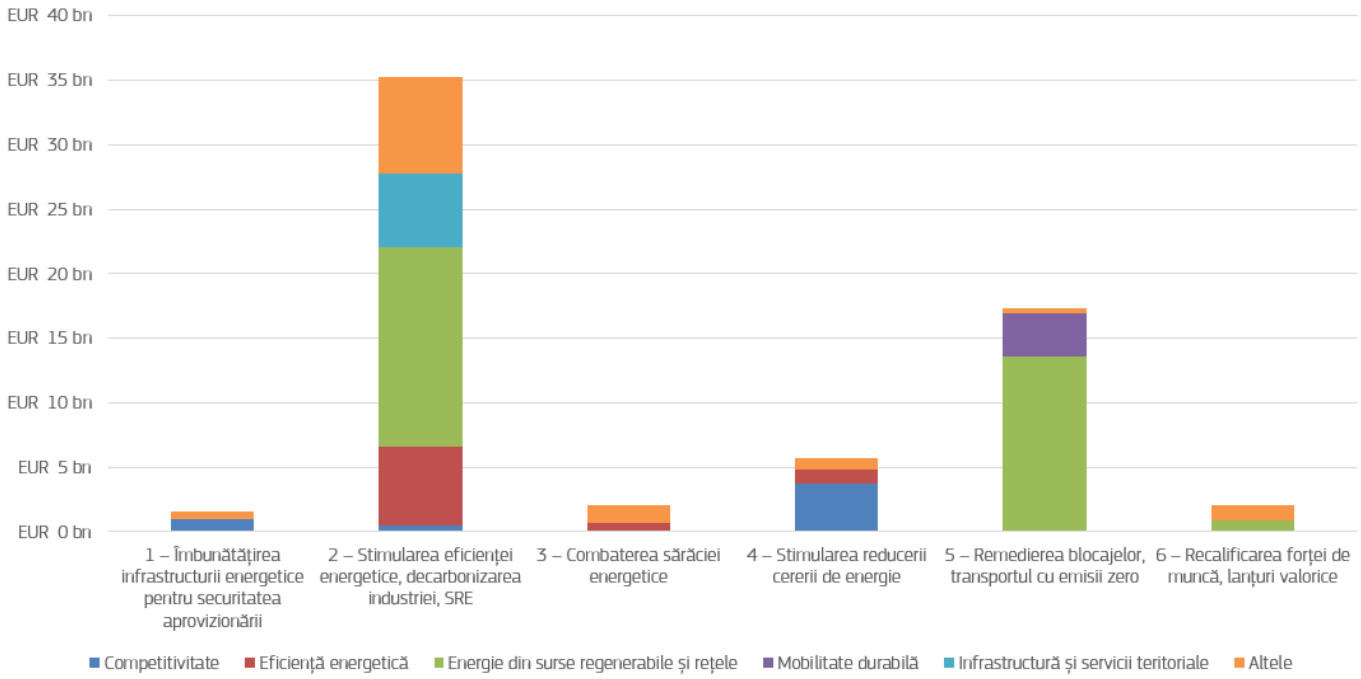
Pe lângă capitolele privind REPowerEU, alte măsuri din planurile de redresare și reziliență sunt, de asemenea, legate de energie, contribuind la obiectivele REPowerEU și ajutând Europa să își reducă dependența de combustibilii fosili din Rusia.

A. Prezentare generală a măsurilor din capitolele privind REPowerEU

Reformele și investițiile suplimentare REPowerEU abordează blocajele, contribuie la accelerarea tranziției către o energie curată și la consolidarea securității aprovizionării cu energie

Cele 25 de capitole privind REPowerEU adoptate de Consiliu până la 31 august 2024 includ 261 de noi măsuri: 89 de reforme și 172 de investiții, cu un cost total estimat de 64 de miliarde EUR. Toate aceste măsuri contribuie la unul dintre obiectivele REPowerEU, cu un accent deosebit pe obiectivele 2 și 5: măsurile care reprezintă peste 80 % din costurile totale estimate vizează obiectivul 2 „stimularea eficienței energetice și accelerarea implementării energiei din surse regenerabile” (35,3 miliarde EUR) și obiectivul 5 „remedierea blocajelor din calea transportului și a distribuției energiei și sprijinirea transportului cu emisii zero” (17,3 miliarde EUR).

Figura 27: Alocarea REPowerEU pentru fiecare obiectiv REPowerEU, defalcare pe domenii de politică principale

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

Distribuirea sprijinului între domeniile de politică reflectă cele mai presante nevoi ale statelor membre în tranziția lor către o energie curată. Măsurile prevăzute în capitolele privind REPowerEU repartizate în mai multe domenii de politică și contribuția lor

la obiectivele REPowerEU depind de domeniul de aplicare specific al măsurilor individuale. Investițiile în energia din surse regenerabile și în rețele reprezintă cea mai mare parte a sprijinului REPowerEU (47 %, adică aproximativ 29,8 miliarde EUR). Aceste investiții includ capacitatea suplimentară de producție de energie din surse regenerabile, dezvoltarea rețelei de energie electrică și capacitatea de stocare. Măsurile de eficiență energetică (alocarea unei sume de aproximativ 8 miliarde EUR) contribuie la o serie de obiective REPowerEU, cea mai mare contribuție fiind înregistrată pentru obiectivul 2 REPowerEU „stimularea eficienței energetice, decarbonizarea industriei, utilizarea energiei din surse regenerabile". Măsurile care se axează pe îmbunătățirea serviciilor și a infrastructurii teritoriale (alocarea unei sume de aproximativ 5,7 miliarde EUR) au un domeniu de aplicare divers, dar se axează în principal pe producția de energie din surse regenerabile la nivel regional și local, explicând contribuția lor importantă la obiectivul 2 REPowerEU „stimularea eficienței energetice, decarbonizarea industriei, utilizarea energiei din surse regenerabile". Măsurile legate de creșterea competitivității (alocarea unei sume de aproximativ 5,2 miliarde EUR) vizează reducerea consumului de energie al întreprinderilor și al societăților prin diferite intervenții (în principal îmbunătățiri ale eficienței energetice și evoluții ale infrastructurii energetice) și contribuie în primul rând la obiectivul 4 REPowerEU „stimularea reducerii cererii de energie". Investițiile în mobilitatea durabilă (alocarea sumei de 3,4 miliarde EUR) contribuie la obiectivul 5 REPowerEU „rețeaua energetică și transportul cu emisii zero".

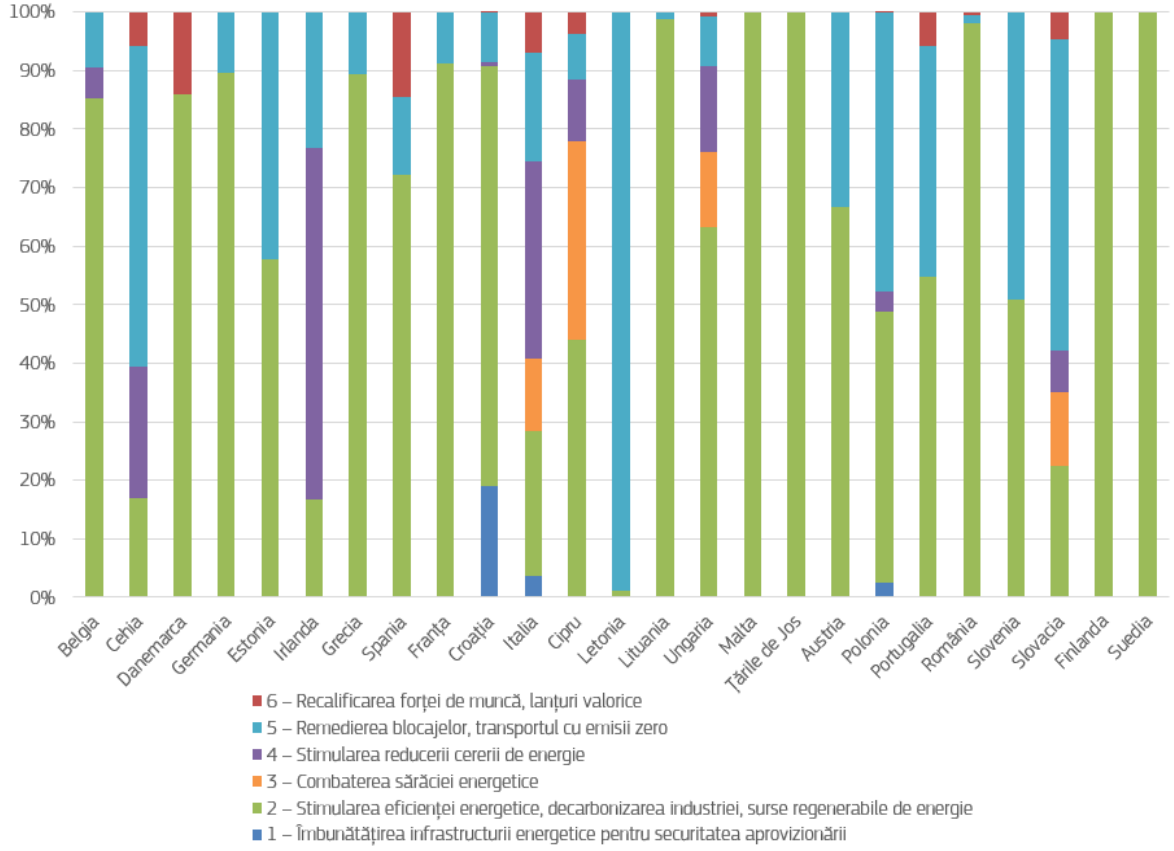
Nevoile și provocările statelor membre variază în ceea ce privește volumul investițiilor și domeniile specifice care trebuie vizate pentru a contribui în mod eficace la îndeplinirea obiectivelor REPowerEU. În ceea ce privește volumul lor financiar, măsurile prevăzute în capitolele privind REPowerEU se axează în mare măsură pe creșterea eficienței energetice și pe implementarea și producția de energie din surse regenerabile în aproape jumătate dintre statele membre (peste 70 % din costul total estimat al capitolelor privind REPowerEU în Belgia, Croația, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Lituania, Malta, România, Spania, Suedia, Țările de Jos). Măsurile care vizează remedierea blocajelor din calea transportului și a distribuției energiei și sprijinirea transportului cu emisii zero (obiectivul 5) reprezintă, de asemenea, o parte considerabilă din costul total estimat al noilor măsuri REPowerEU în șase state membre (peste 40 % din costul total estimat al capitolelor privind REPowerEU în Cehia, Estonia, Letonia, Polonia, Slovacia și Slovenia), Letonia alocând 99 % din costurile totale estimate obiectivului respectiv.

Trei state membre au inclus măsuri care vizează obiectivul 1 REPowerEU, și anume „îmbunătățirea infrastructurii energetice pentru securitatea și diversificarea aprovizionării cu gaze". Capitolele privind REPowerEU includ investiții în construirea, extinderea și modernizarea sistemului existent de distribuție a gazelor naturale (Italia, Polonia) și în creșterea capacității terminalelor GNL (Croația) pentru a diversifica

aprovizionarea și a consolida securitatea. Costul total al acestor patru investiții este estimat la 1,6 miliarde EUR[75].

Măsurile incluse în capitolele privind REPowerEU consolidează în mod semnificativ contribuția MRR la obiectivele climatice. Peste 74 % din costul total estimat al măsurilor REPowerEU reprezintă cheltuieli legate de climă, cu mult peste cerința minimă de 37 %. Acest sprijin suplimentar în temeiul MRR pentru acțiuni în domeniul climei se ridică la 47,8 miliarde EUR.

Figura 28: Ponderea costurilor estimate ale măsurilor care contribuie la obiectivele REPowerEU ale MRR

Sursa: Tabloul de bord privind redresarea și reziliența

Pentru a beneficia de sprijinul financiar disponibil pentru capitolele privind REPowerEU, statele membre vor trebui să atingă 372 de jaloane și 254 de ținte. La 5 iunie 2024, primul sprijin nerambursabil a fost plătit Franței pentru atingerea a 5 jaloane și ținte în cadrul REPowerEU[76]. Acestea au vizat, printre altele, selectarea proiectelor de decarbonizare industrială care vor realiza o reducere preconizată a consumului de energie

75 În evaluările specifice fiecărei țări, Comisia a concluzionat că aceste măsuri îndeplineau cerințele de derogare de la principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ", în conformitate cu articolul 21c alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/241, pentru a proteja securitatea energetică imediată a UE.

76 Statele membre ar putea solicita o prefinanțare a alocării REPowerEU până la sfârșitul anului 2023, în valoare de 20 % din finanțarea suplimentară. Pentru a concentra la începutul perioadei sprijinul financiar pentru măsurile lor REPowerEU, 10,4 miliarde EUR au fost plătite celor 21 de state membre care au solicitat acest sprijin (Suedia și Țările de Jos nu au solicitat prefinanțare).

fosilă de 250 GWh pe an și intrarea în vigoare a Legii privind accelerarea producției de energie din surse regenerabile pentru a accelera procedurile de autorizare. La 31 august 2024, 68 de jaloane și ținte (din totalul de 622) au fost raportate ca fiind finalizate, dar nu au fost încă evaluate în mod oficial de către Comisie. Având în vedere adoptarea recentă a capitolelor privind REPowerEU, este încă prea devreme pentru a evalua punerea în aplicare a noilor reforme și investiții incluse în acestea. Cu toate acestea, pentru a contribui la obiectivele REPowerEU în timp util, statele membre au fost încurajate să includă proiecte mature în capitolele lor privind REPowerEU, asigurând punerea în aplicare accelerată.

Exemple de măsuri prevăzute în capitolele privind REPowerEU:

Reforme:

- **Spania** va introduce o reformă esențială care va îmbunătăți autorizarea proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile și a infrastructurii rețelei de energie electrică. Reforma își propune: (i) să faciliteze utilizarea surselor regenerabile de energie și (ii) să simplifice prelucrarea cererilor de autorizare.
- **Polonia** va asigura implementarea mai rapidă a surselor regenerabile de energie, în special a instalațiilor eoliene onshore, datorită reformelor ample menite să faciliteze autorizarea, prin introducerea unui cadru unic de reglementare, care să permită aplicații electronice și prin asigurarea transparenței în ceea ce privește capacitățile de conectare disponibile. În total, se preconizează că 30 de gigawați de energie din surse regenerabile vor fi conectați la rețea până în 2026.

Investiții:

- **Portugalia** va oferi sprijin pentru capacitatea de producție a tehnologiilor strategice care contribuie la obiectivul zero emisii nete, cum ar fi producția de panouri solare în Portugalia și Europa, tehnologiile din domeniul energiei din surse regenerabile onshore și offshore, electrolizoarele și biometanul durabil.
- **România** va oferi sprijin unui număr de peste 120 000 de proprietari de locuințe pentru instalarea de panouri solare și unui număr de peste 30 000 de proprietari de locuințe pentru măsuri de eficiență energetică – pe lângă sprijinul specific pentru investiții similare pentru 14 000 de proprietari de gospodării afectate de sărăcie energetică și consumatori de energie vulnerabili.
- **Belgia** va facilita integrarea și importul unei cantități mai mari de energie din surse regenerabile în Marea Nordului și în jurul acesteia, prin sprijinirea dezvoltării unui nod insular energetic offshore în Marea Nordului. Acesta va permite conectarea a cel puțin 3,15 gigawați de energie eoliană offshore viitoare la rețeaua electrică terestră.

B. Prezentare generală a măsurilor având o dimensiune transfrontalieră sau multinațională incluse în toate capitolele privind REPowerEU

Măsurile REPowerEU au o puternică dimensiune transfrontalieră sau multinațională

Proiectele transfrontaliere și multinaționale sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor REPowerEU pe termen mediu și sunt încurajate în cadrul MRR. Măsurile care au o dimensiune sau un efect transfrontalier sau multinațional sunt cele care contribuie la asigurarea aprovizionării cu energie a UE sau la reducerea dependenței de combustibili fosili și/sau a cererii de energie. Deși sprijinul MRR pentru o infrastructură transfrontalieră autentică a fost limitat, din cauza complexității și a termenelor lor de execuție, majoritatea statelor membre au inclus în capitolele lor privind REPowerEU reforme și investiții pentru a-și moderniza capacitățile de stocare a energiei și rețelele electrice. Aceste reforme sunt menite să faciliteze integrarea surselor regenerabile de energie și să îmbunătățească flexibilitatea și eficiența rețelei, sprijinind astfel o infrastructură energetică mai amplă la nivelul UE. Toate cele 25 de capitole privind REPowerEU adoptate până la 31 august 2024 includ măsuri cu o dimensiune multinațională sau transfrontalieră, cu un cost total estimat de 48,7 miliarde EUR, reprezentând 76 % din costul total al măsurilor prevăzute în capitole, cu mult peste pragul minim de 30 % prevăzut de Regulamentul privind MRR. Unele dintre principalele dimensiuni și proiecte transfrontaliere și multinaționale sunt:

- mai multe state membre au inclus proiecte de interconectare a rețelelor electrice la nivel transfrontalier în planurile lor de redresare și reziliență. De exemplu, Belgia construiește o insulă energetică artificială în Marea Nordului, care va conecta cel puțin 3 GW de energie eoliană offshore viitoare la rețeaua de energie electrică terestră și va facilita importul de energie din surse regenerabile din țările învecinate. Italia își îmbunătățește infrastructura energetică internă prin construirea de cabluri submarine între Sicilia și Campania și, de asemenea, modernizează interconexiunile pentru transportul energiei electrice cu Austria și Slovenia pentru a îmbunătăți fluxurile transfrontaliere de energie electrică. Aceasta va spori reziliența energetică și integrarea surselor regenerabile de energie;
- investițiile în infrastructura de gaze vizează reducerea dependenței de gazele rusești și asigurarea securității energetice în întreaga UE. De exemplu, Polonia își extinde rețeaua de gaze dintre Gdańsk și Gustorzyn, Croația mărește capacitatea terminalului GNL din Krk, prin conexiuni cu Ungaria și Slovenia, iar Italia sporește conexiunile cu Austria și cu Europa Centrală;
- unele state membre, cum ar fi Franța și Spania, se axează pe investiții comune în producția de hidrogen din surse regenerabile (proiecte importante de interes european comun sau PIIEC), care au o dimensiune transfrontalieră și vizează consolidarea lanțului valoric al hidrogenului în întreaga UE. Croația finanțează

proiecte privind hidrogenul din surse regenerabile în contextul Văii Hidrogenului Adriaticii de Nord, reunind Croația, Slovenia și regiunea Friuli Venezia Giulia din Italia.

O caracteristică comună a tuturor acestor proiecte este aceea că obiectivul lor final este de a reduce cererea de energie, de a reduce utilizarea combustibililor fosili și de a asigura securitatea aprovizionării cu energie, aducând astfel o contribuție majoră la obiectivele REPowerEU. Informații referitoare la capitolele privind REPowerEU din planul de redresare și reziliență sunt disponibile, de asemenea, în secțiunea privind REPowerEU din tabloul de bord privind redresarea și reziliența[77].

[77] A se vedea https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/rePowerEu.html.

4. Concluzie

Atingerea jaloanelor și a țintelor și plățile din fondurile MRR s-au accelerat în urma întârzierilor înregistrate în 2023. În vreme ce eforturile depuse de statele membre și de Comisie în 2023 au fost orientate către revizuirea planurilor de redresare și reziliență ca răspuns la planul REPowerEU, ritmul plăților s-a accelerat ulterior. Până la 31 august 2024, peste 40 % din fondurile MRR disponibile au fost plătite, 25 de state membre încasând 265,4 miliarde EUR. Numai în perioada de raportare[78], Comisia a evaluat 908 jaloane și ținte ca fiind atinse în mod satisfăcător în 27 de cereri de plată și, ulterior, a plătit 112 miliarde EUR statelor membre. Dacă se menține ritmul actual, se preconizează că, până la sfârșitul anului 2024, Comisia va fi plătit peste 300 de miliarde EUR. În plus, 85 % din jaloanele și țintele care trebuiau îndeplinite până în primul trimestru al anului 2024 fie au fost evaluate de Comisie ca fiind atinse, fie au fost autoraportate de statele membre ca fiind finalizate.

Eficacitatea MRR și a abordării sale bazate pe performanță a fost confirmată în evaluarea la jumătatea perioadei a MRR. Raportul, publicat în februarie 2024, a subliniat că atât plata fondurilor în funcție de progresele înregistrate în punerea în aplicare a măsurilor, cât și sprijinirea reformelor și a investițiilor combinate au fost caracteristicile cele mai de succes ale MRR, adesea cu efecte care se potențează reciproc. Statele membre și părțile interesate și-au exprimat sprijinul pentru caracterul bazat pe performanță al MRR, datorită previzibilității și responsabilității pe care acesta le oferă. Evaluarea a constatat, de asemenea, impactul plăților rapide ale fondurilor MRR în sprijinirea statelor membre în perioade de criză și în menținerea nivelului investițiilor publice, în timp ce combinația unică de investiții și reforme ajută economiile europene să devină mai bine pregătite pentru tranziția verde și digitală și pentru viitor.

În urma evaluării la jumătatea perioadei a MRR, Comisia și-a intensificat eforturile de simplificare și accelerare a punerii în aplicare. La 19 iulie 2024, Comisia a adoptat Orientări actualizate privind planurile de redresare și reziliență, pentru a spori eficiența punerii în aplicare a mecanismului și pentru a simplifica cerințele de raportare pentru statele membre. Orientările actualizate oferă mai multă claritate cu privire la posibilitatea de a modifica un plan de redresare și reziliență în temeiul Regulamentului privind MRR și la domeniul de aplicare al modificărilor care pot fi aduse unui plan de redresare și reziliență în cazul unor circumstanțe obiective. Acestea oferă, de asemenea, mai multă claritate în ceea ce privește condițiile în care sprijinul oferit din MRR și din alte fonduri ale UE poate fi combinat pentru a spori sinergiile.

Având în vedere că au rămas doar puțin peste doi ani înainte de expirarea MRR până la sfârșitul anului 2026, toate eforturile statelor membre și ale instituțiilor ar trebui să se concentreze pe punerea în aplicare integrală și în timp util a mecanismului. Trebuie abordate posibilele blocaje legate de punerea în aplicare a

[78] În perioada 1 septembrie 2023-31 august 2024.

măsurilor, iar planurile de redresare și reziliență ar trebui adaptate, după caz, pentru a răspunde provocărilor emergente și în continuă evoluție. Comisia va continua să colaboreze cu statele membre și cu partenerii-cheie pentru a utiliza pe deplin oportunitățile oferite de MRR pentru a realiza rapid reformele și investițiile care abordează principalele provocări ale epocii noastre de a promova tranziția verde și cea digitală și de a consolida în continuare reziliența și competitivitatea Uniunii Europene.